นครสวรรค์
เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน
Nakhon Sawan : The Heart of Chinese Cultural Practices
那空沙旺：中国风俗文化之城

Chao Mae Na Pha Shrine

ศาลเจ้าแม่หน้าผา

山崖圣庙 - 悬崖娘娘

Chinese Cultural Practices in Nakhon Sawan Province

แหล่งวิถีวัฒนธรรมจีนในนครสวรรค์

那空沙旺中国文化之发源地

nscc.nsru.ac.th

ชื่อหนังสือ ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่หน้าผา : แหล่งวิถีวัฒนธรรมจีนในนครสวรรค์
พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ.2567 จำนวน 300 เล่ม
ISBN 978-616-8094-27-3

ที่ปรึกษา

นายทวี เสริมภักดีกุล	ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์
ดร.สว่าง ภู่พัฒน์วิบูลย์	นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ศ.(เกียรติคุณ) ดร.อนุรักษ์ ปัญญานุวัฒน์	อุปนายกสภามหาวิทยาลัยพายัพ
ศ.ดร.สมยศ พลับเที่ยง	รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผศ.ดร.ไชยรัตน์ ปราณี	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
พล.ต.อ.สมศักดิ์ จันทะพิงค์	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์
นายสมศักดิ์ อรุณสุรัตน์	ประธานสภาเทศบาลนครนครสวรรค์
นายเฉลิมพล โรจน์เจริญกุล	ประธานอำนวยการศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม
นายสมชาย พัฒนาธรชัย	นายกสมาคมไหหนำนครสวรรค์
นายวิจิตร อัศวรัตน์	ผู้จัดการปกครองศาลเจ้าแม่หน้าผา
นายขจรเกียรติ เลาวกุล	ประธานมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ
นายสมบูรณ์ เรืองเทพรัตน์	นายกสมาคมกว๋องสิวนครสวรรค์
นายกุลจิตต์ รัชดาศิวะกุล	รองนายกสมาคมกว๋องสิวนครสวรรค์
นายนวพันธุ์ เหมชาติวิรุฬห์	ผู้ช่วยเหรัญญิกสมาคมกว๋องสิวนครสวรรค์
นายชัยพร ลาภบำรุงวงศ์	นายกสมาคมฮากกานครสวรรค์
นายสมคิด ทองมงคลกุล	อุปนายกสมาคมฮากกานครสวรรค์
นายศิลป จันทวัฒน์	ที่ปรึกษาสมาคมฮากกานครสวรรค์
นายวิวัฒน์ วลัญช์อารยะ	ประธานศาลจ้าวพ่อเก้าเลี้ยว
นายปราการ วิบูลย์วัฒนกิจ	ประธานมูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์
นายวรพล ภัทราคณานนท์	หัวหน้าคณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ
นางสาววรรณิศา กลิ่นชัย	ประธานคณะกรรมการจัดงานเจ้าพ่อ-เจ้าแม่โกรกพระ ปี 2567
นายอำนาจ กรเอี่ยม	สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชุมแสงและครูฝึกสอนเอ็งกอพะบู๊

บรรณาธิการ

รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

คณะทำงานฝ่ายเก็บข้อมูล

โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง	หัวหน้าโครงการ
ผศ.ทัศนีพร วิศาลสุวรรณกร	คณะทำงาน
ผศ.ดร.สาวิตรี สอาดเทียน	คณะทำงาน
อาจารย์ ดร.อุบลนภา อินพลอย	คณะทำงาน
นางศุภลักษณ์ ใจเยี่ยม	คณะทำงาน
นางสาวชญาภัค เภาศรี	คณะทำงาน
นางสาวศิรินุช ครุฑธกะ	คณะทำงาน

ออกแบบปก

ว่าที่ร้อยตรี อนุ คุ้มเพชร นักวิชาการคอมพิวเตอร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โทร. (056) 219 100 ต่อ 2201
E-mail: anu.k@nsru.ac.th

พิมพ์ที่ : หจก.ริมปิงการพิมพ์ อำเภอเมืองนครสรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ 60000 โทร. (056) 224 736
E-mail: rimpinggraphic2539@gmail.com

จัดพิมพ์และสงวนสิทธิ์ โดย

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
398 หมู่ 9 ถนนสวรรค์วิถี ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
โทร./โทรสาร (056) 219 100 - 29 ต่อ 2200, 2201 hss@nsru.ac.th

คำนำ

โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชุมชนสู่การพัฒนานครสวรรค์ให้เป็นเมืองจีนแห่งที่สองของโลก (Second China Town) โดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ผู้รับผิดชอบและดำเนินโครงการภายใต้แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เป็นหน่วยงานในการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคีเครือข่ายระดับจังหวัดทุกภาคส่วนทั้งภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและสมาคมองค์กรจีนของจังหวัดนครสวรรค์

การดำเนินงานโครงการตลอดเวลากว่า 8 เดือน ที่ได้ขับเคลื่อนการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วน รวมทั้งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากสมาคมองค์กรจีนในการจัดเวทีสืบค้นข้อมูล และสนทนากลุ่มร่วมกับการค้นหาโจทย์ความต้องการจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากสมาคมองค์กรจีน และกลุ่มประชาชนรอบศาลเจ้า รวมทั้งการนำเสนอ และวิเคราะห์บริบทคุณค่าทางวัฒนธรรมเพื่อนำมาสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรมด้วยผ่านการทำงานร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัย และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ และดำเนินการตามพันธกิจด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมตามกรอบการพัฒนาเศรษฐกิจที่เน้นคุณค่า (Value-based Economy) และสร้างระบบนิเวศการวิจัยและนวัตกรรมเชิงพื้นที่ และกลยุทธ์ในการส่งเสริมการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและการสร้างสรรค์ ในชุมชนท้องถิ่นอย่างบูรณาการศาสตร์ นำไปสู่การสร้างสำนึกรักท้องถิ่น

ความสำเร็จของโครงการที่เกิดขึ้นนี้ เป็นกระบวนการทำงานที่อาศัยความร่วมมือของคณาจารย์จากสาขาวิชาและคณะต่าง ๆ ทั้งคณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ ร่วมกับภาคีหลักในพื้นที่ ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ตลอดจนเกิดเวทีสร้างความรู้และความร่วมมือ (Cooperation Plan) ในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู หรือสร้างสรรค์พื้นที่วัฒนธรรม (Cultural Space) รวมถึงเสริมพลัง (Empowerment) การเกาะเกี่ยวทางสังคมระหว่างคนรุ่นเก่า คนรุ่นใหม่บนฐานสำนึกรักหวงแหนท้องถิ่นบนฐานทุนทางวัฒนธรรม

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เป็นแกนหลักในการจัดทีมคณะทำงานเพื่อศึกษารวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญา และนวัตกรรมทางวัฒนธรรมของวิถีชุมชนคนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยาและชาวนครสวรรค์เชื้อสายไทย-จีน มาสร้างสรรค์และยกระดับการพัฒนาขับเคลื่อนสร้างนิเวศวัฒนธรรม ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดการอนุรักษ์ สืบสาน ต่อยอดสร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชุมชนเชื้อสายไทย-จีน ของพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันทั้ง 10 แหล่งเรียนรู้ ให้นำไปสู่การสร้างสำนึกรักหวงแหนและภาคภูมิใจในท้องถิ่น

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณคณะผู้บริหาร ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ที่ให้การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานโครงการฯ และการจัดทำหนังสือเล่มนี้ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะให้สาระความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่าน เป็นหนังสือชุดการเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นของจังหวัดนครสวรรค์ สำหรับเป็นหนังสืออ้างอิงเล่าให้ลูกหลานชาวจังหวัดนครสวรรค์สืบต่อไปอีกเล่มหนึ่ง

รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ แสงทอง

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

คำนิยม

เป้าหมายและภารกิจที่สำคัญของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น นั้นคือ การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่า ความสำนึก และความภูมิใจในวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมและการบูรณาการความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย (ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม) ในการดำเนินโครงการพัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีนัยสำคัญ

การศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้านการวิจัยพบว่า ในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ มีต้นทุนทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของผู้คน ซึ่งกลุ่มคนไทยเชื้อสายจีน เป็นกลุ่มคนที่ยังคงยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม และความเชื่อความศรัทธาต่อสิ่งที่บรรพบุรุษของตนเคารพนับถือ สิ่งเหล่านี้นั้นสามารถสะท้อนให้เห็นถึงวิถีวัฒนธรรมจีนอันดีงาม การศึกษารวบรวมข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณีของกลุ่มชน ได้สร้างความรู้ของท้องถิ่นให้เกิดขึ้น ทั้งข้อมูลในอดีต การปรับเปลี่ยนและการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบประเพณีความเชื่อที่ดำรงอยู่ของชุมชน และกลุ่มคนนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ในฐานะสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เป็นหน่วยประสานงานสำคัญยิ่งในการจัดเวทีสร้างความรู้ทางประวัติศาสตร์ ประเพณีและวัฒนธรรมไทย-จีน ที่หลากหลายผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมอย่างลงตัว ซึ่งสิ่งที่ดำรงอยู่และดำเนินอยู่ในพื้นที่นี้ล้วนเป็นเรื่องราวที่มีคุณค่าต่อสังคมมนุษย์ที่สามารถจะเชื่อมโยงผู้คนให้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ร่วมกัน และเกิดกลไกของการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และต่อยอดสร้างสรรค์ทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดนครสวรรค์ต่อไป

จากสถานการณ์ความท้าทายที่มีต่อทุนทางวัฒนธรรมดังกล่าว ประกอบกับการพิจารณาถึงทิศทางการพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมของประเทศไทยและของจังหวัดนครสวรรค์ ในการศึกษาครั้งนี้จึงเป็นกระบวนการต่อยอดงานบริการวิชาการตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ในการศึกษารวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญา และนวัตกรรมทางวัฒนธรรมของวิถีชุมชนคนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยาและชาวนครสวรรค์เชื้อสายไทย-จีน มาสร้างสรรค์และยกระดับการพัฒนาขับเคลื่อนสร้างนิเวศวัฒนธรรมในพื้นที่ที่นำไปสู่สำนึกท้องถิ่น ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดการอนุรักษ์ สืบสาน ต่อยอดสร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชุมชนเชื้อสายไทย-จีน เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างวัตถุประสงค์ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ไปพร้อมกับการสร้างพื้นที่การเรียนรู้ด้วยกระบวนทัศน์ใหม่เพื่อความเข้าใจท้องถิ่นแบบองค์รวม ผ่านการดำเนินโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชุมชนสู่การพัฒนานครสวรรค์ให้เป็นเมืองจีนแห่งที่สองของโลก

ทั้งนี้ในฐานะอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ขอชื่นชมคณะผู้บริหารโครงการ คณาจารย์และผู้เกี่ยวข้องของสาขาวิชาและคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ที่ได้ทุ่มเทแรงกายและแรงใจในการบูรณาการทำงานร่วมกันระหว่างศาสตร์และความเชี่ยวชาญ ตลอดจนความร่วมมือทางวิชาการระหว่างคณะ สาขาวิชาในครั้งนี้ ความสำเร็จจากการลงมือทำงานบริการวิชาการร่วมกับทุกภาคส่วนของจังหวัดนครสวรรค์ ที่สามารถนำความรู้ไปใช้ให้ก่อเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและผู้สนใจ เป็นส่วนหนึ่งของการจุดประกายทางความคิดอย่างสร้างสรรค์ในการร่วมกันต่อยอดการพัฒนาความหลากหลายของทุนทางวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ต่อไป

ศาสตราจารย์ ดร.สมยศ พลับเที่ยง
รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

คำนิยม

การขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561-2580 และการเข้าสู่การดำเนินการของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ภายใต้กรอบการดำเนินการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ สังคม สู่สังคมที่มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพคุ้มค่า และสมดุลกับฐานทรัพยากรของประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งยังมีแผนการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ตระหนักถึงผลกระทบต่อชุมชน ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพและความหลากหลายทางวัฒนธรรม

การขับเคลื่อนและพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์สู่เมืองอัจฉริยะ มีการพัฒนาทั้งโครงสร้างพื้นฐานและมุ่งสู่การยกระดับเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกภาคส่วน ประเด็นสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ไม่อาจมองข้าม คือ การพัฒนาย่านตลาดชุมชนเก่า โดยมีการคัดเลือกพื้นที่ต้นแบบคือ ตรอกชุนหงษ์ ซึ่งเมื่อในอดีตมีความเจริญรุ่งเรืองและเป็นย่านตลาดการค้าที่สำคัญแหล่งหนึ่งของนครสวรรค์ เป็นแหล่งค้าขายอาหาร ของกิน และของใช้ของคนจีน กิจกรรมหนึ่งในแผนดำเนินงานภายใต้โครงการนี้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ คือ การอนุรักษ์ และฟื้นฟูอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชุมชนจีนที่เป็นแหล่งค้าขายสินค้าที่หลากหลาย เป็นแหล่งรวมของอาหารจีนและการสืบทอดทางวัฒธรรมของทุกภาษา ทั้งจีนแต้จิ๋ว ไหหนำ ฮากกา กวางตุ้ง และฮกเกี้ยน เป็นความร่วมมือร่วมใจของภาคีหน่วยงาน เพื่อร่วมกันส่งเสริมพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจีน โดยมีแผนนำร่องให้ชุมชนได้เกิดการปรับปรุงดูแลอาคาร สถาปัตยกรรมที่เป็นทุนเดิม ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและถนนหน้าบ้านเรือนให้สวยงามมากขึ้น โดยมีเป้าหมายสำคัญในการพลิกฟื้นตรอกชุนหงษ์ให้กลับมามีชีวิตชีวา เป็นแหล่งท่องเที่ยวย่านตลาดชุมชนจีนเก่าของจังหวัดนครสวรรค์ นำความภาคภูมิใจและความหวงแหนในอัตลักษณ์ชุมชนจีน ย่านตลาดเก่ากลับมาให้คนนครสวรรค์และนักท่องเที่ยวได้ซึมซับวิถีวัฒนธรรมจีนตลาดปากน้ำโพ ให้เป็นจุดท่องเที่ยวอีกแห่งของตลาดปากน้ำโพ โดยมีแผนพัฒนาพื้นที่การเรียนรู้และจำลองบรรยากาศ ร้านค้าอาหารการกินเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ร้านค้าใดที่เคยปิดก็สามารถปรับปรุงพัฒนาและเปิดเป็นร้านค้าจำหน่ายของที่ระลึกมีเรื่องราวของบ้าน มีขนมอาหารจีนโบราณ และเครื่องดื่มบริการ ตลอดจนสร้างแผนพัฒนาพื้นที่ในอนาคตให้สามารถรองรับการใช้พื้นที่การจัดงานเทศกาลและกิจกรรมการเรียนรู้สร้างสรรค์ต่าง ๆ ของประชาชนจังหวัดนครสวรรค์

หนังสือ **“ศาลเจ้าแม่หน้าผา : แหล่งวิถีวัฒนธรรมจีนในนครสวรรค์”** ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เล่มนี้ ถือเป็นผลงานสร้างสรรค์วิชาการทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าชิ้นหนึ่ง ซึ่งคณะทำงานฝ่ายข้อมูลได้พยายามนำเสนอชุดความรู้ด้านประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นของเมืองนครสวรรค์ในรูปแบบหนังสือการเรียนรู้ โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้อาวุโสและลูกหลานชาวจีนจากทุกสมาคมองค์กรจีนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนี้คณะทำงานฝ่ายข้อมูลฝ่ายต่างๆ ของโครงการยังได้สละเวลาทั้งแรงกายแรงใจในการเล่าเรื่องราววิถีชีวิตความเป็นอยู่ วิถีการปฏิบัติและพิธีกรรมความเชื่อทางศาสนา และเทพเจ้าที่นับถือจึงเป็นโอกาสสำคัญที่ทำให้เรื่องราวของคนในท้องถิ่นถูกเรียบเรียงและนำเสนอข้อมูลออกมาเป็นหนังสือชุดการเรียนรู้ทั้ง 10 แหล่งเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอน และการสร้างบทเรียนท้องถิ่นของจังหวัดนครสวรรค์ ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

นายทวี เสริมภักดีกุล
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์

สารบัญ

	หน้า
ปกรอง	ก
คำนำ	ค
คำนิยม	จ
สารบัญ	ฌ
บทความ : ศาลเจ้าแม่หน้าผา : ประวัติศาสตร์ และพิธีกรรมของชาวจีนแต้จิ๋วในนครสวรรค์	1
บทความภาษาไทย	1
บทความภาษาอังกฤษ	14
บทความภาษาจีน	27
ศาลเจ้าแม่หน้าผา : แหล่งวิถีวัฒนธรรมจีนในนครสวรรค์	40
1. ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของศาลเจ้าแม่หน้าผา	41
2. ลักษณะศิลปกรรมของอาคารศาลเจ้าแม่หน้าผา	42
3. ประวัติความเป็นมา ตำนาน และความเชื่อที่มีต่อเทพเจ้าภายในศาลเจ้าแม่หน้าผา	46
4. ลำดับขั้นตอนและวิธีการสักการะเทพเจ้าภายในศาลเจ้าแม่หน้าผา	49
5. ของไหว้มงคลสำหรับสักการะเทพเจ้าภายในศาลเจ้าแม่หน้าผา	51
6. ความหมายอักษรจีนภายในศาลเจ้าแม่หน้าผา	55
7. พิธีกรรมภายในศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม : การคงอยู่และการเปลี่ยนแปลง	66
8. บทบาทของศาลเจ้าแม่หน้าผาที่มีต่องานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์	67
9. ตระกูลแซ่หรือนามสกุลของชาวจีนแต้จิ๋วที่อยู่ในอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์	70
บรรณานุกรม	71
ภาคผนวก	72

Chao Mae Na Pha Shrine

ศาลเจ้าแม่หน้าผา

山崖圣庙 - 悬崖娘娘

ศาลเจ้าแม่หน้าผา : ประวัติศาสตร์ และพิธีกรรมของชาวจีนแต้จิ๋วในนครสวรรค์

บทนำ

ไทยและจีนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันมาอย่างยาวนาน เป็นการติดต่อกันทางการค้าที่เริ่มต้นอย่างชัดเจนในสมัยสุโขทัย และด้วยความอุดมสมบูรณ์ของดินแดนไทยที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย มีเส้นทางการคมนาคมทางน้ำที่สะดวกต่อการติดต่อค้าขายและแลกเปลี่ยนสินค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระมหากษัตริย์ของไทยไม่มีนโยบายกีดกันชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาพำนักอยู่ในประเทศ ทำให้ไทยเป็นดินแดนที่มีความหลากหลายทางด้านเชื้อชาติ โดยมีทั้งชาวเอเชีย และชาวยุโรปที่เดินทางเข้ามาประกอบอาชีพและตั้งหลักแหล่งถาวรอยู่มากมายในสังคมไทย (สุชาติ แสงทอง, 2560 : 71)

ชนชาติสำคัญที่อพยพเข้ามาและสร้างความเจริญให้กับสังคมและเศรษฐกิจไทยอย่างโดดเด่นที่สุด คือ “ชาวจีนโพ้นทะเล” ซึ่งอพยพเข้ามาตั้งรกรากและดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมไทยมาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน จนเกิดเป็น “ชาวไทยเชื้อสายจีน” รุ่นแล้วรุ่นเล่า ซึ่งถือเป็นประชากรกลุ่มสำคัญที่มีบทบาททั้งต่อเศรษฐกิจและสังคมไทย หรืออาจกล่าวได้ว่า ชาวจีนโพ้นทะเลและชาวไทยเชื้อสายจีนเป็นกลุ่มคนสำคัญที่ถูกนำมากล่าวถึงทุกครั้งเมื่อมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สังคมไทยในอดีตจนถึงปัจจุบัน

ชาวจีนที่เดินทางอพยพออกนอกประเทศนั้น เป็นผู้ที่ประสบกับความเดือดร้อน และความทุกข์ยากจากปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในประเทศจีน ซึ่งเป็นปัญหาต่อเนื่องที่มาจากความแห้งแล้ง ความอดอยาก และการถูกกดขี่ข่มเหงจากชนชั้นปกครองในขณะนั้น ทำให้ชาวจีนซึ่งส่วนใหญ่เป็นชนชั้นกลาง และชนชั้นล่าง ได้ตัดสินใจเดินทางออกไปหาชีวิตใหม่ของตน ด้วยการอพยพไปยังดินแดนอื่นที่มีความอุดมสมบูรณ์มากกว่า และตั้งถิ่นฐานอยู่ในดินแดนแห่งใหม่ที่ตนอพยพเข้าไปอาศัยอยู่ โดยเฉพาะประเทศไทย ซึ่งถือว่าเป็นดินแดนที่มีความอุดมสมบูรณ์แห่งหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ชาวจีนที่อพยพย้ายถิ่นฐานมาตั้งรกรากอยู่ที่ในดินแดนไทยนั้น ประกอบไปด้วย 5 กลุ่มใหญ่ ซึ่งอพยพมาจากทางใต้ของจีน คือ ชาวจีนฮกเกี้ยน ชาวจีนแต้จิ๋ว ชาวจีนกวางตุ้ง ชาวจีนฮากกา (แคะ) และชาวจีนไหหนำ ชาวจีนเหล่านี้กระจายตัวอยู่ในทุกภูมิภาคของไทย โดยเฉพาะจีนแต้จิ๋วซึ่งมีจำนวนประชากรหนาแน่นกว่าชาวจีนอีก 4 กลุ่ม (ภัทรภร สุวรรณจินดา, 2560: 132)

ชาวจีนเหล่านี้เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารพระมหากษัตริย์ไทยตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา จนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ และได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระมหากษัตริย์ไทยที่ทรงให้สิทธิชาวจีน

เท่าเทียมกับคนไทยในการประกอบอาชีพ ทั้งการค้าขาย การทำเกษตรกรรม และการเดินเรือ อีกทั้งยังมีอิสระในการนับถือศาสนา หรือประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อของตนได้อย่างเสรี ดังนั้น แม้ว่าชาวจีนที่อาศัยอยู่ในดินแดนไทยจะมีการปรับตัวให้ผสมผสานกลมกลืนกับวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่นแล้วก็ตาม แต่ก็ไม่ได้ทำให้วัฒนธรรม ความคิด และความเชื่อของชาวจีนเหล่านี้สูญหายไป เนื่องจากการได้รับอิสระให้สามารถปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อของตนในดินแดนไทยได้อย่างเสรี นอกจากนี้ ชาวจีนยังสามารถที่จะนับถือเทพเจ้าตามความเชื่อของตน และประกอบพิธีกรรมตามประเพณีในรอบปีของตนได้อีกด้วย

การดำรงรักษาวัฒนธรรมของชาวจีนนี้ ดำเนินไปท่ามกลางวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่นซึ่งเป็นเจ้าของประเทศ จนกลายเป็นการยอมรับและเกิดเป็นความสัมพันธ์ทางเครือญาติโดยการแต่งงานกันระหว่างชาวจีนและชาวไทย และนำไปสู่การเกิดขึ้นของลูกหลานชาวไทยเชื้อสายจีนมากกมายหลายตระกูลด้วยกัน

ทั้งนี้ สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ชาวจีนสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมไทยได้อย่างดีและเป็นปกติสุขนั้น คือ การสร้างที่พึ่งพิงทางใจของตนขึ้นมาด้วยการสร้างสถานที่ ๆ เอื้อต่อการประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อในเทพเจ้าของตน หรือเป็นสถานที่ในการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชาวจีนที่มาจากมณฑลต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน ดังนั้น เราจึงมักพบ “ศาลเจ้า” อยู่ในชุมชนต่าง ๆ ที่ชาวจีนอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก

ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของศาลเจ้าแม่หน้าผา

“ศาลเจ้าแม่หน้าผา” ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำปิงด้านทิศตะวันตก อยู่ห่างจากตลาดปากน้ำโพขึ้นไปตามถนนโกสีย์ประมาณ 2 กิโลเมตร ตั้งอยู่ในเขตตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ศาลเจ้าแห่งนี้ก่อตั้งมาตั้งแต่เมื่อใดนั้น ไม่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร มีเพียงคำบอกเล่าจากปากต่อปากกันเรื่อยมา และสาเหตุที่เรียกศาลเจ้าแห่งนี้ว่า “หน้าผา” เนื่องจากบริเวณที่ตั้งศาลเดิมนั้นอยู่ติดริมตลิ่งของแม่น้ำปิงซึ่งเป็นโขดหินสูงชัน ชาวบ้านจึงเรียกว่า “หน้าผา”

ภาพที่ 1 ศาลเจ้าแม่หน้าผา อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

ต่อมาจึงมีการย้ายศาลมาอยู่อีกฝากหนึ่งของถนนโกสีย์ โดยสร้างเป็นอาคารไม้ ซึ่งมีนายเซ่งหมง แซ่เอ็ง (ร้านเอ็งง่วนเซ้ง) บิดาของนางสุมนา อาชาไนย เป็นผู้สร้างขึ้นก่อน พ.ศ.2500 ทั้งนี้ นางสุมนาได้เล่าว่าบิดาของตนเองฝันเห็นหญิงชราท่านหนึ่งยืนกวาดใบไม้ให้มารวมกองไว้ มีไม้กวาด มีที่โกยขยะวางไว้หน้าศาลเล็ก ๆ เมื่อตื่นขึ้นมา จึงออกเดินไปตามทางที่เห็นในความฝันนั้น และได้พบกับสิ่งที่เหมือนกับในฝัน บิดาของตนจึงเกิดความประทับใจและเข้าใจว่า เจ้าแม่มาเข้าฝันและต้องการให้ช่วยบูรณะศาลเล็ก ๆ หลังนี้

เมื่อเป็นดังนี้ นายเซ่งหมง จึงเกิดความคิดที่จะสร้างศาลเจ้า และทราบข่าวจากชาวบ้านที่ได้อัญเชิญเจ้าแม่ขึ้นมาจากแม่น้ำบริเวณหน้าผา และนำมาตั้งที่ศาลเพื่อให้คนในชุมชนบริเวณใกล้เคียงนี้ได้มากราบไหว้บูชา ซึ่งเชื่อว่ามีความศักดิ์สิทธิ์มาก โดยเฉพาะผู้ที่เดินทางมาทางเรือ และแล่นผ่านบริเวณหน้าผา ก็จะต้องกราบไหว้ขอพรเพื่อความเป็นสิริมงคลและเพื่อความปลอดภัยในการเดินทาง (มูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-จ้าแม่ ปากน้ำโพ, 2535: 35)

ต่อมาภายหลัง ศาลเจ้าแม่หน้าผาจึงได้รับการพัฒนามาเป็นลำดับ โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้า-แม่ปากน้ำโพ มาก่อสร้างศาลเจ้าใหม่ และมีการจัดงานฉลองเปิดศาลเจ้าหลังใหม่ในวันที่ 10 มกราคม พ.ศ.2535 อาคารศาลเจ้าหลังใหม่นี้

มีสถาปัตยกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความสามัคคีของพ่อค้าและประชาชนชาวนครสวรรค์ ที่ต้องการให้ศาลเจ้าแม่หน้าผาเป็นสถานที่สถิตของเจ้าพ่อ เจ้าแม่ที่คุ้มครองป้องกันภัยให้แก่ชาวนครสวรรค์ (สุชาติ แสงทอง, 2560: 166)

ลักษณะศิลปกรรมของอาคารศาลเจ้าแม่หน้าผา

ลักษณะในการสร้างศาลเจ้าของชาวจีนแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ จะมีลักษณะที่เป็นแบบเฉพาะกลุ่ม ทั้งการตกแต่งศาลเจ้าและองค์เทพเจ้าที่ประดิษฐานอยู่ภายในศาลเจ้าแห่งนั้น ดังนั้นเมื่อเห็นป้ายชื่อของศาลเจ้าหรือการตกแต่งของศาลเจ้าแห่งใด ก็สามารถทราบได้ว่าศาลนั้นเป็นของชาวจีนในกลุ่มชาติพันธุ์ใด (WANG YANMI, 2566: 23)

สำหรับศาลเจ้าแม่หน้าผานั้น เป็นศาลเจ้าที่ชาวจีนแต้จิ๋วมีบทบาทในการสร้าง ดูแล และพัฒนามาเป็นลำดับ เมื่อดูจากลักษณะสถาปัตยกรรมภายนอกของศาลเจ้าแม่หน้าผานั้น จะเห็นได้ว่าเป็นอาคารชั้นเดียว ทำด้วยปูน ด้านหน้าของศาลเจ้าเป็นลานจอดรถ ทางด้านซ้ายเป็นอาคารมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ และเยื้องมาทางด้านหน้า มีแท่นบูชาที่ใช้สำหรับไหว้ฟ้าดิน หลังคาศาลเจ้าปูด้วยกระเบื้องเคลือบดินเผา มีสันหลังคาประดับด้วยมังกรคู่ และลูกแก้ว 1 ลูก

ภาพที่ 2 ลักษณะสันหลังคาของศาลเจ้าแม่หน้าผาตามคติแบบจีน

หงส์คู่ ที่ปรากฏบนแถบหลังคา เป็นสัญลักษณ์ของผู้ชายกับภรรยา ซึ่งหมายถึงความสุข และความรุ่งเรือง

ดอกโบตั๋น ที่อยู่ระหว่างหงส์คู่ เป็นสัญลักษณ์มงคลแสดงถึงความรุ่งเรือง ความสำเร็จ โชคลาภ ความมั่งคั่ง และชื่อเสียงเกียรติยศ

เมฆบนสันหลังคา เป็นสัญลักษณ์ของความโชคดี ความสุข และสันติภาพ
ดอกไม้และใบไม้ม้วน ที่อยู่ปลายทั้งสองของสันหลังคา เป็นสัญลักษณ์ของอำนาจและธรรมชาติ

นอกจากนี้ ด้านหน้าอาคารศาลเจ้า ยังมีกระถางธูปใหญ่ตั้งอยู่ตรงทางเข้าเพื่อให้ประชาชนที่เดินทางมาสักการะองค์เทพเจ้าได้กราบไหว้จุดธูปด้านนอกตัวศาล ทางด้านหน้าของศาลเจ้าก่อนเดินเข้าประตูนั้น มีเสาปูนปั้นลวดลายมังกร ส่วนทางเข้ามีธรณีประตูเพื่อให้เดินข้าม และด้านข้างตัวศาลยังมีประตูทางเข้าทั้ง 2 ข้าง บานประตูเขียนภาพวาดแบบจีน โดยมีทั้งเทพเจ้าและลวดลายอักษรจีน บริเวณผนังของห้อง ตกแต่งด้วยรูปเสือทางด้านซ้าย (หันหน้าเข้าศาล) ส่วนบนผนังด้านขวาตกแต่งด้วยมังกร และทั้งสองด้านจะมีอ่างล้างมือเพื่อไว้ใช้สำหรับล้างถ้วยน้ำชาที่ถวายเจ้า (ในปัจจุบัน ได้มีการนำอ่างล้างมือมาวางไว้แทนการสร้างบ่อน้ำตามคตินิยมเดิม (สุชาติ แสงทอง, 2560: 167)

ภาพที่ 3 ลักษณะการจัดผังและแตกแต่งภายในศาลเจ้าแม่หน้าผา

ตรงกลางห้องมีแท่นบูชาขององค์เจ้าพ่อ เจ้าแม่หน้าผา คือ ปึงเถ่าม่า (เจ้าแม่หน้าผา) ซึ่งเป็นเทพประธานร่วมกับ ปึงเถ่ากง (เจ้าพ่อแควใหญ่) ที่เป็นการจำลององค์เจ้าพ่อเทพารักษ์ จากศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม ตำบลแควใหญ่ มาประดิษฐานยังศาลเจ้าแม่หน้าผา แห่งนี้ นอกจากนี้ยังมีแท่นบูชาเทพเจ้าอื่น ๆ อีกหลายองค์ ได้แก่ เจ้าแม่ทองดำ (ทองสุก) ไม้โบราณศักดิ์สิทธิ์ เจ้าแม่สวรรค์ เจ้าแม่ทับทิม แม่พระธรณี เทพหูทิพย์และเทพตาทิพย์ องค์เจ้าพ่อกวนอู เทพเจ้าไท้ส่วยเอี้ย (ไฉ่ซิงเอี้ย) รวมทั้งองค์หล่าจาไท้จื้อ และตี่จู่เอี้ย (เจ้าที่)

ภาพที่ 4 การตกแต่งภายในตามผนังและเสาด้วยมังกรตามคตินิยมของคนจีน

ส่วนการตกแต่งผนังศาลเจ้าแม่หน้าผา นั้นเป็นจิตรกรรมลวดลายต่าง ๆ ได้แก่ ภาพผนังประตูเป็นภาพเทพเจ้าประตูหรือเหมินเสิน มีความหมายว่าการคุ้มครองดูแลมนุษย์ให้อยู่อย่างสงบร่มเย็น ปราศจากสิ่งรบกวนหรือสิ่งชั่วร้าย ภาพผนังเกี่ยวกับเทพเจ้าหรือเซียน ภาพพืชพรรณ ภาพสัตว์ ภาพที่นำมาจากวรรณกรรมจีน ล้วนเป็นสัญลักษณ์ความเป็นสิริมงคลในลัทธิเต๋า และการใช้สีเพื่อตกแต่งศาลเจ้าส่วนใหญ่เป็นสีแดงและสีเหลือง ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แห่งความสมบูรณ์ ความมีอำนาจ และโชคลาภ

เทพเจ้าภายในศาลเจ้าแม่หน้าผา

สำหรับศาลเจ้าแม่หน้าผานั้น มีองค์เทพเจ้าที่เป็นที่เคารพศรัทธาแก่ชาวจีนโพ้นทะเล และชาวไทยเชื้อสายจีนในนครสวรรค์ ดังนี้

ภาพที่ 5 เจ้าแม่หน้าผา-เจ้าพ่อแควใหญ่

เจ้าแม่หน้าผา (ปึงเถ่ามา) และเจ้าพ่อแควใหญ่ (ปึงเถ่ากง)

ในอดีต การคมนาคมทางน้ำเป็นเส้นทางที่อันตราย เนื่องจากมีโจรผู้ร้ายชุกชุม ดังนั้น พ่อค้าชาวจีนจึงมักขอพรให้ช่วยคุ้มครองการเดินทางให้ปลอดภัย และค้าขายดี และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่เกิดอหิวาตกโรค มีชาวบ้านล้มตายเป็นจำนวนมาก ชาวบ้านบางส่วนจึงมาขอพรให้ปลอดภัยจากโรคร้ายนี้ ความศรัทธาที่มีต่อเจ้าแม่หน้าผาและเจ้าพ่อแควใหญ่จึงมีมากขึ้นตามไปด้วย

ส่วนพิธีกรรมในการไหว้ ประกอบด้วยธูป 3 ดอก เทียนแดง 1 คู่ และดอกไม้ หากเป็นของไหว้จะมีหมากพลู ผลไม้ เนื้อสัตว์ และกระดาษเงิน-กระดาษทอง

ภาพที่ 6 เจ้ากวนอู

เจ้าพ่อกวนอู (กวนเสี่ยตี้กุง)

เจ้าพ่อกวนอู เป็นทหารนักรบ และมีเมตตา ชาวจีนเชื่อว่า การเคารพกราบไหว้เจ้าพ่อกวนอูจะทำให้มีความเจริญรุ่งเรือง ค้าขายร่ำรวย ส่วนพิธีกรรมในการไหว้นั้น จะใช้ธูป 3 ดอก เทียนแดง 1 คู่ และดอกไม้ หากเป็นของไหว้ประกอบไปด้วย สุรา และ น้ำชา 3 ถ้วย เป็นต้น

ภาพที่ 7 เจ้าแม่สวรรค์

เจ้าแม่สวรรค์ (เทียนโหวเซี้ยบ้อ)

เจ้าแม่สววรรค์ เป็นเทพที่มีความเมตตา ผู้ที่ขอพรก็จะประสบแต่ความสำเร็จ เดินทางปลอดภัย ดังนั้น เมื่อชาวจีนต้องเดินทาง จึงมักนึกถึงเจ้าแม่สวรรค์และขอให้ท่านคุ้มครอง ส่วนพิธีกรรมในการไหว้ ใช้ธูป 3 ดอก เทียนแดง 1 คู่ และดอกไม้

ภาพที่ 8 เจ้าพ่อจุ้ย-พ่อจุ๊ (ไฉ่ชิ้งเอี้ย)

เจ้าพ่อจุ้ย-พ่อจุ๊ (ไฉ่ซิ้งเอี๊ย)

เจ้าพ่อจุ้ย-พ่อจุ๊ เป็นเทพเจ้าแห่งโชคลาภ ชาวจีนมักขอพรในเรื่องของความมั่งคั่ง และขอพรให้ครอบครัวมีความสุข อายุยืน เป็นที่รักแก่ผู้พบเห็น พิธีกรรมในการไหว้ นั้นใช้ธูป 3 ดอก เทียนแดง 1 คู่ และดอกไม้ ส่วนของไหว้ คือ หมู เห็ด เป็ด ไก่ ผลไม้ สุรา และน้ำชา 3 ถ้วย

ลำดับขั้นตอนและวิธีการสักการะเทพเจ้า ภายในศาลเจ้าแม่หน้าผา

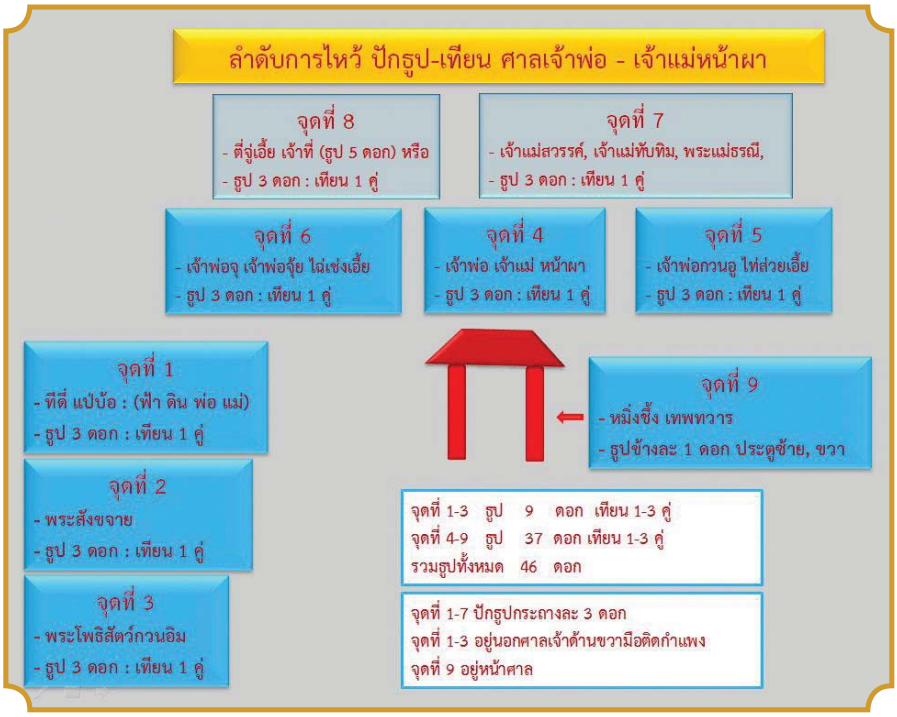
ขั้นตอนและวิธีการสักการะเทพเจ้า ภายในศาลเจ้าแม่หน้าผานี้ สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อและอัตลักษณ์ของชาวจีนแต้จิ๋ว ผ่านการวางผัง การตกแต่ง และการจัดวางตำแหน่งของรูปเคารพ ด้วยการเน้น ความสมดุลของอาคาร การประดับตกแต่งด้วยประติมากรรม และภาพจิตรกรรมแบบจีน ตามคติความเชื่อในลัทธิเต๋า ขงจื้อ และหลักพุทธศาสนาฝ่ายมหายานที่ผสมผสานกันอย่างลงตัว

ทั้งนี้ ศาลเจ้าแม่หน้าผาจะมีเทพประธานของศาลคือ เจ้าพ่อ-เจ้าแม่หน้าผา ได้แก่ เจ้าพ่อเทพารักษ์ (เจ้าพ่อแควใหญ่) เจ้าแม่หน้าผา ตามความเชื่อและความศรัทธาต่อองค์เทพเจ้า โดยมีองค์เจ้าพ่อเทพารักษ์เป็นเทพเจ้าประธานที่ให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก และเทพเจ้าองค์อื่น ๆ ในลำดับต่อมา ได้แก่ (สุชาติ แสงทอง, 2560: 265)

จุดที่ 1 ทีดี่ แป่บ้อ (ฟ้า ดิน พ่อ แม่)	ไหว้ด้วยธูป 3 ดอก
จุดที่ 2 พระสังขจาย	ไหว้ด้วยธูป 3 ดอก
จุดที่ 3 พระโพธิสัตว์กวนอิม	ไหว้ด้วยธูป 3 ดอก
จุดที่ 4 เจ้าพ่อ - เจ้าแม่ หน้าผา	ไหว้ด้วยธูป 3 ดอก
จุดที่ 5 เจ้าพ่อกวนอู ไท่ส่วยเอี้ย	ไหว้ด้วยธูป 3 ดอก
จุดที่ 6 เจ้าพ่อจุ้ย - พ่อจุ๊ (ไฉ่ซิ้งเอี๊ย)	ไหว้ด้วยธูป 3 ดอก
จุดที่ 7 เจ้าแม่สวรรค์, เจ้าแม่ทับทิม, พระแม่ธรณี	ไหว้ด้วยธูป 3 ดอก
จุดที่ 8 ตี่จู่เอี้ย เจ้าที่	ไหว้ด้วยธูป 5 ดอก
จุดที่ 9 หมิ่งซิ้ง เทพทวาร	ไหว้ด้วยธูปข้างละ 1 ดอก

จะเห็นได้ว่า ขั้นตอนและลำดับการไหว้สักการะเทพเจ้าของชาวจีนแต้จิ๋วภายในศาลเจ้าแม่หน้าผานี้ ให้ความสำคัญกับองค์เทพเจ้าตามความเชื่อและความศรัทธา โดยมีจุดไหว้สักการะต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกอาคารศาลเจ้า กล่าวคือ มีการจัดลำดับจุดไหว้สักการะต่อเทพฟ้าดิน พ่อแม่ (ทีดี่ แป่บ้อ ภาษาจีนแต้จิ๋ว) ซึ่งอยู่ภายนอกอาคารศาลเจ้าเป็นลำดับแรก และมีจุดไหว้พระสังขจายและพระโพธิสัตว์กวนอิม

ส่วนภายในอาคารศาลเจ้า ประกอบด้วยองค์เทพเจ้าซึ่งเป็นประธานของ ศาลและเทพเจ้าต่าง ๆ ที่ชาวจีนแต่จิ๋วนับถือ และจุดสุดท้าย คือ การไหว้เจ้าที่ผู้ดูแลประตูศาลทั้งสองข้าง (สุชาติ แสงทอง, 2560: 266-267)

ภาพที่ 9 แผนผังแสดงขั้นตอนและวิธีการสักการะเทพเจ้าภายในศาลเจ้าแม่หน้าผา

พิธีกรรมที่แสดงถึงความศรัทธาในองค์เทพเจ้าของศาลเจ้าแม่หน้าผา

ชาวจีนโพ้นทะเลที่เดินทางอพยพไปตั้งหลักแหล่ง หรืออาศัยอยู่ ณ ดินแดนใดก็ตาม มักจะนำวัฒนธรรมความเป็นจีนของตนเข้าไปยังสังคมของประเทศนั้น ๆ ดังเช่นในประเทศไทยและในจังหวัดนครสวรรค์ที่มีชาวจีนโพ้นทะเลและชาวไทยเชื้อสายจีน เดินทางเข้ามาประกอบอาชีพ และดำเนินชีวิตสืบต่อวัฒนธรรมกันมาช้านาน

ความคิด ความเชื่อ รวมทั้งการดำเนินวิถีชีวิตของชาวจีนเหล่านี้ เป็นสิ่งที่ยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวทางการดำเนินชีวิตตามแบบอย่างบรรพบุรุษ และคติความเชื่อที่นำมาสู่รูปแบบประเพณีและพิธีกรรมที่ยังคงยึดถือปฏิบัติกันในกลุ่มชาวจีนในปัจจุบัน แม้ว่าประเพณี พิธีกรรม และความเชื่อบางอย่างจะได้มีการสูญหายหรือแปรเปลี่ยนไปแล้วก็ตาม (ศุภการ สิริไพศาล และอภิเชษฐ กาญจนดิฐ, 2550: 46)

เรามักพบเห็นการปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อของชาวจีนเหล่านี้ปรากฏอยู่ ณ ชุมชนชาวจีนที่อาศัยอยู่ หรือศาลเจ้าที่สร้างขึ้นเพื่อให้เป็นสถานที่ประดิษฐานองค์เทพเจ้าตามความเชื่อของตน พิธีกรรมที่สำคัญคือ การไหว้เจ้าและการไหว้บรรพบุรุษ (เรือนแก้ว ภัทรานุประวัติ, 2551: 82) ดังเช่นศาลเจ้าแม่หน้าผา ซึ่งเป็นศาลเจ้าสำคัญของชาวไทยเชื้อสายจีนแต้จิ๋วในจังหวัดนครสวรรค์ ที่มีการไหว้เจ้าและประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ตามเทศกาลและวันสำคัญของชาวจีน และปฏิบัติเช่นนี้ต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

ทั้งนี้ ในแต่ละรอบ 1 ปีของศาลเจ้าแม่หน้าผานั้น มีพิธีกรรมที่แสดงถึงความศรัทธา ต่อองค์เทพเจ้าในหลายพิธีกรรมด้วยกัน เช่น

วันเกิดเจ้าแม่สวรรค์ ตรงกับวัน 23 ค่ำ เดือน 3 ของจีน โดยกำหนดจัดงานขึ้นในช่วงประมาณเดือนเมษายนหรือเดือนพฤษภาคมของทุกปี

วันไหว้บ๊ะจ่าง ตรงกันวัน 5 ค่ำ เดือน 5 ของจีน โดยกำหนดจัดงานขึ้นในช่วงประมาณเดือนมิถุนายนของทุกปี

วันเกิดเจ้าพ่อกวนอู ตรงกับวัน 13 ค่ำ เดือน 5 ของจีน โดยกำหนดจัดงานขึ้นในช่วงประมาณเดือนมิถุนายนของทุกปี

งานพิธีทิ้งกระจาด โดยกำหนดจัดงานก่อนเทศกาลสารทจีน 2 วัน

วันเกิดเจ้าแม่ทับทิม ตรงกับวัน 15 ค่ำ เดือน 10 ของจีน โดยกำหนดจัดงานขึ้นในช่วงประมาณเดือนพฤศจิกายนของทุกปี

พิธีกรรมที่สำคัญ : วันเกิดเจ้าแม่สวรรค์ ตรงกับวัน 23 ค่ำ เดือน 3 ของจีน

ภาพที่ 10 ภาพการไหว้สักการะองค์เทพเจ้า เนื่องในวันเกิดเจ้าแม่สวรรค์ ณ ศาลเจ้าแม่หน้าผา วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2567

พิธีกรรมที่สำคัญ : วันเกิดเจ้าพ่อกวนอู ตรงกับวัน 13 ค่ำ เดือน 5 ของจีน

ภาพที่ 11 ภาพพิธีกรรมในวันคล้ายวันเกิดเจ้าพ่อกวนอู ณ ศาลเจ้าแม่หน้าผาและศาลเจ้าชั่วคราว สี่แยกธนาคารกรุงไทย สาขานครสวรรค์ จัดขึ้นระหว่างวันที่ 17-22 มิถุนายน พ.ศ. 2567

จะเห็นได้ว่า ศาลเจ้าเป็นสถานที่สำคัญของชาวจีนทุกกลุ่มชาติพันธุ์ เนื่องจากเป็นสถานที่ ๆ สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชาวจีน และความสัมพันธ์ระหว่างชาวจีนเหล่านั้นกับชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ หรือบริเวณที่ศาลเจ้าตั้งอยู่ ศาลเจ้าถือเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่มีผู้ที่ศรัทธาในองค์เทพเจ้าต่างเข้าไปสักการะกราบไหว้ตามความเชื่อของตน ดังเช่นศาลเจ้าแม่หน้าผาแห่งนี้ ที่อยู่คู่กับชุมชนมาอย่างช้านาน และไม่ใช่แค่เฉพาะชาวไทยเชื้อสายจีนในนครสวรรค์เท่านั้นที่ต่างให้ความเคารพศรัทธาในองค์เทพเจ้า แต่ยังรวมถึงคนไทยหรือกลุ่มชาติพันธุ์อื่นในนครสวรรค์ ต่างก็ให้ความศรัทธาและเดินทางเข้ามากราบไหว้องค์เทพเจ้า หรือเข้าร่วมพิธีกรรมที่ศาลเจ้าหน้าผาจัดขึ้นอยู่เสมอ

Chao Mae Na Pha Shrine: History and Rituals of the Teochew Chinese Community in Nakhon Sawan

Introduction

Thailand and China have maintained a longstanding relationship, with commercial interactions clearly evident since the Sukhothai period. The richness of Thailand's natural resources and its convenient water transportation routes facilitated trade and the exchange of goods, contributing to the country's diverse ethnic composition. Additionally, Thai monarchs did not implement policies to exclude foreigners, which encouraged a varied society with numerous Asians and Europeans settling and establishing permanent residences in Thailand (Saengthong, 2017, p. 71).

The most significant ethnic group to immigrate and substantially contribute to the prosperity of Thai society and economy is the “Overseas Chinese”. Their long-standing presence in Thai society has led to the establishment of generations of “Thai-Chinese”, who play crucial roles in both the Thai economy and society. It can be asserted that both the Overseas Chinese and the Thai-Chinese are pivotal in any comprehensive understanding of Thai social history, spanning from the past to the present.

The Chinese who emigrated were primarily those who had endured economic, social, and political hardships in China. Issues such as drought, famine, and oppression by the ruling class led many middle and lower-class Chinese to seek new opportunities abroad. They emigrated to more prosperous lands, with Thailand being one of the most fertile regions in Southeast Asia.

The Chinese immigrants who settled in Thailand came from five major groups in southern China: the Hokkien, Teochew, Cantonese, Hakka (Ke-jia), and Hainanese. These communities dispersed throughout various regions of Thailand, with the Teochew being the most densely populated among them (Suwanjinda, 2017, p. 132).

These Chinese immigrants sought the protection and benevolence of the Thai monarchs from the Ayutthaya period through the Rattanakosin period. The Thai kings extended royal favor to them, granting rights equivalent to those of Thai citizens in various occupations, including trade, agriculture, and navigation. Additionally, they were

allowed the freedom to practice their religion and perform rituals according to their beliefs. Consequently, while the Chinese in Thailand adapted to and integrated with the local culture, their own cultural practices, ideas, and beliefs remained intact. They were permitted to conduct their rituals, maintain their cultural traditions, and worship their deities, including the freedom to perform annual traditional ceremonies.

The preservation of Chinese culture occurred alongside the local Thai culture, leading to mutual acceptance and the establishment of kinship relationships through intermarriage between Chinese and Thai individuals. As a result, many families of Thai-Chinese descent emerged.

A critical factor facilitating the harmonious and peaceful coexistence of the Chinese within Thai society was the creation of spiritual havens. These were places designed for performing rituals in accordance with their beliefs and for fostering connections among Chinese individuals from various provinces. Consequently, 'shrines' are commonly found in communities with a significant Chinese population.

History of Chao Mae[1] Na Pha Shrine

The “Chao Mae Na Pha Shrine”, also known as the “Shrine of the Cliff Goddess”, is located on the west bank of the Ping River, approximately 2 kilometers along Kosi Road from the Pak Nam Pho Market. It is situated in the Pak Nam Pho sub-district, Mueang Nakhon Sawan District, Nakhon Sawan Province. There are no documented records of the shrine's founding; its history has been transmitted through oral tradition. The shrine is named “Na Pha” (where “Na Pha” is a Thai term meaning “cliff”) because its original location was adjacent to the high and steep banks of the Ping River, which the villagers referred to as a “cliff”.

[1] Goddess

Figure 1 Chao Mae Na Pha Shrine (Shrine of the Cliff Goddess), Mueang Nakhon Sawan District, Nakhon Sawan Province

Subsequently, the shrine was relocated across Kosi Road and reconstructed as a wooden building by Mr. Sengmong Eng, the father of Mrs. Sumana Achanai (owner of Eng Nguan Seng store), before 1957. Mrs. Achanai recounted that her father dreamt of an elderly woman sweeping leaves into a pile with a broom and dustpan in front of a small shrine. Upon waking, he followed the path from his dream and discovered something resembling what he had seen. This experience profoundly impressed him, leading him to believe that the Goddess had appeared in his dream and desired him to renovate the small shrine.

Consequently, Mr. Eng decided to build a new shrine. He learned from local residents that the Goddess had been moved from the riverbank to a shrine so that people from the nearby community could pay their respects. The Goddess was considered highly sacred, especially by those traveling by boat, who would often pray for blessings and safety while passing by the cliff area (Foundation for promoting the Chao Pho and Chao Mae Na Pha Festival, Pak Nam Pho, 1992, p. 35).

Over time, Chao Mae Na Pha Shrine was further developed with financial support from the Foundation for promoting the Chao Pho and Chao Mae Na Pha Festival. A new shrine was constructed, and its opening ceremony took place on January 10, 1992. The design of the new shrine reflects the collective effort of traders and residents of Nakhon

Sawan, who envisioned the Shrine of the Cliff Goddess as a place of refuge and protection for the people of Nakhon Sawan (Saengthong, 2017, p. 166).

The artistic features of Chao Mae Na Pha Shrine

The construction style of Chinese shrines varies among different ethnic groups, each featuring distinct characteristics in shrine decoration and the deities enshrined. Therefore, by examining the nameplate or the decoration of a shrine, one can identify the specific Chinese ethnic group associated with it (Yanmi, 2023, p. 23).

Chao Mae Na Pha Shrine is constructed, maintained, and developed by the Teochew Chinese community. The architectural style of the shrine is characterized by a single-story building made of concrete. In front of the shrine is a parking lot. To the left, there is a building belonging to the Foundation for Promoting the Chao Pho and Chao Mae Pak Nam Pho Procession Festival. Slightly in front of the shrine, an altar is dedicated to the worship of heaven and earth. The shrine's roof is covered with glazed clay tiles, and the ridge is adorned with a pair of dragons and a single pearl.

Figure 2 The Ridge of Chao Mae Na Pha Shrine in Chinese Style

The pair of phoenixes on the roof ridge symbolizes a husband and wife, representing happiness and prosperity. The peony situated between the phoenixes is an auspicious symbol denoting prosperity, success, good fortune, wealth, and fame. The clouds depicted on the roof ridge symbolize good luck, happiness, and peace.

Additionally, the flowers and scroll leaves at both ends of the roof ridge represent the power of nature.

In front of the shrine building, a large incense burner is positioned at the entrance for visitors to offer incense before entering. Just before the entrance door, there is a concrete pillar adorned with dragon patterns. The entrance features a threshold that visitors step over. On either side of the shrine, entrance doors are decorated with Chinese-style paintings depicting deities and Chinese characters. Inside the shrine, the walls are adorned with images of a tiger on the left side (when facing the shrine) and a dragon on the right side. Both sides of the shrine are equipped with handwashing basins, used for cleaning teacups offered to the deities. (Currently, these basins have replaced traditional water wells in accordance with the original customs) (Saengthong, 2017, p. 167).

Figure 3 Layout and interior decoration of Chao Mae Na Pha Shrine

In the center of the room is the main altar dedicated to the deities of the Na Pha Shrine: Pueng Thao Ma (Goddess of the Cliff or Chao Mae Na Pha) and Pueng Thao Gong (Chao Pho Khwae Yai). This arrangement mirrors the model found at Chao Pho Thepharak and Chao Mae Thapthim Shrine in Khwae Yai Subdistrict. Additionally, the shrine features several other altars for various deities, including: Goddess Thong Dam (Thongsuk), a revered ancient wood; Goddess of Heaven (Chao Mae Sawan); Goddess Thapthim; Goddess of Earth; Gods of Clairvoyance and Perception; Guan Yu (the God of Loyalty); and Caishen, the God of Fortune. The shrine also includes statues of Na Ja Tai Chue and Ti Zhu Eie (Guardian Spirit).

Figure 4 Interior decorations on walls and Dragon Pillars following Chinese tradition

The interior walls of the Na Pha Shrine are adorned with various murals, including depictions of the door god or Men Shen on the door walls, symbolizing protection and ensuring a peaceful, undisturbed environment free from evil influences. Additionally, there are murals of gods and celestial beings, images of plants and animals, and scenes from Chinese literature, all of which symbolize auspiciousness according to Taoist beliefs. The predominant colors used in the shrine's decorations are red and yellow, representing abundance, power, and good fortune.

Deities in Chao Mae Na Pha Shrine

Chao Mae Na Pha Shrine has the statues of the deities that are revered by the overseas Chinese community and Thai people of Chinese descent in Nakhon Sawan. These include:

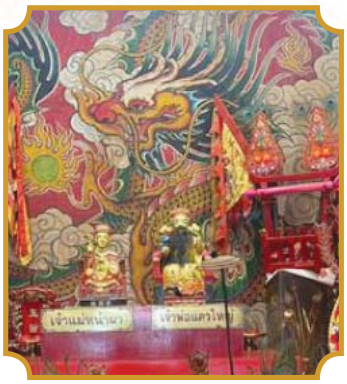

Figure 5 Chao Mae Na Pha - Chao Pho Khwae Yai (God of Khwae Yai)

Chao Mae Na Pha (Pueng Thao Ma) and Chao Pho Khwae Yai (Pueng Thao Gong)

In the past, waterway transportation was dangerous due to rampant banditry. Consequently, Chinese merchants frequently prayed for protection, safe travels, and good business fortunes. During cholera outbreaks, when many villagers perished, some locals prayed to these deities for safety from the disease, which increased faith and reverence towards Chao Mae Na Pha and Chao Pho Khwae Yai. The items required for rituals to worship these deities include three incense sticks, a pair of red candles, and flowers. Offerings typically consist of betel nuts, fruits, meat, and silver and gold paper.

Figure 6 Guan Yu (God of Loyalty)

Guan Yu (Guan Sheng Di Jun)

Guan Yu is a revered warrior known for his kindness. The Chinese believe that worshiping Guan Yu brings prosperity and wealth in business. The items required for rituals

to worship Guan Yu include three incense sticks, a pair of red candles, and flowers. The offerings typically consist of liquor and three cups of tea.

Figure 7 Chao Mae Sawan (The Goddess of Heaven)

Chao Mae Sawan (Tian Hou Sheng Mu)

Chao Mae Sawan, also known as the Goddess of Heaven, is a compassionate deity. Praying to her is believed to bring success and safe travels. Consequently, when Chinese people need to travel, they often pray to the Goddess of Heaven for protection. The items required for rituals to. worship her include three incense sticks, a pair of red candles, and flowers.

Figure 8 Chao Pho Chui and Chao Pho Chu (Caishen)

Chao Pho Chui and Chu, Cai Shen Ye

Chao Pho Chui and Chao Pho Chu (Caishen or Cai Shen Ye) are the God of Fortune. Chinese people often pray to them for wealth, family happiness, longevity, and to be loved by those they meet. The items required for rituals to worship them include three incense sticks, a pair of red candles, and flowers. The offerings typically consist of pork, mushrooms, duck, chicken, fruits, liquor, and three cups of tea.

Order and Method of Worshiping Deities Inside Chao Mae Na Pha Shrine

The steps and methods of worshiping the deities inside Chao Mae Na Pha Shrine reflect the beliefs and identity of the Teochew Chinese people. This is evident in the layout, decoration, and positioning of the statues, emphasizing the building's balance, adorned with sculptures and Chinese-style paintings. These elements reflect the beliefs of Taoism, Confucianism, and Mahayana Buddhism, harmoniously integrated.

Chao Mae Na Pha Shrine features its principal deities, known as Chao Pho and Chao Mae Na Pha, which include the Guardian God (Chao Pho Khwae Yai) and Chao Mae Na Pha. According to the beliefs and faith in the deities, the Guardian God is the principal deity, given the highest importance, followed by other deities in subsequent order (Saengthong, 2017, p. 265).

Point 1: Ti Di Pae Bo (Heaven, Earth, Father, Mother)	Worship with 3 incense sticks
Point 2: Sangajai Buddha	Worship with 3 incense sticks
Point 3: Bodhisattva Guan Yin	Worship with 3 incense sticks
Point 4: Chao Pho and Chao Mae Na Pha	Worship with 3 incense sticks
Point 5: Guan Yu, Tai Sui Eie	Worship with 3 incense sticks
Point 6: Caishen (Cai Shen Ye)	Worship with 3 incense sticks
Point 7: Chao Mae Sawan, Chao Mae Thapthim, Goddess of Earth	Worship with 3 incense sticks
Point 8: Ti Zhu Eie, Guardian Spirits	Worship with 5 incense sticks
Point 9: Ming Cheng, Door Deities	Worship with 1 incense stick on each side

It can be seen that the steps and order of worshiping the deities of the Teochew Chinese people within Chao Mae Na Pha Shrine prioritize the deities according to their beliefs and faith. There are various worship points both inside and outside the shrine building. The order begins with the worship of Heaven, Earth, Father, and Mother (Ti Di Pae Bo in Teochew Chinese), located outside the shrine building, followed by the worship points for Sangajai Buddha and Bodhisattva Guan Yin. Inside the shrine building, it includes the principal deity of the shrine and other deities revered by the Teochew Chinese. The final point is the worship of the guardian spirits who watch over the shrine's doors on both sides (Saengthong, 2017, pp. 266-267).

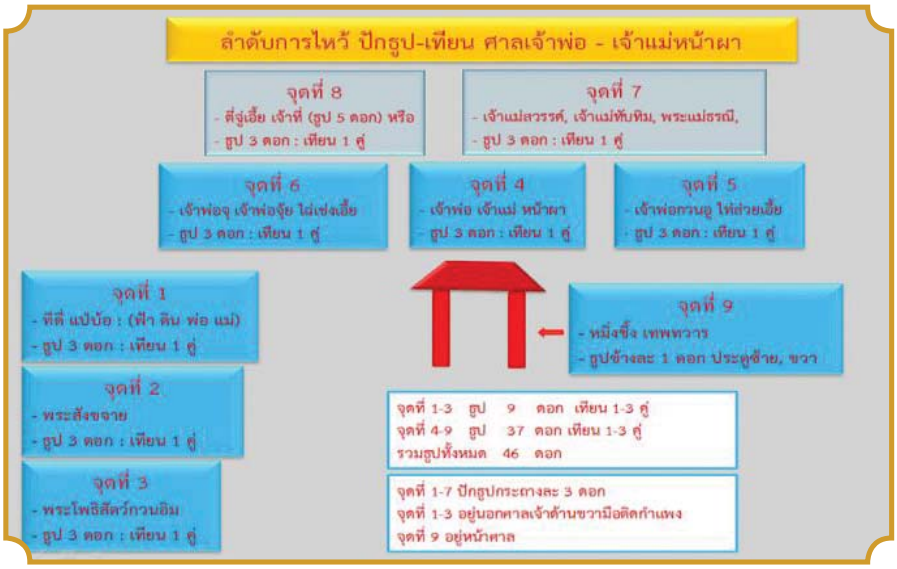

Figure 9 Diagram showing the steps and methods of worshiping the deities inside Chao Mae Na Pha Shrine (in Thai)

Rituals reflecting faith in Chao Mae Na Pha Shrine

Overseas Chinese who migrate and settle in various lands typically bring their cultural practices into the societies of those countries. This is evident in Thailand and in Nakhon Sawan Province, where overseas Chinese and Thai people of Chinese descent have long engaged in professions while preserving their cultural heritage.

The thoughts, beliefs, and ways of life of these Chinese communities are strictly adhered to, particularly those based on their ancestors' examples and the beliefs that have shaped traditional customs and rituals still practiced today. Despite some traditions, rituals, and beliefs being lost or transformed over time, many of these practices persist (Siripaisan & Kanchanadit, 2007, p. 46).

The practice of rituals based on Chinese beliefs is often observed in the communities where they reside or in shrines built to house the deities according to their beliefs. The important rituals include the worship of deities and ancestors (Pattranupravat, 2008, p. 82). For instance, Chao Mae Na Pha Shrine is an important shrine for the Thai-Chinese Teochew community in Nakhon Sawan Province, where deity worship and various rituals are performed according to Chinese festivals and important days, continuing to this day.

Each year at Chao Mae Na Pha Shrine, several rituals demonstrate faith in the deities, such as:

The Birthday of Chao Mae Sawan, which falls on the 23rd day of the 3rd month in the Chinese calendar, typically celebrated around April or May each year.

The Dragon Boat Festival (Duanwu Festival), which falls on the 5th day of the 5th month in the Chinese calendar, usually celebrated around June each year.

The Birthday of Guan Yu, which falls on the 13th day of the 5th month in the Chinese calendar, typically celebrated around June each year.

The Hungry Ghost Festival ritual held two days before the Hungry Ghost Festival.

The Birthday of Chao Mae Thapthim, which falls on the 15th day of the 10th month in the Chinese calendar, typically celebrated around November each year.

Important ritual: The birthday of Chao Mae Sawan, which falls on the 23rd day of the 3rd month in the Chinese calendar.

Figure 10. The worship of the deity on the occasion of Chao Mae Sawan birthday at Chao Mae Na Pha Shrine on May 1, 2024.

Important ritual: The birthday of Guan Yu, which falls on the 13th day of the 5th month in the Chinese calendar.

Figure 11. The ritual on the occasion of Guan Yu's birthday at Chao Mae Na Pha Shrine and the temporary shrine at the Krungthai Bank intersection, Nakhon Sawan branch, was held from June 17-22 June 2024

Shrines hold significant importance for all Chinese ethnic groups, as they reflect the way of life of the Chinese and their relationship with the communities in which they reside. These sacred places serve as venues where devotees of various deities come to worship according to their beliefs. For instance, Chao Mae Na Pha Shrine has long been a part of the community. It is not only the Thai-Chinese in Nakhon Sawan who revere and believe in the deities, but also Thai people and other ethnic groups in Nakhon Sawan who regularly visit the shrine to worship or participate in the rituals held there.

悬崖圣母庙（本头古庙）：潮州人在泰国的历史和仪式

前言

泰国和中国长期以来一直保持着良好的关系。始于素可泰时期，中泰双方已经有非常明显的贸易往来。泰国拥有丰富的自然资源，有方便贸易和交换货物的水上交通路线。值得一提的是，泰国也没有禁止外国人留在泰国的政策。这些条件使得泰国成为了一个多种族的国家，有许多亚洲人和欧洲人来泰国工作并永久定居。（Suchart Sangthong，20560:71）

其中，在泰国长期定居的华人为泰国的经济和社会发展做出了巨大的贡献。古往今来，每当谈及泰国的经济发展史和社会发展史，人们都会提及华裔群体。因为华裔群体对泰国经济和社会发展的贡献是泰国不可或缺的重要组成部分。

由于当时中国正面临着干旱和饥荒等自然灾害以及统治阶级的压迫等社会政治问题，这些问题引发了大量中低产阶级的移民倾向。他们希望迁居到更肥沃的土地上定居、生活，而泰国被认为是东南亚最肥沃的土地之一。因此，泰国便是他们移民的最佳选择。

泰国华侨均来自中国南部地区，可分为五大类，分别是：福建人、潮州人、广东人、客家人和海南人。他们散居在泰国的每个地区，其中潮州人更甚，人口分布最为密集（Pattaraporn Suwanjinda，2560:132）

从大城时期到吞武里时期，这批华人移居泰国，依靠泰王，获到了国王陛下的恩典，使其在贸易、农业和航运方面均享有与泰国人一样的待遇，还享有宗教自由的权利。因此，尽管生活在泰国的华人已经适应了当地文化，但中国人的文化、思想和信仰并未因此消逝。因为在泰国这片土地上，他们仍旧可以根据自己的信仰崇拜神灵，并按照中国的习俗举行传统仪式。

华人会与泰国人结婚，形成亲属关系，因而出现了大量的中泰混血儿。这些也促进了中泰文化共存，互相融合。

中国人能够在泰国社会正常生活的重要因素之一是他们会修建属于自己的心灵港湾。因此，在许多华人社区我们都可以看到“神庙”的身影。这样有利于华人们根据自己的信仰举行宗教仪式，也可以将不同省份的中国人聚集在一起建立关系。

本头古庙的历史

“**悬崖圣母庙**”坐落在滨河西侧，距离那空沙旺城中区北榄坡村北榄坡市集约 2 公里的地方。这座神庙的修建时间没有明确的书面记录。这座神社之所以被称为“悬崖圣母庙”，是由于它位于陡峭的滨河河岸宛如一座陡峭的悬崖，因此而得名。

图一：那空沙旺城中区悬崖圣母庙

后来，这座木制神庙被转移到柯西路对面，1957年（佛历2500年）由圣娜．阿查内女士的父亲英圣蒙先生修建的。圣娜女士提到，她的父亲曾经梦见一位老妇人扫树叶的场景，场景中有一个小神庙，庙前面放着一把扫帚和一个垃圾铲。当她父亲醒来时，他来到梦里的那条路，发现现实中看到的事物和梦

中的一样。这给他的父亲留下了深刻的印象，被理解为悬崖圣母托梦，神明希望她父亲能对这座小神庙进行修缮。

于是，英先生决定修建神庙，他并从村民那得知，村民们将女神从神庙附近的河里恭请出来，然后设立神庙，让附近居民前来朝拜。人们确信神庙的神圣，尤其是乘船经过的旅客，每当他们经过这座神庙，他们都会前来祈求好运和平安。（本头公妈游神盛会传统文化基金会，北榄坡，2535：35）

后来，在本头公妈游神盛会传统文化促进基金会的资助下，悬崖圣母庙的修建工作有序开展。1992年1月10日举行新庙奠基仪式。这座新神庙的建成是那空沙旺商人和普通民众团结一心的结果，其也成为了庇佑那空沙旺人民的神明之处所。（Suchart Sangthong，2560年：166）

悬崖圣母庙的建筑特点

中国各族群的神庙建筑风格各有千秋，每个族群的神庙都供奉专门的神明，并有其独特的装修风格。因此，通过神庙的名称或装饰风格，就可以确定神庙属于哪个族群。（WANG YANMI, 2566: 23）

在悬崖圣母庙的修建、保护和发展工作中，潮州人发挥了重要的作用。从神庙的外观我们可以看出，这是一座由水泥建成的单层建筑。神庙的前面是停车场，左边是本头公妈游神盛会传统文化促进基金会大楼，侧前方有一个拜天地的祭坛。神殿的屋顶铺有瓷片，屋脊上装饰着双龙和一颗明珠。

图二：悬崖圣母庙屋脊特点

屋顶上的一对天鹅，代表丈夫和妻子，意味着幸福和繁荣。这对天鹅中间的牡丹花是吉祥、繁荣、成功、财富和名誉的象征。屋脊上的云彩是好运、幸福与平安的象征。花和叶子是自然力量的象征。

另外，在神庙的入口处有一个大香炉，供前来人们朝拜、烧香。神庙大门前立有一根神龙柱，入口处设有门槛，供人们通行。神社两侧各有大门，门上绘有中国画。大门上不仅有神明图案，还有汉字。房间墙面左侧绘有老虎壁画。（面向神社）右侧墙壁绘龙壁画。天花板的右侧有龙，两侧各有一个洗手池，用于清洗供奉神明的茶杯。（目前，按照原来的意识形态，用洗手池代替池塘（SuchatSaengthong，2560：167）。

图三：悬崖圣母庙的内部构造和装修

神庙中央是供奉座本头公—本头妈的神坛，主神是本头妈（悬崖圣母）和本头公（本头侯王），模拟了本头公-水尾圣娘庙内的本头公。此外，还供奉其他神明，包括通淑圣母、天后圣母、水尾圣娘、顺风耳—千里眼、关公、太岁爷、地母娘娘，除此之外还有哪吒太子和地主爷。

图四：墙内和柱子上装饰中国民间传说中的龙

神庙的内部和墙壁有很多壁画，壁画往往与神仙相关，门是门神的画像，寓意保护人们免受邪恶的干扰，给人们一个和平、安宁的生活。在道教里植物、动物和中国文学中的图画，这些代表吉祥。神庙的颜色多为红色和黄色，它们是完美、权力和财富的象征。

悬崖圣母庙内供奉的神明

那空沙旺华侨、华裔敬畏悬崖圣母庙内供奉的神明，如图所示：

图五：悬崖圣母--本头侯王
悬崖圣母（本头妈）--本头侯王（本头公）

过去，水路是一种危险的交通运输途径，有很多强盗，所以中国商人祈求神明保佑其航行安全和生意兴隆。在霍乱爆发期间，有很多人死亡，有部分群众前来祈求健康，悬崖圣母--本头侯王的信徒也随之增加。

祭拜仪式使用三支香、一对红蜡烛和鲜花。祭品包括槟榔、水果、肉、银铂纸和金铂纸。

图六：关公
关公

关公

关羽是一位富有同情心的将领。中国人相信，关公会给敬畏他的人们带来繁荣、兴旺。祭拜仪式使用三支香、一对红蜡烛和鲜花。祭品包括酒和三杯茶。

图七：天后圣母

天后圣母

天后圣母是一位仁慈的神明，她往往会让人们旅行顺利如偿所愿。所以当中国人外出旅行时，往往会祈求天后圣母的庇护。祭祀仪式使用三支香、一对红蜡烛和鲜花。

图八：财神爷

财神爷

财神爷是好运之神。中国人经常向其祈求财富，祈求家庭幸福、长寿，因而财神爷备受欢迎和喜爱。祭神仪式使用三支香、一对红蜡烛和鲜花。祭品包括猪肉、蘑菇、鸭肉、鸡肉、水果、酒和三杯茶。

朝拜悬崖圣母庙内神明的步骤和方法

朝拜悬崖圣母庙内神明的步骤和方法反映了潮州人的信仰和身份。神像以雕塑和中国绘画作为装饰，其非常注重摆放位置，强调建筑的平衡。

第六尊：太岁爷 香3支

第七尊：天后圣母、通淑圣母、

地母娘娘 香3支

第八尊：地主爷 香5支

第9尊：门神 香1支

悬崖圣母庙供奉的主神是本头公（本头侯王）、本头妈（悬崖圣母），其余的几尊神像按以下顺序排列：

(Suchart Sangthong， 2560:265)

可以看出，潮州人朝拜神明的步骤和顺序是根据信仰和重视的程度来进行排列。悬崖圣母庙内外设多个祭坛。首尊朝拜的神坛是天地父母神坛，接着是弥勒佛和观音菩萨两尊神明，殿内是主神的祭坛，最后是门神。(Suchart Sangthong， 2560:266-267)

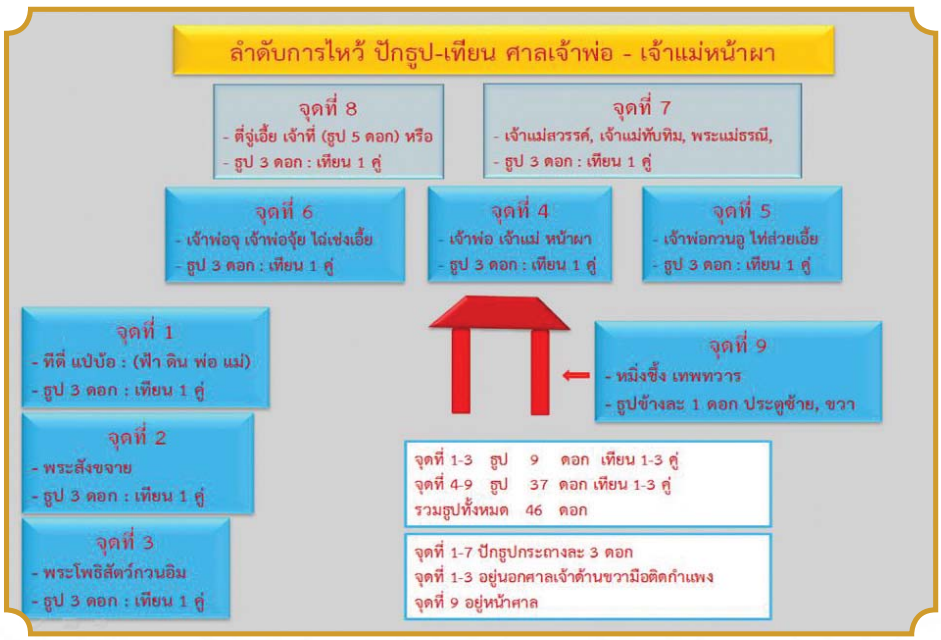

图9：在悬崖圣母庙朝拜神明的步骤和方法图

朝拜悬崖圣母庙众神明的信仰仪式

华侨无论移民何处都会将他们的文化带入该国社会。例如，在泰国、那空沙旺的移民，华侨和华裔会长期坚持他们原有的文化，并积极主动地融入当地文化。
他们对思想、信仰和生活方式的要求都非常严苛，他们严格遵循老祖先的生活方式，但仍有一些传统、仪式和信仰已经消失或改变。最后形成了今天中国人仍在坚持的传统和信仰仪式。（Supakarn Siripaisal和Apichet Kanchanadit， 2550:46）

我们经常社区或神庙内，看到一些基于中国信仰的仪式。祭拜神明和祭拜祖先是其中一种重要的仪式（Ruen Kaew Patranuprawat，2551:82），如悬崖圣母庙，是那空沙旺的潮州华人的重要神庙。从古自今，每逢中国传统节日都会在这里举行祭祀活动。

悬崖圣母庙每年都会举行许多仪式来表达对神的敬畏，例如：

天后圣母诞辰是农历3月的23日，每年4月或5月左右举行。
端午节是农历5月。该活动计划在每年6月左右举行。
关羽诞辰是农历5月13日，定于每年6月左右举行。
“盂兰盛会”将在中元前两天举行。
通淑圣母诞辰是农历10月15日，计划在每年11月左右举行。

重要仪式：天后圣母诞辰是农历3月23日。

图十：2024年5月1日在悬崖圣母庙内举行天后圣母诞辰朝拜会。

重要仪式：关公诞辰是农历5月13日。

图十一：2024年6月17日至22日
在泰国泰京银行那空沙旺分行十字路口处
举行悬崖圣母庙搭临时祭坛关公诞辰仪式

综上所述，神庙是中华各个民族的重要场所。因为它反映了中国人的生活方式，以及他们与所居住的社区或神庙所在地之间的关系。因此，我们可以说，神庙是信徒根据自己的信仰来建立的敬拜神明的圣地。与悬崖圣母庙一样，其已经在社区中存在了很长的一段时间。其中，那空沙旺的华人非常尊重中国的神明。当然，不仅是那空沙旺的华人，还有泰国人，抑或是其他族群都对此十分敬畏，都会前来朝拜或参加神庙举行的仪式。

ภาพที่ 12 ศาลเจ้าแม่หน้าผา อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

ประวัติศาสตร์ เทพเจ้า ความเชื่อ และความศักดิ์สิทธิ์

นครสวรรค์เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีความหลากหลายทั้งในเรื่องของประวัติศาสตร์และกลุ่มชาติพันธุ์ เนื่องจากมีการอยู่ร่วมกันของหลายกลุ่มคน ที่สามารถปรับตัวเข้ากันได้อย่างผสมกลมกลืนทั้ง กลุ่มชาติพันธุ์จีน กลุ่มชาติพันธุ์ลาวโซ่ง (ไททรงดำ) กลุ่มชาติพันธุ์ญวน กลุ่มชาติพันธุ์มอญ กลุ่มชาติพันธุ์มุสลิม และกลุ่มชาติพันธุ์ไทยท้องถิ่น ซึ่งแต่ละกลุ่มนั้นกระจายตัวอาศัยอยู่ทั่วไปในนครสวรรค์ โดยเฉพาะพื้นที่ ๆ มีแหล่งน้ำที่เอื้อต่อการดำรงชีวิต (สุชาติ แสงทอง, 2560: 3)

นครสวรรค์นั้น เป็นจังหวัดที่มีชาวจีนเดินทางอพยพเข้ามาอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก เมื่อชาวจีนเดินทางเข้ามาและเกิดการรวมกลุ่มกันเป็นสังคมจีนมากขึ้นนั้น สิ่งสำคัญที่ชาวจีนนำเข้ามาในนครสวรรค์ด้วย คือ ความคิด ความเชื่อ ธรรมเนียมปฏิบัติตามประเพณีของจีน โดยเฉพาะการเคารพบูชาองค์เทพเจ้าที่ตนนับถือ ดังนั้น ศาลเจ้าของชาวจีนจึงถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ประดิษฐานองค์เทพเจ้าตามความเชื่อของชาวจีนแต่ละกลุ่ม รวมทั้งเป็นสถานที่ในการพบปะ พูดคุย หรือรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมตามความเชื่อและตามประเพณีวันสำคัญต่าง ๆ ของชาวจีนอีกด้วย

“ศาลเจ้าแม่หน้าผา” จึงเป็นสถานที่ ๆ รวบรวมแหล่งวิธีวัฒนธรรมของชาวจีนไว้ โดยเฉพาะชาวจีนแต้จิ๋ว ที่นับว่ามีจำนวนมากที่สุดในจังหวัดนครสวรรค์

1. ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของศาลเจ้าแม่หน้าผา

ศาลเจ้าหน้าผา มักเรียกกันว่า “ศาลเจ้าแม่” ตั้งอยู่เลขที่ 94/2 ถนนโกสีย์ ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำปิงด้านทิศตะวันตก ห่างจากตลาดปากน้ำโพไปตามถนนโกสีย์ประมาณ 2 กิโลเมตร บริเวณริมฝั่งเป็นโขดหินสูง ชาวบ้านจึงเรียกว่า “หน้าผา” และเรียกศาลเจ้าแห่งนี้ว่า “ศาลเจ้าแม่หน้าผา” หรือ “ศาลเจ้าปึงเถ่าม่า”

ศาลเจ้าแม่หน้าผาแห่งนี้ก่อตั้งเมื่อไรนั้น ไม่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร มีเพียงเรื่องที่เล่ากันต่อ ๆ กันมาว่า มีตายายคู่หนึ่งฝันเห็นหญิงชราผมยาว เนื้อตัวเปียกปอน มาบอกว่าลอยน้ำมาจากอยุธยาถึงนครสวรรค์ หนาวมาก ขอให้นำขึ้นจากน้ำ พอรุ่งเช้าจึงได้ไปริมแม่น้ำซึ่งมีลักษณะเป็นบริเวณน้ำวน มีหน้าผาสูงชัน ชาวบ้านจึงเรียกกันว่า “หน้าผา” และได้พบไม้จันทร์ดำขนาดกว้าง 1 ฟุต สูง 2 ฟุต แกะเป็นรูปเจ้าแม่ติดอยู่ซอกหิน โดยอยู่รวมกับไม้ที่แกะเป็นรูปอื่น ๆ จึงได้อัญเชิญขึ้นมาพร้อมกัน และได้สร้างศาลไม้เล็ก ๆ ไว้บริเวณริมแม่น้ำนั้น

ต่อมาได้มีการบูรณะศาลใหม่ เนื่องจากเจ้าแม่ได้ไปเข้าฝันนายเซ่งหมง แซ่เอ็ง ร้านเอ็งง่วนเซ้ง (เถ้าแก่เซ่งหมง) ซึ่งฝันว่า มีหญิงชราท่านหนึ่งยืนกวาดใบไม้มารวมกองไว้ มีไม้กวาด มีที่โกย วางไว้หน้าศาลเล็ก ๆ เมื่อตื่นขึ้นมาจึงออกเดินทางไปตามที่ฝันนั้น ก็ได้พบเหมือนในฝัน ทำให้เกิดความประทับใจและเข้าใจว่าเจ้าแม่มาเข้าฝัน และต้องการให้บูรณะศาลใหม่ อีกทั้งเมื่อทราบข่าวจากชาวบ้านที่ได้อัญเชิญเจ้าแม่ขึ้นจากแม่น้ำบริเวณหน้าผามาตั้งที่ศาล ผู้คนในชุมชนละแวกนี้ได้มากราบไหว้บูชา และเชื่อว่ามีความศักดิ์สิทธิ์มาก โดยเฉพาะคนที่เดินทางๆเรือที่แล่นผ่านไปมาบริเวณหน้าผาจะต้องกราบไหว้ขอพรให้เดินทางปลอดภัย เถ้าแก่เซ่งหมงจึงรับอาสาสร้างศาลเจ้าให้ ด้วยการขอซื้อที่ดินที่ติดกับศาลเดิมจากนางยวงซึ่งต้องย้ายตามบุตรไปที่อื่น เถ้าแก่เซ่งหมงยังได้รวบรวมเงินจากชุมชนชาวจีนในตลาดปากน้ำโพมาสร้างศาลเจ้า โดยสร้างเป็นอาคารปูนศิลปะจีน ติดถนนโกสีย์ ใช้เวลาในการก่อสร้างประมาณ 1 ปีเศษ ทั้งนี้ การสร้างอาคารศาลเจ้าหลังใหม่ที่เป็นสถาปัตยกรรมจีนนี้ จึงเป็นผลมาจากความสามัคคีของพ่อค้าประชาชนชาวนครสวรรค์ ที่ต้องการให้เป็นสถานที่สถิตของเจ้าพ่อเจ้าแม่ที่คุ้มครองป้องกันภัยกับชาวนครสวรรค์ต่อไป

ต่อมาใน พ.ศ.2535 มีการก่อตั้งมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ จึงได้มีการย้ายที่ตั้งศาลเจ้ามาก่อสร้าง ณ ตำแหน่งปัจจุบัน โดยมี อาจารย์สง่า กุลกอบเกียรติ เป็นผู้เลือกจุดหรือสถานที่ตั้ง ศาลเจ้าแห่งใหม่และให้คำแนะนำแบบก่อสร้างศาลเจ้าอีกด้วย

2. ลักษณะศิลปกรรมของอาคารศาลเจ้าแม่หน้าผา

ชาวจีนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย มักสร้างศาลเจ้าตามรูปแบบศาลเจ้าทางภาคใต้ของประเทศจีน โดยแบ่งออกเป็นสองประเภทคือ ประเภทสวนหรือบ้าน ประเภทที่สองคือวิหารหรือพระราชวัง รูปแบบอาคารและแผนผังของสถาปัตยกรรมจีน มีรูปแบบโดดเด่นเฉพาะตัว กลุ่มอาคารต่าง ๆ มักมีรูปแบบคล้ายคลึงกันทั้งหมด หลังคาสีสดใส เครื่องประดับบนหลังคาประกอบด้วยสัตว์มงคลตามธรรมเนียมจีน 10 ชนิด

การประดับหลังคาด้วยสัตว์มงคลนั้น สามารถประดับได้เฉพาะอาคารของพระมหากษัตริย์เท่านั้น ส่วนพระมเหสีหรือขุนนาง มีจำนวนสัตว์ประดับลดหลั่นกันไปตามศักดิ์ของเจ้าของอาคาร และ สัตว์ในเทพนิยายที่พบเห็นทั่วไปคือ มังกร ทั้งนี้หลังคาศาลเจ้าในประเทศไทยนิยมหลังคาแบบ “ซานเหมินติ่ง” ซึ่งเป็นแบบที่นิยมแพร่หลายทางตอนใต้ของจีน อันเป็นถิ่นดั้งเดิมของชาวจีนในประเทศไทย

ศาลเจ้าจีนแต่ละแห่ง ถูกออกแบบด้วยประติมากรรมตามความเชื่อของชาวจีน ทั้งนี้ประติมากรรมคืองานศิลปะที่แสดงออกด้วยการปั้น แกะสลัก หล่อ และการจัดองค์ประกอบความงามลงบนวัสดุต่าง ๆ เช่น ไม้ หิน โลหะ สำริด ฯลฯ เพื่อให้เกิดรูปทรง 3 มิติ มีความลึกหรือนูนหนา สามารถสื่อถึงสิ่งต่าง ๆ สภาพสังคม วัฒนธรรม รวมถึงจิตใจของมนุษย์ ดังนั้นประติมากรรมในศาลเจ้าที่สำคัญ จึงได้แก่ พระพุทธรูปตามความเชื่อของชาวจีนในพุทธศาสนานิกายมหายาน เช่น พระโพธิสัตว์กวนอิม พระสังกัจจายน์ เทพเจ้าไท้ซื่อเอี้ย เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีประติมากรรมในศาสนาเต๋า ซึ่งศาสนาเต๋าเป็นที่พึ่งทางใจให้กับชาวจีนผู้อพยพเข้ามาในประเทศไทย โดยเฉพาะเมื่อต้องเดินทางผจญภัยในทะเล เมื่อตั้งถิ่นฐานได้ ก็ประกอบพิธีกรรมเพื่อให้เกิดความอบอุ่นใจ และทำให้เป็นศูนย์รวมการทำกิจกรรมของชาวไทยเชื้อสายจีน ศาสนาเต๋าจึงมีความสำคัญกับวัฒนธรรมจีนในรุ่นต่อ ๆ มาอย่างมาก

สำหรับชาวจีนในนครสวรรค์นั้น มักสร้างศาลเจ้าโดยใช้คติความเชื่อของชาวจีนดังกล่าว เห็นได้จาก ศาลเจ้าแม่หน้าผา ที่มีลักษณะศิลปกรรมที่สวยงามทั้งภายในอาคาร และภายนอกอาคาร มีลวดลายประดับที่สะท้อนให้เห็นถึงความคิด ความเชื่อ และวิถีชีวิตของชาวจีนโพ้นทะเล รวมทั้งชาวไทยเชื้อสายจีนในนครสวรรค์ได้เป็นอย่างดี

ลักษณะสถาปัตยกรรมภายนอกของศาลเจ้าแม่หน้าผานั้นเป็นอาคารชั้นเดียว ทำด้วยปูน ด้านหน้าของศาลเจ้าเป็นลานจอดรถ ทางด้านซ้ายเป็นอาคารมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ และเยื้องมาทางด้านหน้า เป็นแท่นบูชาที่ใช้สำหรับพิธีกรรมไหว้ฟ้าดิน

หลังคาของศาลเจ้าแม่หน้าผาปูด้วยกระเบื้องเคลือบดินเผา มีสันหลังคาที่ประดับด้วยมังกรคู่ และลูกแก้ว 1 ลูก

หงส์คู่ที่ปรากฏบนแถบหลังคานั้น เป็นสัญลักษณ์ของผู้ชายกับภรรยา ซึ่งหมายถึงความสุข ความรุ่งเรือง

ดอกโบตั๋นอยู่ระหว่างหงส์คู่ เป็นสัญลักษณ์มงคล แสดงถึงความรุ่งเรือง ความสำเร็จ โชคลาภ ความมั่งคั่ง และชื่อเสียงเกียรติยศ

เมฆ บนสันหลังคา เป็นสัญลักษณ์ของความโชคดี ความสุข และสันติภาพ

ดอกไม้และใบไม้ม้วนที่อยู่ปลายทั้งสองของสันหลังคา เป็นสัญลักษณ์ของอำนาจธรรมชาติ

นอกจากนี้ ด้านหน้าศาลเจ้า ยังมีกระถางธูปใหญ่ตั้งอยู่ตรงทางเข้าเพื่อให้ประชาชนที่มากราบไหว้จุดธูปด้านนอกตัวศาล และก่อนเดินเข้าประตูนั้นมีเสาปูนปั้นลวดลายมังกรประดับอยู่ ทางเข้ามีลักษณะเป็นธรณีประตูเพื่อให้เดินข้าม ด้านข้างตัวศาลมีประตูทางเข้าทั้ง 2 ข้าง บานประตูเขียนภาพวาดแบบจีนทั้งภาพเทพเจ้า และลวดลายอักษรจีน

บริเวณผนังของห้อง ตกแต่งด้วยรูปเสือทางด้านซ้าย (หันหน้าเข้าศาล) ส่วนบนผนังด้านขวาเป็นรูปมังกร โดยทั้งสองด้านจะมีการตั้งอ่างล้างมือเพื่อไว้ใช้สำหรับการล้างถ้วยน้ำชาที่ถวายเจ้า (ปัจจุบันมีการนำอ่างล้างมือมาวางไว้แทนการสร้างบ่อน้ำตามคตินิยมเดิม)

ภาพที่ 13 ลักษณะสันหลังคาของศาลเจ้าแม่หน้าผาตามคติแบบจีน

ภาพที่ 14 ลักษณะการจัดผังและตกแต่งภายในศาลเจ้าแม่หน้าผา

เมื่อเดินเข้าไปภายในศาลเจ้าแม่หน้าผานั้น ตรงกลางห้องมีแท่นบูชาขององค์เจ้าพ่อ-เจ้าแม่หน้าผา คือ เจ้าแม่หน้าผา (ปึงเถ่าม่า) เป็นเทพประธาน ร่วมกับ เจ้าพ่อแควใหญ่ (ปึงเถ่ากง) ที่สร้างจำลององค์เจ้าพ่อเทพารักษ์จากศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิมและนำมาประดิษฐาน ณ ศาลเจ้าแห่งนี้

นอกจากนี้ยังมีแท่นบูชาของเทพเจ้าองค์อื่น ๆ อีกหลายองค์ ได้แก่ เจ้าแม่ทองดำ (ทองสุก) ไม้โบราณศักดิ์สิทธิ์ เจ้าแม่สวรรค์ เจ้าแม่ทับทิม แม่พระธรณี เทพหูทิพย์และเทพตาทิพย์ เจ้าพ่อกวนอู เทพเจ้าไท้ส่วยเอี้ย (ไฉ่ซิงเอี้ย) นอกจากนี้ ยังมีองค์หล่าจาไท้จื้อ และตี่จู่เอี้ย (เจ้าที่)

การตกแต่งภายในศาลเจ้าแม่หน้าผานั้น ผนังศาลเจ้าจะเป็นจิตรกรรมที่มีลวดลายต่าง ๆ ได้แก่ ภาพเทพประตูหรือเหมินเสิน มีความหมายว่าการคุ้มครองดูแลมนุษย์ให้อยู่อย่างสงบร่มเย็น ปราศจากสิ่งรบกวนหรือสิ่งชั่วร้าย

ภาพผนังเกี่ยวกับเทพเจ้าหรือเซียน ภาพพืชพรรณภาพสัตว์ ภาพที่นำมาจากวรรณกรรมจีน ล้วนเป็นสัญลักษณ์ความเป็นสิริมงคลในลัทธิเต๋า นอกจากนี้ ภาพเขียนตามเสาหรือชื่อของศาลเจ้าก็เป็นรูปธรรมชาติ ลำธาร สายน้ำ และดอกไม้ หรือรูปสัตว์ที่เป็นมงคลของชาวจีน เช่น มังกร หงส์ กระต่าย ปู และเต่า หมายถึงอายุยืนยาว เป็นต้น

ส่วนการใช้สีในการตกแต่งศาลเจ้านั้น ส่วนใหญ่ใช้สีแดงและสีเหลือง ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แห่งความสมบูรณ์ ความมีอำนาจ และโชคลาภ เห็นได้จาก ผ้าแพรประดับ อุปกรณ์ของใช้ต่าง ๆ รวมทั้งโคมไฟป้ายอักษรจีน เป็นต้น

ภาพที่ 15 การตกแต่งภายตามผนังและเสามังกรตามคตินิยมของคนจีน

ภาพที่ 16 การใช้อักษรจีนประดับและวาดภาพสัตว์มงคลและจากวรรณกรรมจีน

ศาลเจ้าแม่หน้าผาแห่งนี้ ประชาชนนิยมมาสักการะเพื่อความเป็นสิริมงคล เนื่องจากเจ้าแม่หน้าผา (ปึงเถ่าม่า) และเจ้าพ่อแควใหญ่ (ปึงเถ่ากง) เป็นเทพเจ้าที่เคารพกราบไหว้ในหมู่คนจีนโพ้นทะเล โดยเฉพาะกลุ่มคนจีนแต้จิ๋วและคนจีนในตลาดปากน้ำโพ

นอกจากนี้ศาลเจ้าแม่หน้าผา ยังเป็นที่ประดิษฐานของเทพเจ้าที่ชาวจีนในนครสวรรค์เลื่อมใสศรัทธาเพื่อเป็นที่เซ่นไหว้หรือขอความคุ้มครองให้ปลอดภัย และยังได้มีบทบาทด้านอื่น ๆ เช่น ใช้เป็นศูนย์กลางในการประกอบพิธีกรรมตามประเพณีของชาวจีน ใช้เป็นที่พบปะสังสรรค์ของคนในชุมชนที่อยู่บริเวณรอบๆ ศาลเจ้าและเป็นแหล่งที่แสดงถึงศิลปะทางสถาปัตยกรรมรูปแบบเฉพาะของจีนที่งดงามอีกด้วย

3. ประวัติความเป็นมา ตำนาน และความเชื่อที่มีต่อเทพเจ้าภายในศาลเจ้าแม่หน้าผา

สภาพสังคมและวัฒนธรรมของคนจีนโพ้นทะเลในนครสวรรค์ที่เดินทางอพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาทำมาหากินในนครสวรรค์หลายรุ่นอายุ กระจายอยู่ในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดนครสวรรค์ นับได้ว่ากลุ่มคนจีนเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจจังหวัดนครสวรรค์ ทั้งนี้ ชาวจีนส่วนใหญ่ยังยึดมั่นแนวทางการดำรงชีวิตตามอย่างบรรพบุรุษ ยึดถือคติความเชื่ออย่างเหนี่ยวแน่นและปฏิบัติสืบทอดต่อกันมาจนปัจจุบัน

ทั้งนี้ ชาวจีนทุกกลุ่มภาษาต่างมีเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจด้วยการนับถือองค์เทพเจ้าหรือเซียนเพื่อเป็นกำลังใจในการประกอบอาชีพ หรือการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นความเชื่อและศรัทธาต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนนับถือ ว่าสามารถช่วยให้หลุดพ้นจากความทุกข์ได้ ประกอบกับสภาพสังคมปัจจุบันที่มีการ ปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตจากภาคเกษตรกรรมมาเป็นภาคอุตสาหกรรม จึงได้มีการนำความเชื่อในเรื่องการบนบานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนเคารพนับถือ มาช่วยเหลือในกิจการการค้าต่าง ๆ อีกด้วย

ความเชื่อความศรัทธาต่อองค์เทพเจ้าดังกล่าว เห็นได้จากองค์เทพเจ้าที่ประดิษฐานอยู่ ณ ศาลเจ้าแม่หน้าผาที่เป็นที่เคารพและศรัทธาในกลุ่มชาวจีนโพ้นทะเล และชาวไทยเชื้อสายจีน รวมทั้งกลุ่มชาติพันธุ์อื่นในนครสวรรค์เป็นอย่างมาก และมีผู้คนเดินทางมากราบไหว้อย่างไม่ขาดสาย โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลสำคัญตามประเพณีของชาวจีน สำหรับองค์เทพเจ้าที่ประดิษฐานอยู่ ณ ศาลเจ้าแม่หน้าผา มีดังนี้

1) เจ้าแม่หน้าผา (ปึงเถ่าม่า) และเจ้าพ่อแควใหญ่ (ปึงเถ่ากง)

เจ้าแม่หน้าผา มีประวัติความเป็นมาที่เป็นเรื่องเล่าสืบต่อกันมาว่า เมื่อประมาณ พ.ศ.2490 สองตายายซึ่งปลูกบ้านอยู่ที่บริเวณศาลเจ้าพ่อจุ๊ยพ่อจุ๊ ได้ฝันเห็นเจ้าแม่มาบอกว่า ท่านอยู่ที่จังหวัดอยุธยา ลอยทวนน้ำมาถึงบริเวณหน้าผาเมืองปากน้ำโพ หากสองตายายอยากมั่งมีศรีสุข ให้อัญเชิญขึ้นมาบนศาลเพื่อให้ผู้คนได้สักการะบูชา เมื่อตื่นขึ้นมา ทั้งสองก็พากันไปดูที่หน้าผา จึงพบแผ่นไม้จันทน์ดำสลักรูปเจ้าแม่ลอยน้ำอยู่ริมฝั่ง จึงได้อัญเชิญขึ้นมาประดิษฐานบนศาลร่วมกับเจ้าพ่อจุ๊ยพ่อจุ๊ หลังจากนั้นสองตายายก็เริ่มมีฐานะดีขึ้น ประกอบกิจการใดก็มักประสบความสำเร็จรุ่งเรือง และตั้งแต่ที่นำแผ่นไม้สลักรูปเจ้าแม่ขึ้นมาประดิษฐานในศาล ก็มีชาวเรือตลอดจนชาวจีนในตลาดปากน้ำโพที่ศรัทธาในความศักดิ์สิทธิ์ขององค์เจ้าแม่ ต่างพากันมากราบไหว้บูชากันเป็นจำนวนมาก

จนถึงปีมะโรง พ.ศ.2495 นายฮวงโพว้ แซ่ไน้ หรือที่ชาวตลาดมักเรียกว่า อั่งผี่หลงจู้ มีศรัทธาจัดสร้าง กิมชิง เป็นรูปไม้แกะสลักลงรักปิดทองทรงเครื่องแต่งกายอย่างจีน มือขวาถือไม้เท้าแทนแผ่นไม้จันทน์แกะสลัก โดยจัดสร้างจากวัดเล่งเน่ยยี่ (วัดมังกรกมลาวาส) และให้อั่งเต่าชังเหล่าซือ จากโรงเจจี้แซเป็นผู้เบิกเนตร (ไคกวง) และอัญเชิญมาประดิษฐานคู่กับรูปเคารพเดิมที่นำมาจากริมแม่น้ำ ซึ่งในเวลาต่อมา ได้มีการสร้างศาลเจ้าขึ้นใหม่ โดยนายเซ่งหมง แซ่เอ็ง (เถ้าแก่เซ่งหมง) เป็นผู้รับอาสาสร้างศาลเจ้า โดยขอซื้อที่ดินที่ติดกับศาลเดิมและรวบรวมเงินจากชุมชนชาวจีนในตลาดปากน้ำโพที่ศรัทธาในองค์เจ้าแม่มาสร้างศาลเจ้า ศาลเจ้าแห่งใหม่นี้เป็นอาคารปูนศิลปะจีน ติดถนนโกสีย์

ภาพที่ 17 เจ้าแม่หน้าผา-เจ้าพ่อแควใหญ่

2) เจ้าพ่อกวนอู (กวนเสี่ยตี้กุง)

ภาพที่ 18 เจ้าพ่อกวนอู

เจ้าพ่อกวนอู เป็นทหารนักรบ และมีเมตตา ชาวจีนเชื่อว่าถ้าเคารพกราบไหว้เจ้าพ่อกวนอู จะทำให้มีความเจริญรุ่งเรือง ค้าขายร่ำรวย ส่วนพิธีกรรมไหว้ นั้นจะใช้ธูป 3 ดอก เทียนแดง 1 คู่ และดอกไม้ ส่วนของไหว้ประกอบไปด้วย สุรา และ น้ำชา 3 ถ้วย เป็นต้น

3) เจ้าแม่สววรรค์ (เทียนโหวเซี้ยบ้อ)

ภาพที่ 19 เจ้าแม่สววรรค์

เจ้าแม่สวรรค์ เป็นเทพที่มีความเมตตา หากขอพรก็จะประสบแต่ความสำเร็จ เดินทางปลอดภัย ดังนั้น เมื่อชาวจีนต้องเดินทาง จึงมักนึกถึงเจ้าแม่สวรรค์และขอให้ท่านคุ้มครอง ส่วนพิธีกรรมการไหว้ นั้น ใช้ธูป 3 ดอก เทียนแดง 1 คู่ และดอกไม้

4) เจ้าพ่อจุ้ย-พ่อจุ๊ (ไฉ่ชิ้งเอี๊ย)

ภาพที่ 20 เจ้าพ่อจุ้ย-พ่อจุ๊ (ไฉ่ชิ้งเอี๊ย)

เจ้าพ่อจุ้ย-พ่อจุ๊ เป็นเทพเจ้าแห่งโชคลาภ ชาวจีนมักขอพรในเรื่องของความมั่งคั่ง และขอพรให้ครอบครัวมีความสุข อายุยืน เป็นที่รักแก่ผู้พบเห็น พิธีกรรมในการไหว้ นั้นใช้ธูป 3 ดอก เทียนแดง 1 คู่ และดอกไม้ ส่วนของไหว้ คือ หมู เห็ด เป็ด ไก่ ผลไม้ สุรา และน้ำชา 3 ถ้วย

4. ลำดับขั้นตอนและวิธีการสักการะเทพเจ้าภายในศาลเจ้าแม่หน้าผา

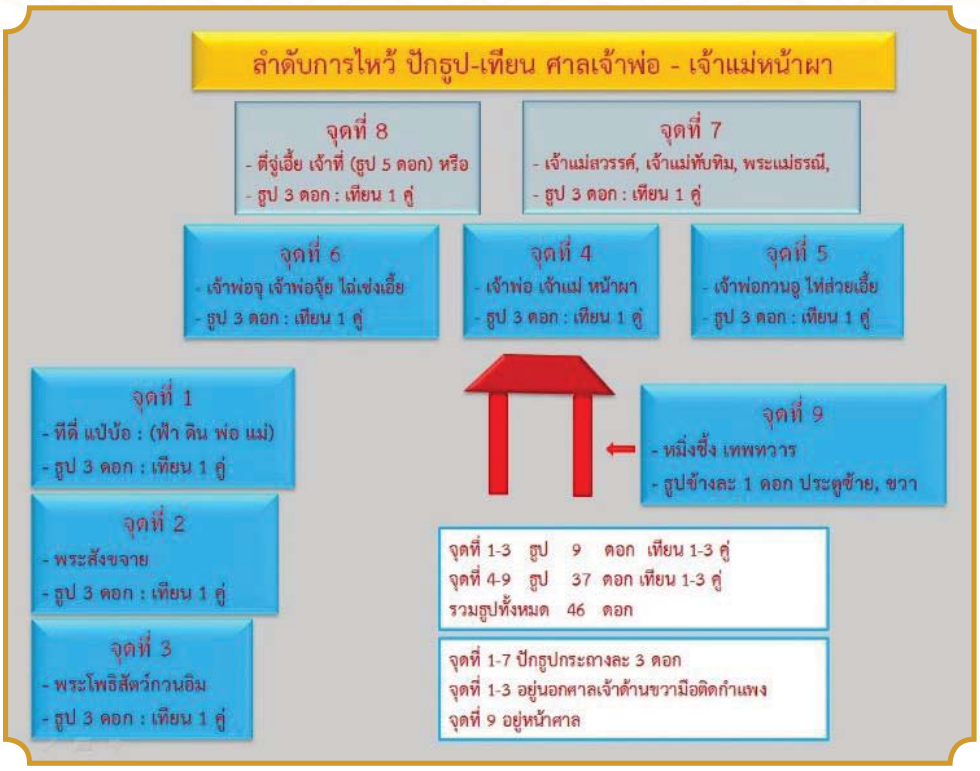
แผนผังและลำดับจุดสักการะเทพเจ้าภายในศาลเจ้าแม่หน้าผานี้ สะท้อนให้เห็นความเชื่อและอัตลักษณ์ของคนจีนแต้จิ๋ว ผ่านการวางผัง การตกแต่ง และการจัดวางตำแหน่งของรูปเคารพ ด้วยการเน้นความสมดุลในการก่อสร้างอาคาร การประดับตกแต่งด้วยประติมากรรมและภาพจิตรกรรมแบบศิลปกรรมจีน ตามคติความเชื่อในลัทธิเต๋า ขงจื้อ และหลักพุทธศาสนาฝ่ายมหายานที่ผสมผสานกันอย่างลงตัว

บริเวณภายนอกอาคารศาลเจ้า มีจุดไหว้สักการะที่สำคัญตามหลักความเชื่อของชาวจีนแต้จิ๋ว และภายในศาลเจ้าแม่หน้าผาจะมีเทพเจ้าประธานของศาลคือ เจ้าพ่อ-เจ้าแม่หน้าผา ได้แก่ เจ้าพ่อเทพารักษ์ (เจ้าพ่อแควใหญ่) เจ้าแม่หน้าผา ตามความเชื่อและความศรัทธาต่อองค์เทพเจ้า

จุดที่ 1 ทีดี่ แป่บ้อ (ฟ้า ดิน พ่อ แม่)	ไหว้ด้วยธูป 3 ดอก
จุดที่ 2 พระสังขจาย	ไหว้ด้วยธูป 3 ดอก
จุดที่ 3 พระโพธิสัตว์กวนอิม	ไหว้ด้วยธูป 3 ดอก
จุดที่ 4 เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ หน้าผา	ไหว้ด้วยธูป 3 ดอก
จุดที่ 5 เจ้าพ่อกวนอู ไท่ส่วยเอี้ย	ไหว้ด้วยธูป 3 ดอก
จุดที่ 6 เจ้าพ่อจุ้ย-พ่อจุ๊ (ไฉ่ซิ้งเอี๊ย)	ไหว้ด้วยธูป 3 ดอก
จุดที่ 7 เจ้าแม่สวรรค์, เจ้าแม่ทับทิม, พระแม่ธรณี	ไหว้ด้วยธูป 3 ดอก
จุดที่ 8 ตี่จู่เอี้ย เจ้าที่	ไหว้ด้วยธูป 5 ดอก
จุดที่ 9 หมิ่งชิ้ง เทพทวาร	ไหว้ด้วยธูปข้างละ 1 ดอก

ข้อสังเกตที่สำคัญของศาลเจ้าแห่งนี้คือการสะท้อนความเชื่อและพิธีกรรม ซึ่งอยู่ในขั้นตอนลำดับการไหว้สักการะเทพเจ้าของคนจีนแต้จิ๋ว โดยให้ความสำคัญกับองค์เทพเจ้าต่าง ๆ ไปตามความศรัทธาและความเชื่อ มีจุดไหว้สักการะ ทั้งภายในและภายนอกอาคารศาลเจ้า

ทั้งนี้ การจัดลำดับจุดไหว้สักการะต่อเทพฟ้าดิน พ่อแม่ (ทีดี่ แป่บ้อ ภาษาจีนแต้จิ๋ว) เป็นลำดับแรก และมีจุดไหว้พระสังขจายและพระโพธิสัตว์กวนอิม ส่วนภายในอาคารจะประกอบด้วยองค์เทพเจ้าประธานของศาลและเทพเจ้าต่าง ๆ จากลำดับการไหว้สักการะนี้จะพบว่า มีเส้นทางหรือจุดสักการะกราบไหว้เทพเจ้าตามความเชื่อจากรูปเคารพต่าง ๆ ที่อยู่จากภายนอกก่อนและเข้าไปภายในอาคาร แต่สิ่งที่เหมือนกันคือจบลงด้วยการไหว้เจ้าที่ผู้ดูแลประตูศาลทั้งสองข้าง ตามลำดับที่แสดงในแผนภาพข้างล่างนี้

ภาพที่ 21 ลำดับการไหว้ ปักธูป-เทียน ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่หน้าผา

5. ของไหว้มงคลสำหรับสักการะเทพเจ้าภายในศาลเจ้าแม่หน้าผา

ธรรมเนียมประเพณีที่ลูกหลานจีนปฏิบัติสืบทอดกันมาที่สำคัญคือ การไหว้เจ้า ทั้งเทพเจ้า เจ้าที่ และบรรพบุรุษ เพื่อเป็นสิริมงคล และนำมาซึ่งความสุขความเจริญแก่ตนเองและครอบครัว จำนวนของไหว้นั้นมีทั้งของคาว ของหวาน และผลไม้ โดยนิยมจัดจำนวนของไหว้แต่ละอย่างให้สอดคล้องกัน

1) ของคาว

ของคาวที่ใช้ไหว้ คือ หมู ไก่ ตับ ปลา กุ้งมังกร ปลาหมึก เป็ด เป็นต้น ล้วนมีความหมายที่เป็นมงคล เช่น **หมู** หมายถึง ความมั่งคั่ง, **ไก่** หมายถึง ความก้าวหน้าในกิจการงานหรือธุรกิจ, **ตับ** หมายถึง ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เป็นต้น

กุ้งมังกร เป็นการไหว้ด้วยรูปลักษณ์ของกุ้งมีหัวใหญ่ มีก้าม ให้ความรู้สึกถึงอำนาจวาสนา ต่อมากุ้งมังกรหายากจึงเปลี่ยนเป็นเป็ดหรือปลาหมึกแห้งแทน (คนแต้จิ๋วอาจ เปลี่ยนจากกุ้งมังกรเป็นเป็ด และสำหรับคนจีนแคะเปลี่ยนเป็นปลาหมึกแห้ง ด้วยเป็นความเชื่อที่ถือกันมาในท้องถิ่นเดิม)

ปลา และปลาหมึก หมายถึง เหลือกิน เหลือใช้ (เหมือนปลา)

เป็ด หมายถึง สิ่งบริสุทธิ์ ความสะอาดและความสามารถอันหลากหลาย

ข้าว ข้าวสวยใส่ชามพร้อมตะเกียบ จำนวนชุดตามจำนวนบรรพบุรุษ (นิยมนับถึงแค่รุ่นปู่ย่า)

2) ของหวาน

ของหวาน นิยมให้มีจำนวนสอดคล้องกับของคาว ของหวาน 5 อย่าง เรียกว่า **“โหงวเปี้ย”** ขนมไหว้เจ้าที่เป็นของหวานนั้นมีหลากหลาย ได้แก่ ขนมถ้วยฟู ซาลาเปา ขนมชิวท้อ ขนมไข่ และขนมจันอับ และที่ขาดไม่ได้ คือ ต้องมีขนมเข่ง และขนมเทียน ซึ่งขนมที่ใช้ไหว้นี้ มีความหมายมงคล ดังนี้

ขนมถ้วยฟู หมายถึง ขนมแห่งความเจริญงอกงาม

ซาลาเปา ที่ใช้ไหว้เจ้ามีสองแบบคือ แบบมีไส้และแบบไม่มีไส้ (หมั่นโถว) ส่วนที่มีไส้ก็จะมีไส้หวานไส้เค็ม และไส้เต้าหู้ แต่คนส่วนมากนิยมนำหมั่นโถวไปไหว้เจ้ามากกว่า หมั่นโถวมีอยู่สองสีคือ สีขาว และสีเหลือง นิยมแต่งหน้าให้แตกออกเป็นกลีบดอกไม้ หรือเขียนตัวหนังสือจีนสีแดง อ่านว่า ฮก แปลว่า โชคดี แต่ถ้าเป็นลูกเล็กจะแต้มจุดสีแดง นอกจากนี้ยังมี ชิ่วท้อ เป็นซาลาเปาที่มีลักษณะคล้ายลูกท้อที่มีไส้ที่เป็นมงคล ถ้าเป็นไส้เต้าหู้ก็มีความหมายว่า ความสุข แปลว่า ห่อนำความสุขมาให้

ขนมชิ่วท้อ เป็นสัญลักษณ์แห่งความมีอายุยืน

ขนมไข่ หมายถึง การเกิดและการเจริญเติบโต

โหวงเส็กทึ้ง ไทยเรียก**ขนมจันอับ** ประกอบขึ้นจากขนมแห้ง ๆ 5 อย่าง อันได้แก่ ข้าวพอง ถั่วตัด งาตัด ถั่วเคลือบ และฟักเชื่อม โดยข้าว-ถั่ว-งา คือธัญพืช คนจีนแต้จิ๋ว เรียกว่า เจ๋งจี้ ซึ่งธัญพืชหรือเจ๋งจี้มีความหมายว่า งอกงาม ปลูกแล้วงอกง่าย ชีวิตได้เจริญก้าวหน้าเปรียบเสมือนธัญพืชที่งอกง่าย และหมายถึง ความร่ำรวยและความหวานของชีวิต

ขนมสาลี่ หมายถึง รุ่งเรือง เฟื่องฟู

ขนมเข่ง หมายถึง ความหวานชื่น ราบรื่นในชีวิต ส่วนขนมเข่งที่ใส่ในชะลอม หมายถึง ความหวานชื่นอันสมบูรณ์

ขนมเทียน คือ เป็นขนมที่ปรับปรุงขึ้นจากชาวจีนโพ้นทะเลได้ดัดแปลงมาจากขนมท้องถิ่นของไทย จากขนมใส่ไส้เปลี่ยนจากแป้งข้าวเจ้าผสมกะทิมาเป็นแป้งข้าวเหนียวแทน มีความหมายหวานชื่น ราบรื่น รูปลักษณ์ที่เป็นกรวยแหลมมีลักษณะเป็นมงคลเหมือนเจดีย์

3) ผลไม้

ผลไม้ 5 อย่าง เรียกว่า **“โหงวก้วย”** ผลไม้ที่ใช้ไหว้ จะมี ส้ม องุ่น สับปะรด กล้วย แอปเปิ้ล สาลี่ โดยมีความหมายดังนี้

ส้ม หมายถึง ความโชคดี

องุ่น หมายถึง ความงอกงาม

สับปะรด หมายถึง ความมีโชค

กล้วย หมายถึง การมีลูกหลานสืบสกุล

แอปเปิ้ล หมายถึง ความสันติสุข และสันติภาพ

สาลี่ หมายถึง โชคลาภมาถึง (ควรระวังไม่นิยมไหว้บรรพบุรุษและวิญญาณไร้ญาติ)

ภาพที่ 22 ผลไม้ที่ใช้ไหว้เจ้า

4) ชุดกับข้าว สำหรับไหว้บรรพบุรุษ

ชุดกับข้าว สำหรับไหว้บรรพบุรุษและไว้รับประทานกันเองมีหลากหลาย อาจเป็นอาหารที่บรรพบุรุษชอบหรือเป็นอาหารที่เป็นมงคล นิยมทำ 8 อย่าง หรือ 10 อย่าง และมีของที่เป็นน้ำ 1 อย่าง ซึ่งมีความหมายมงคล ดังนี้

ลูกชิ้นปลา หมายถึง ความสามัคคีกลมเกลียว

ผัดตับกับกุยช่าย หมายถึง ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

กุยช่าย ออกเสียงเหมือน กุ่ย ซึ่งหมายถึง รวย

ผัดถั่วงอก หมายถึง ความเจริญงอกงาม บ้างก็ว่าเปรียบเหมือนหนวดมังกร สื่อถึงอำนาจวาสนา

เต้าหู้ ออกเสียงตามสำเนียงจีนว่า โตฟู หมายถึงความสุข

สาหร่ายทะเล เรียกว่า ฮวกฉ่าย ออกเสียงคล้าย ฮวดใช้ ที่แปลว่า โชคดี ร่ำรวย

เม็ดบัว หมายถึง การมีลูกหลานที่เป็นชาย

เกาลัด หมายถึง เงิน

ถั่วตัด หมายถึง แท่งเงิน

หน่อไม้ ออกเสียงคล้าย คำอวยพรให้ทุกอย่างเต็มไปด้วยความสุข

ไก่ หมายถึง ความสง่างาม ยศ และความขยันขันแข็ง ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ไก่นั้นต้องเป็นไก่เต็มตัว หมายถึง มีหัว ตัว ขา ปีก หาง และเท้าอยู่ครบเพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสมบูรณ์

บะหมี่ยาวหรือหมี่ซั่วหรือฉางโซ่วเมี่ยน ตามชื่อหมายถึง ชีวิตที่ยืนยาวซึ่งตอนใช้เป็นของไหว้ก็ไม่ควรตัด

อาหารอื่น ๆ รวมไปถึงปลาทั้งตัว เพื่อเป็นตัวแทนแห่งการอยู่ร่วมกัน และความอุดมสมบูรณ์เป็นต้น

สิ่งที่ต้องหลีกเลี่ยง คือ เต้าหู้ขาว เนื่องจากสีขาว คือ สีสำหรับงานโศกเศร้า

5) เครื่องดื่ม

น้ำชา 5 ที่ หากมีไหว้ของคาวอาจไหว้เหล้าด้วย ได้ โดยจัด 5 ที่เช่นกัน สำหรับบางบ้านมีการไหว้ อาหารเจแห้ง ให้แก่บรรพบุรุษด้วย

ภาพที่ 23 อาหารที่ใช้ไหว้เจ้า

6. ความหมายอักษรจีนภายในศาลเจ้าแม่หน้าผา

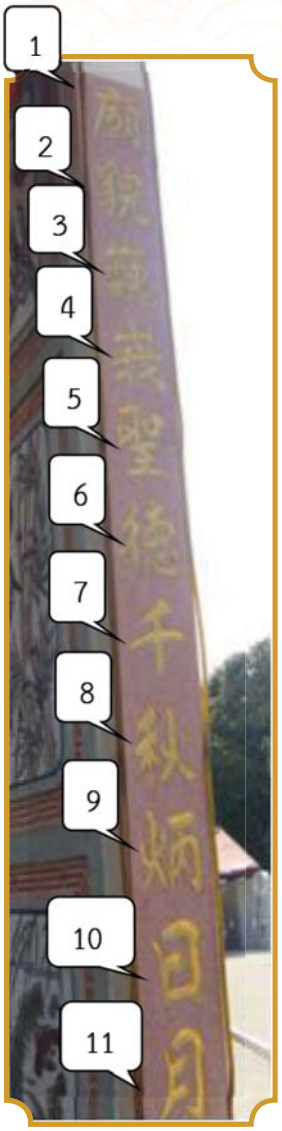
คำอ่านอักษรจีน	ความหมาย
ปึง ท้าว โกว เบี่ย	ศาลเจ้า

ภาพที่ 24 ป้ายอักษรจีนในศาลเจ้า

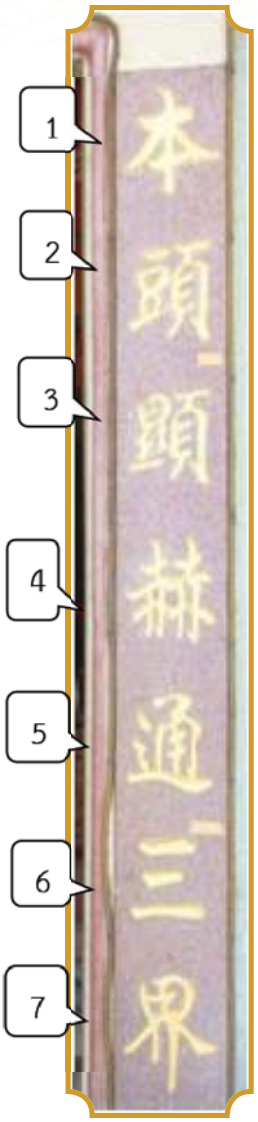
อักษรจีนตัวที่	คำอ่านอักษรจีน	ความหมาย
1	ปึง	
2	ลี่	
3	เสี่ย	ชนชั้นสูงศักดิ์,เทพเจ้า
4	เล้ง	วิญญาณ, สิ่งของที่สูงสุดศักดิ์สิทธิ์
5	จ๋อ	นั่ง
6	ติ่ง	จุดรวมของชุมชน , หมู่บ้าน
7	นั้ง	ประชาชน (คน) } โลกมนุษย์
8	กัง	ทั้งหลาย }
9	ซี	ให้ มอบให้
10	โหว	ฝน น้ำฝน
11	โหล่ว	ละอองน้ำ

ภาพที่ 25 ป้ายอักษรจีนในศาลเจ้า

ภาพที่ 26 ป้ายอักษรจีนในศาลเจ้า

ลำดับอักษรจีน	อักษรจีนแต้จิ๋ว	ความหมาย
1	เบี่ย	ศาลเจ้า
2	เหมา	ลักษณะ – รูปโฉม
3	หงุ่ย	สูงใหญ่ – ตระหง่าน
4	ง้อ	สูงตระหง่าน
5	เสี่ย	เมธา ศักดิ์สิทธิ์ อริยะ
6	เต็ก	คุณธรรม ความดีงาม
7	โซย	พัน (จำนวนที่นับ) } พันปี
8	ชิว	ฤดูใบไม้ร่วง
9	เป้ง (เป้ง)	สว่าง – วันสุริยัน
10	ยิก	ตะวัน – วัน สุริยัน } สุริยัน จันทรา
11	อ้อย	เดือน จันทรา

ตัวอักษรจีน ตัวที่	คำอ่านอักษรจีน	ความหมาย	
1	ปิ้ง	เจ้าพ่อ	
2	ท้าว	ศรีษะ	
3	เอี่ยง	แสดงออกให้ชัดเจน	
4	เฮก	แสงสาดส่อง เจิดจ้าตลอด	
5	ทง	เจริญก้าวหน้า	ทะลุ 3 โลก
6	ซา	สาม	
7	ไก่	โลก	

ภาพที่ 27 ป้ายอักษรจีน ในศาลเจ้า

หมายเลข	อักษรจีน	คำอ่านอักษรจีนแต้จิ๋ว	ความหมาย
1		กง	กง
2		ม่า	ม่า
3		อุย	มีอำนาจ
4		เล้ง	วิญญาณศักดิ์สิทธิ์
5		อิ๋ว	ช่วยเหลือคุ้มกัน
6		สี	สี่ (สี่ทิศ)
7		มิ้ง	ประชาชน

ภาพที่ 28 ป้ายอักษรจีน ในศาลเจ้า

อักษรที่	อักษรจีน	คำอ่านอักษรจีนแต้จิ๋ว	ความหมาย
1		เจียง	ฉายแสง
2		โพว	แห่ง
3		อึง	เมตตากรุณา
4		ซิ้ง	เจ้าเทวดา
			หรือ: บุญคุณเทพเจ้าส่องไปทั่วหล้า

ภาพที่ 29 ป้ายอักษรจีน ในศาลเจ้า

ลำดับที่	30.1	30.2	30.3	30.4
เป็นคำคู่				
คำอ่านอักษรจีนแต้จิ๋ว	ก๊ก, ไก่	มิ้ง, อัน	โหว, สุง	ฮวง, เตี้ยว
ความหมาย	ประเทศไทย	ประชาชนสันติสุข	ฝนตกตามฤดูกาล	ลมเป็นปกติ

ภาพที่ 30 ป้ายอักษรจีน ในศาลเจ้า

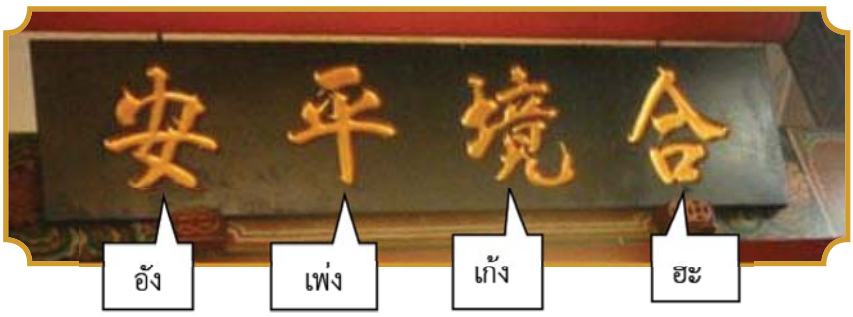
อักษรตัวที่	ตัวอักษรจีน	คำอ่านอักษรจีนแต้จิ๋ว	ความหมาย
1		ไถ่	ประเทศไทย
2		ก๊ก	
3		ก๊ก	บ้านเมืองสงบ
4		ไถ่	

ภาพที่ 31 ป้ายอักษรจีนในศาลเจ้า

ลำดับที่	ตัวอักษรจีน	คำอ่านอักษรจีนแต้จิ๋ว	ความหมาย
1		ก๊ก ไถ่	บ้านเมืองสงบเรียบร้อย ราษฎรอยู่เย็นเป็นสุข
2		มิ้ง อัน	
3		ฮาง เตี้ยว	อากาศดี ฝนตกต้องตามฤดูกาล
4		โหว สุง	

ภาพที่ 32 ป้ายอักษรจีนในศาลเจ้า

คำอวยพร 4 คำที่ได้ยินบ่อยๆ

ลำดับที่	ตัวอักษรจีน	คำอ่านอักษรจีน	ความหมาย
1		อัง	ปลอดภัย พื้นที่ ร่วม, รวมกัน “เหมือนกับว่าให้สังคมสงบ”
2		เพ่ง	
3		เก้ง	
4		ฮะ	
5		ฮะ	ปลอดภัยถ้วนทั่ว
6		เก้ง	
7		เพ่ง	
8		อัง	

ภาพที่ 33 ป้ายอักษรจีนในศาลเจ้า

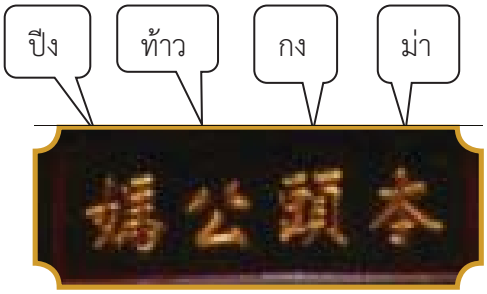
ภาพที่ 34 ป้ายอักษรจีนในศาลเจ้า รายชื่อผู้บริจาคคราวสร้างศาล และย้ายศาล พ.ศ.2532-2535

ภาพที่ 35 ป้ายอักษรจีนในศาลเจ้า ชื่อเทพเจ้าไฉ่ชิ้ง (เทพเจ้าเงินตรา)

ภาพที่ 36 ป้ายอักษรจีนในศาลเจ้า หมายถึง “ที่รวมสิ่งที่เป็นของมีค่า”

ปึง, ท้าว, กง, ม่า : เจ้าพ่อ - เจ้าแม่

ภาพที่ 37 ป้ายอักษรจีนในศาลเจ้า

กวง เสี่ย ตี่ กุง : เจ้าพ่อกวนอู

ภาพที่ 38 ป้ายอักษรจีนในศาลเจ้า

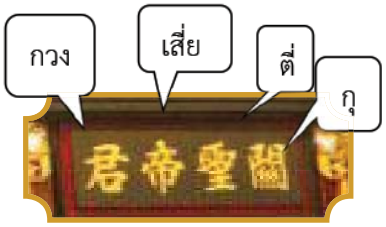

เจียว ใช้ จิ้ง ป้อ : เรียกเงินทองเข้าบ้าน

ภาพที่ 39 ป้ายอักษรจีนในศาลเจ้า

ภาพที่ 40 ป้ายอักษรจีนในศาลเจ้า “พระราชโองการเลื่อนยศเจ้าแม่ปากน้ำโพเป็นกิมฮั้วเซียงโกว”

ภาพที่ 41 ป้ายอักษรจีนในศาลเจ้า “กวง เสี่ย ตี่ กุง : เจ้าพ่อกวนอู”

ภาพที่ 42 ป้ายอักษรจีนในศาลเจ้า “ซื้อ เล้อ เฮี้ยง เฮก : เทพเจ้าที่โด่งดัง รุ่งโรจน์เลืองลือไปทั่ว”

ภาพที่ 43 ป้ายอักษรจีนในศาลเจ้า “อามิตตาพุทธ (นำ มอ อา นี้ ถ่อ อุก)”

ลำดับที่	อักษรจีนแต้จิ๋ว	คำอ่าน	คำแปล
44.1		ฮะ	ปลอดภัยทั่วกัน
44.2		เจ่ง	
44.3		เพ่ง	
44.4		อัง	

ภาพที่ 44 ป้ายอักษรจีนในศาลเจ้า

ภาพที่ 45 ราชโองการ

ภาพที่ 46 ร่มคล้ายพัดยศของเทพเจ้าชื่อเทพองค์นั้น ๆ

7. พิธีกรรมภายในศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม : การคงอยู่ และการเปลี่ยนแปลง

ศาลเจ้าแม่หน้าผาเป็นที่เคารพสักการะ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจทั้งชาวไทยและชาวไทยเชื้อสายจีนในนครสวรรค์ ได้แก่ ผู้ประกอบกิจการค้าขายในตลาดปากน้ำโพ ที่มักจะขอพรให้การค้าเจริญก้าวหน้า ค้าขายดี หรือในช่วงเทศกาลตรุษจีน งานเทศกาลฉลองศาลเจ้าหรือวันเกิดเจ้าพ่อเจ้าแม่ จะมีคนเดินทางมาสักการะกราบไหว้ขอพรกันมาก นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา พิธีกรรมตามประเพณี และกิจกรรมของศาลเจ้า ได้แก่

1) งานสมโภชน์เจ้าพ่อหลักเมือง
2) งานฉลองคล้ายวันเกิดเจ้าพ่อกวนอู
3) งานเทศกาลสารทจีน-ทิ้งกระจาด
4) งานเทศกาลไหว้พระจันทร์
5) งานเทศกาลกินเจ
6) งานฉลองวันคล้ายวันเกิดเจ้าแม่ทับทิม
7) งานเทศกาลตรุษจีน
8) งานเทศกาลง่วนเซียว

8. บทบาทต่องานประเพณีการแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์

การแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ เป็นประเพณีที่กล่าวเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นของจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งปฏิบัติสืบเนื่องกันมา การแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ เริ่มครั้งแรกเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจน จากคำบอกเล่าของผู้อาวุโสของชาวไหหนำ คุณเตียงตุ่น แซ่ภู่ ว่าการแห่เจ้ามีมาก่อนที่จะเกิดโรคระบาด โดยสมัยก่อนแห่ทางน้ำใช้เวลาในการแห่ 2 วัน โดยอัญเชิญรูปจำลองเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าพ่อกวนอู-เจ้าแม่ทับทิม ประทับบนเกี้ยว แล้วนำลงเรือบรรทุกข้าวหรือเรือบรรทุกไม้ ล่องไปทางตลาดใต้ บ้านตากุ่ย แล้วอัญเชิญกลับศาล วันที่สองจะทำการแห่ขึ้นไปทางเหนือทางสถานีรถไฟ ขบวนแห่จะมีเฉพาะองค์เจ้าและพะโหล่ว ต่อมาเมื่อการคมนาคมทางบกสะดวกจึงได้อัญเชิญออกแห่รอบตลาดปากน้ำโพ และได้นำเอาศิลปวัฒนธรรมของชาวไหหนำ คือการเชิดเสือ พะโหล่ว สาวงามถือโบ้ยโบ้ (อาวุธเจ้า) ไซกี่ (ธง) และมาร่วมในขบวน

จนกระทั่งปี พ.ศ.2460-2462 เกิดโรคห่า (อหิวาตกโรค) ระบาด ทำให้ประชาชนล้มตายเป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุเพราะการแพทย์ การสาธารณสุข สมัยนั้นยังไม่เจริญเท่าที่ควร ชาวบ้านต้องพึ่งพาหมอตามบ้าน หรือชินแสจีน แต่ก็ไม่สามารถยับยั้งโรคระบาดได้ ส่วนใหญ่หันไปพึ่งสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งในครั้งนั้นเจ้าพ่อแควใหญ่ (เจ้าพ่อเทพารักษ์) ได้ประทับทรง ทำพิธีรักษาโรคด้วยการเขียน “ยันต์กระดาษ” หรือเรียกว่า “ฮู้” ให้ติดตัวหรือปิดไว้หน้าบ้าน และได้นำฮู้เผาไฟเพื่อทำน้ำมนต์ให้ประชาชนดื่มกินและประพรมรอบตลาด บริเวณใดที่ได้ทำพิธีแล้วก็จะใช้ผ้าแดงกั้นไว้ให้ประชาชนผ่านไปมาเส้นทางนี้ได้ เป็นผลให้การระบาดของโรคหมดไป ความศักดิ์สิทธิ์จากปากต่อปากที่เล่าขานและแรงศรัทธา จึงทำให้มีผู้คนศรัทธามากราบไหว้เพิ่มขึ้นทุกปี

จากแรงศรัทธานี้ทำให้ทั้งชาวไทย ชาวจีนกวางตุ้ง ชาวจีนแคะ และชาวจีนแต้จิ๋ว ได้เข้ามาร่วมในขบวนแห่โดยนำเอาศิลปะของตนเข้าร่วมในขบวนแห่ เช่น ขบวนสิงโต ขบวนมังกร ขบวนเอ็งกอ ขบวนล่อโก๊ว ฯลฯ และใน พ.ศ.2510 ชาวไหหนำได้นำศิลปะการรำถ้วยเข้ามาในขบวนแห่ และได้จัดเป็นประเพณีที่ได้ถือปฏิบัตินับแต่นั้นมา และตามบริษัท ห้างร้านต่าง ๆ ได้จัดโต๊ะรับเจ้าทั่วตลาดปากน้ำโพ เพื่อความเป็นสิริมงคลต่อกิจการและครอบครัว

สำหรับวันที่ใช้แห่ในช่วงที่มีแต่ชาวไหหนำนั้นขึ้นอยู่กับองค์เจ้าพ่อกำหนด แต่เมื่อมีหลายกลุ่มภาษามาร่วมในขบวนแห่ คณะกรรมการศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม แควใหญ่ จึงขอต่อเจ้าพ่อเทพารักษ์กำหนดวันที่แน่นอน ซึ่งในครั้งนั้นได้กำหนดวันขึ้น 4 ค่ำ เดือนอ้ายของจีน (คือวันที่ 4 โดยให้เริ่มนับวันที่กำหนดเป็นวันตรุษจีนตามปฏิทิน เป็นวันที่ 1) โดยถือเป็นประเพณีที่ได้สืบทอดและสร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดนครสวรรค์นับแต่นั้นมาจนทุกวันนี้

ในอดีตขบวนแห่ของชาวไหหนำจะเลือกลูกหลานไหหนำเข้ามาร่วมในขบวนแห่ โดยทางคณะกรรมการจะนำส้มพร้อมผ้าเช็ดหน้าและซองอั่งเปาไปมอบให้ที่บ้าน เพื่อให้เข้าร่วมแห่และคนในครอบครัวนั้น ๆ จะรู้สึกปลื้มใจที่ได้เข้าร่วมในขบวนแห่ โดยถ้าถูกเลือกให้ถือธงหรือโบ้ยโบ้ บิดามารดาบ้านนั้น ๆ จะตัดเสื้อผ้าชุดใหม่ แต่งตัวให้ลูกสาวอย่างสวยงาม

ปัจจุบันประเพณีการแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่เทศกาลตรุษจีนได้สร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดนครสวรรค์เป็นอย่างมาก ซึ่งรูปแบบการจัดงานได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัย โดยได้คัดเลือกชาวตลาดปากน้ำโพเข้ามาเป็นคณะกรรมการจัดงาน หรือที่เรียกว่าคณะกรรมการกลาง (เถ่านั้ง) โดยการจัดงานในปัจจุบันจะจัดงานในภาคกลางคืนถึง 12 คืน โดยในงานจะจัดให้มีอุปรากรจีนทั้งไหหนำและแต้จิ๋ว การจัดขบวนแห่ก็ได้จัดให้มีขบวนแห่กลางคืนมีแสงสีที่สวยงาม ซึ่งการแห่กลางคืนนี้ถือได้ว่าเป็นการล้างตลาดก่อนที่วันรุ่งขึ้นจะอัญเชิญองค์เจ้าพ่อเจ้าแม่ออกแห่รอบตลาดปากน้ำโพ

ภาพที่ 47 ขบวนแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ.2558

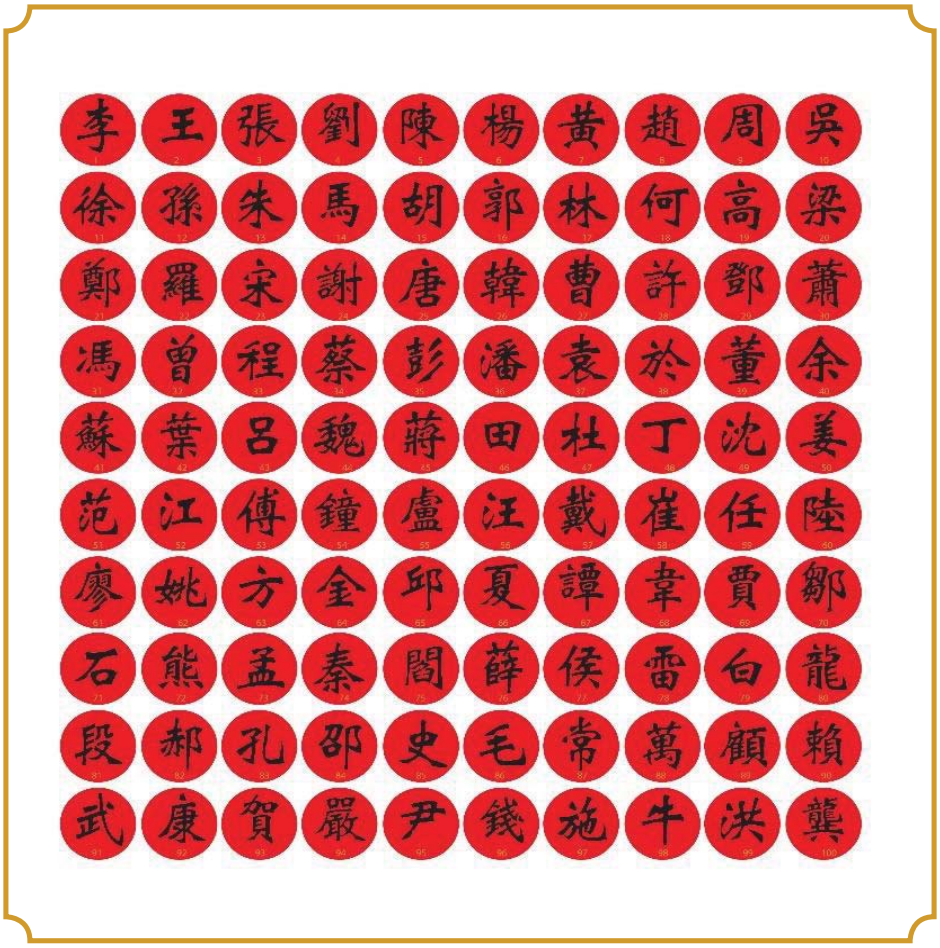
ชาวตลาดปากน้ำโพ ทั้งชาวไทย ชาวจีนแต้จิ๋ว จีนกวางตุ้งและจีนแคะ จึงได้ร่วมกับจีนไหหนำจัดการละเล่นของแต่ละกลุ่มภาษาจึงได้ร่วมกันอัญเชิญเจ้าพ่อเจ้าแม่ที่อยู่ในศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์ มาแห่รอบตลาดเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตและครอบครัวของชาวตลาดปากน้ำโพเป็นประจำทุกปี ในวันขึ้น 1 ค่ำเดือน 1 ของจีน เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ทุกคนในช่วงเทศกาลตรุษจีน และได้อัญเชิญองค์เจ้าพ่อเจ้าแม่ทุกองค์ แห่ทางน้ำ แล้วขึ้นบกแห่รอบตลาดปากน้ำโพ จนในปัจจุบันเปลี่ยนมาแห่ทางบกเพียงอย่างเดียว ยึดถือปฏิบัติมาแต่โบราณจนถึงปัจจุบันในช่วงเทศกาลตรุษจีนของทุกปีจนกลายเป็นประเพณีสืบทอดกันมากกว่า 100 ปี เพื่อแสดงการขอบคุณเทพเจ้า และเพื่อความเป็นสิริมงคล ความเจริญก้าวหน้า ในด้านการค้า การเคารพกราบไหว้เปรียบเสมือนเทพเจ้าได้มาอำนวยอวยชัยให้พรยังร้านค้าอันเป็นแหล่งทำกิน ในพิธีจะมีขบวนแห่มากมาย อาทิ เช่น สิงโต จากคณะเชื้อสายจีนต่าง ๆ เอ็งกอ พะบู๊ ล่อโก๊ว มังกรทอง ขบวนสาวงามและนางฟ้า ขบวนองค์สมมุติเจ้าแม่กวนอิม เป็นต้น

งานประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้า-แม่ปากน้ำโพ ในสมัยเริ่มแรกนั้นมีวัตถุประสงค์ในการที่จะนำองค์เจ้าพ่อเจ้าแม่แห่ไปในเส้นทางต่าง ๆ ในเมือง เพื่อให้ประชาชนได้สักการะขอพรให้ปัดเป่าทุกข์ภัย เพื่อให้เป็นสิริมงคลแก่เมือง และชาวเมืองปากน้ำโพ แต่สมัยต่อมาจนถึงปัจจุบัน คณะกรรมการจัดงานและชาวตลาดปากน้ำโพเห็นว่า งานแห่เจ้าพ่อเจ้า-แม่ปากน้ำโพนี้อยู่ในช่วงของเทศกาลตรุษจีน ซึ่งเป็นบรรยากาศของการเฉลิมฉลอง ดังนั้นจึงต้องการให้มีการจัดขบวนการแสดงต่าง ๆ ในขบวนแห่มากขึ้น และต่อมาจึงได้เกิดการผสมผสานทั้งพิธีกรรมความเชื่อขององค์เจ้าพ่อเจ้าแม่ และขบวนการแสดงต่าง ๆ เกิดเป็นความรู้สึกที่มีเพื่อทั้งความเป็นสิริมงคล และเป็นการเฉลิมฉลองปีใหม่ในช่วงเทศกาลตรุษจีนของชาวปากน้ำโพอีกด้วย

ประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ เป็นประเพณีของชาวไทยเชื้อสายจีนที่อาศัยอยู่ใน จังหวัดนครสวรรค์ จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในช่วงเทศกาลตรุษจีน เพื่อความเป็นสิริมงคล การแห่เจ้านี้เริ่มทำครั้งแรกใน พ.ศ.2475 และได้ปฏิบัติสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน เป็นประเพณีที่ยิ่งใหญ่ของชาวนครสวรรค์ โดยในพิธีแห่จะมี 2 รอบ คือรอบกลางคืนในวันชิวซา (วันที่ 3 เดือน 1 ตามปฏิทินของจีน) โดยเริ่มตั้งแต่เวลาประมาณ 18.00 น. ไปจนถึงเวลา 22.00 น. สำหรับรอบกลางวัน ในวันชิวสี่ (วันที่ 4 เดือน 1 ตามปฏิทินของจีน) ในขบวนแห่รอบเมืองประกอบไปด้วย ขบวนแห่มังกรทอง ซึ่งชาวจีนถือว่าเป็นเทพเจ้าที่บันดาลคุณประโยชน์อย่างมากแก่มวลมนุษย์ จึงถือได้ว่าเป็นงานประเพณีอันยิ่งใหญ่ และมีการสืบทอดกันมายาวนาน เพื่อแสดงความกตัญญู โดยมีการเชิดชูและนำเจ้าพ่อเจ้าแม่ในศาลเจ้าออกมาร่วมขบวนแห่ไปตามถนนต่าง ๆ ในตัวเมืองนครสวรรค์

9. ตระกูลแซ่หรือนามสกุลของชาวจีนแต้จิ๋วที่มีอยู่ในอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

แซ่หรือตระกูลของกลุ่มคนจีนแต้จิ๋ว ที่อยู่ในอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผู้ให้ข้อมูล คณะกรรมการผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ (หน้าผา) นายนิรันดร์ ศิริวัฒน์ ตำแหน่ง ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้า

ภาพที่ 48 แซ่หรือตระกูลของกลุ่มคนจีนแต้จิ๋ว

เอกสารอ้างอิง

ตรุษจีนนครสวรรค์ สืบสานงานประเพณี แห่เจ้าพ่อ - เจ้าแม่ปากน้ำโพ. (2567, 18 มิถุนายน), *พิธีเชิญเจ้าไปศาลเจ้าชั่วคราว เนื่องในวันคล้ายวันเกิดเจ้าพ่อกวนอู ในวันที่ 17 มิถุนายน 2567.* Facebook. https://www.facebook.com/share/p/59cMmeE5K2qRs8rU/

ภัทรภร สุวรรณจินดา. 2560. *การปรับตัวทางวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายจีน : กรณีศึกษาคนไทยเชื้อสายจีน ย่านเยาวราช* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

มูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ - เจ้าแม่ปากน้ำโพ. (2567, 1 พฤษภาคม), *พิธีไหว้สักการะเจ้าแม่สวรรค์ เนื่องในวันคล้ายวันเกิดเจ้าแม่สวรรค์ ในวันที่ 1 พฤษภาคม 2567*. Facebook. https://www.facebook.com/share/p/ZXgAQijHgyPF3FYU/

มูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ – เจ้าแม่หน้าผา ปากน้ำโพ. (2535). *หนังสือที่ระลึกพิธีเปิดศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่หน้าผา*. (ม.ป.ท.)

เรือนแก้ว ภัทรานุประวัติ. (2551). โลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงของศาลเจ้าจีนในจังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย*, 28(3), 79-105.

ศุภการ สิริไพศาล และอภิเชษฐ กาญจนดิฐ. (2550). *พิธีกรรมและความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายจีนบริเวณลุ่มทะเลสาบสงขลา จากอดีตถึงปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม.

สุชาติ แสงทอง, บรรณาธิการ. (2560). *นครสวรรค์ศึกษา : บันทึกเรื่องราวคนจีนปากน้ำโพ.* นครสวรรค์ :หจก.ริมปิงการพิมพ์.

WANG YANMI. (2566). *ความเชื่อ พิธีกรรม และบทบาทของศาลเจ้าจีนฮกเกี้ยน : กรณีศึกษา ตำบลตลาดเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ภาคผนวก

โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

ที่มาของโครงการ

จากสถานการณ์ความท้าทาย และทิศทางการพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมของประเทศไทย และของจังหวัดนครสวรรค์ นำมาสู่ฐานคิด และเป้าหมายที่สำคัญของกระบวนการต่อยอดงานบริการวิชาการตามยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ในการศึกษารวบรวมองค์ความรู้ประวัติศาสตร์ ประเพณี และนวัตกรรมทางวัฒนธรรมของวิถีชุมชนคนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยา มาสร้างสรรค์และยกระดับการพัฒนาขับเคลื่อนสร้างนิเวศวัฒนธรรมในพื้นที่ที่นำไปสู่สำนึกท้องถิ่น ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดการอนุรักษ์สืบสาน ต่อยอด สร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมชุมชนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยา เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างวัตถุประสงค์ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ไปพร้อมกับการสร้างพื้นที่การเรียนรู้ด้วยกระบวนทัศน์ใหม่ในการสร้างความรู้เพื่อความเข้าใจท้องถิ่นแบบองค์รวมผ่านการดำเนินโครงการพลิกฟื้นความหลากหลายทางวัฒนธรรมชุมชน “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคีเครือข่ายระดับจังหวัด ภูมิภาค และนานาชาติในการพัฒนาฐานข้อมูลและนวัตกรรมทางวัฒนธรรมของชุมชนคนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นกรณีศึกษาด้านการจัดการทุนและศักยภาพท้องถิ่นผ่านศาลเจ้าจีน ตลอดจนพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์สู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างรรค์

2. เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคเครือข่ายคณะทำงานของภาคการศึกษา ภาครัฐ และภาคเอกชนในการฟื้นฟูอัตลักษณ์วัฒนธรรมและสำนึกท้องถิ่นชุมชนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดนครสวรรค์

3. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาต้นแบบสร้างสรรค์ และต่อยอดการจัดการทุนและนวัตกรรมทางวัฒนธรรมสู่นโยบาย Soft Power ของจังหวัดนครสวรรค์

ความสำเร็จของการทำงานโครงการ

โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน โดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบและดำเนินโครงการภายใต้แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 เป็นหน่วยงานในการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคีเครือข่ายระดับจังหวัดทุกภาคส่วน ทั้งภาคราชการ ส่วนภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และสมาคมองค์กรจีนของจังหวัดนครสวรรค์

ของคณาจารย์ นักวิจัย จากสาขาวิชาต่าง ๆ ร่วมกับภาคีเครือข่ายหลักในพื้นที ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่ ตลอดจนเกิดเวทีสร้างความรู้และแผนความร่วมมือ (Cooperation Plan) ในการอนุรักษ์ฟื้นฟู หรือสร้างสรรค์พื้นที่วัฒนธรรม (Cultural Space) รวมถึงเสริมพลัง (Empowerment) การเกาะเกี่ยวทางสังคมระหว่างคนรุ่นเก่า และคนรุ่นใหม่ บนฐานสำนึกรักหวงแหนท้องถิ่นบนฐานทุนทางวัฒนธรรมของจังหวัดนครสวรรค์

การดำเนินงานโครงการ

1. การจัดเวทีเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการสืบค้นข้อมูล และสนทนากลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
2. การค้นหาโจทย์ความต้องการจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากสมาคมองค์กรจีน และกลุ่มเครือข่ายประชาคม
3. การจัดเวทีนำเสนอและวิเคราะห์บริบทคุณค่าทางวัฒนธรรมเพื่อนำมาสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม โดยผ่านการทำงานร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยและภาคีเครือข่ายในพื้นที่
4. สร้างเครือข่ายคณะทำงานเชิงบูรณาการศาสตร์ เพื่อนำไปสู่การสร้างสำนึกรักท้องถิ่นร่วมกับภาครัฐ ภาคสถาบันการศึกษาและภาคีสมาคมองค์กรจีน

คณะทำงาน ประกอบด้วย

1. ฝ่ายศึกษาสำรวจและรวบรวมข้อมูลวิถีวัฒนธรรมจีน โดย รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง และคณะ

2. ฝ่ายศึกษาและพัฒนานวัตกรรม Soft Power ด้านอาหาร โดย ผศ.พงษ์ทอง เฮครอฟท์ หัวหน้าสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ สังกัดคณะวิทยาการจัดการ และคณะ

3. ฝ่ายศึกษาและพัฒนานวัตกรรม Soft Power ด้านศิลปะการแสดง โดย ผศ.ภัทธิรา จันทร์ดี สาขาวิชานาฏศิลป์และการละคร สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะ

4. ฝ่ายศึกษาและพัฒนาเส้นทางกิจกรรมด้านการท่องเที่ยววัฒนธรรมไทย-จีน โดย อ.เจนจิรา เงินจันทร์ สาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ สังกัดคณะวิทยาการจัดการ และคณะ

5. ฝ่ายจัดทำวิดีทัศน์งานสารคดีส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว โดย นายชัยสิทธิ์ ผลเสวก และคณะ

6. ฝ่ายออกแบบและปรับปรุงภูมิทัศน์ผังเมือง โดย ดร.ชเล คุณาวงศ์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท องศาสถาปนิก จำกัด และคณะ

7. ฝ่ายพัฒนาและจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดย ผศ.ดร.พงษ์ศักดิ์ ศิริโสม ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ และคณะ

8. ฝ่ายแปลภาษาต่างประเทศ โดย ผศ.ดร.ดาเรศ นฤมล หัวหน้าสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ สังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะ

1. นวัตกรรมเชิงวัฒนธรรมในการขับเคลื่อน Soft Power จำนวน 10 นวัตกรรม
2. เส้นทางการท่องเที่ยววัฒนธรรมไทย-จีน จำนวน 5 เส้นทาง
3. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการเมืองวัฒนธรรม จำนวน 1 ระบบ
4. คู่มือแหล่งเรียนรู้วิถีวัฒนธรรมจีน จำนวน 10 เล่ม
5. วิดีทัศน์/สารคดีการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมไทย-จีน จำนวน 11 ตอน
6. การบูรณาการการทำงานระหว่างองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษาและภาคประชาสังคม
7. MASTER PLAN การออกแบบเมืองสู่การกำหนดนโยบายและการปฏิบัติอย่างน้อย จำนวน 1 ต้นแบบ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เยาวชน/นักเรียน/นักศึกษา คณะทำงานองค์กร และประชาชนเกิดความรักและหวงแหนตลอดจนเกิดความภาคภูมิใจในรากเหง้าวิถีชีวิตและวัฒนธรรม มีความรู้ความเข้าใจข้อมูลด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมไทย-จีน ในการพัฒนาเมืองนครสวรรค์สู่เมืองวิถีวัฒนธรรมจีน

2. เป็นเวทีสร้างความร่วมมือทางวิชาการ และการทำงานบูรณาการข้ามศาสตร์ระหว่างคณาจารย์นักวิจัยจากหลากหลายสาขาวิชา ตลอดจนขับเคลื่อนงานตามพันธกิจที่ 4 การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมที่นำไปสู่การสร้างสำนึกท้องถิ่นของสถาบันอุดมศึกษา

3. จัดทำข้อมูลเชิงนโยบายเสนอต่อผู้บริหารในด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเมืองเพื่อรองรับการเป็นเมืองนครสวรรค์สู่เมืองวิถีวัฒนธรรมจีน

4. มีการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการท่องเที่ยวให้จังหวัดนครสวรรค์เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไทย-จีนที่ได้รับความนิยม และสามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

5. มีคณะทำงานด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟู หรือสร้างสรรค์พื้นที่วัฒนธรรม (Cultural Space) เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์และนำมาสู่การสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับชุมชนย่านตลาดเก่า จังหวัดนครสวรรค์

การดำเนินงานโครงการเพื่อให้ได้ผลผลิตตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จนนำไปสู่ความเป็น “เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน” ของ “นครสวรรค์” นั้น ประกอบไปด้วยหลายกิจกรรมที่ขับเคลื่อนจากความร่วมมือหรือการบูรณาการความรู้ความเชี่ยวชาญของทุกภาคส่วน เพื่อร่วมกันค้นหาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของนครสวรรค์ และบันทึกไว้ให้กลายเป็นข้อมูลประวัติศาสตร์ และนำไปสู่การ “พลิกฟื้น” “ถ่ายทอด” และ ต่อยอด” ให้เป็นทุนทางวัฒนธรรม

กิจกรรม : สำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำนครสวรรค์สู่การเป็นเมืองแห่งวิถีวัฒนธรรม และจัดทำหนังสือและบทความภาษาไทย-อังกฤษ-จีน

Chao Mae Na Pha Shrine
ศาลเจ้าแม่หน้าผา
山崖圣庙 - 悬崖娘娘

กิจกรรมลงพื้นที่ เก็บข้อมูล

รายงานผลการดำเนินโครงการและกิจกรรมลงพื้นที่เก็บข้อมูล

(เดือน กุมภาพันธ์ ถึง สิงหาคม พ.ศ.2567)

Chao Mae Na Pha Shrine

ศาลเจ้าแม่หน้าผา

山崖圣庙 - 悬崖娘娘

วันเดือนปี : วันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2567 เวลา : 16.00-18.00 น.

สถานที่ : ศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ ถ.สวรรค์วิถี ต.นครสวรรค์ตก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ นำทีมคณะทำงานเข้าพบ นายทวี เสริมภักดีกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ ร่วมกับบุคลากรจากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อประชุมหารือแนวทางการขับเคลื่อนโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

วันเดือนปี : วันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-16.00 น.

สถานที่ : ห้องประชุมรัตนพิมาน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พร้อมคณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประชุมเตรียมงาน วางแผนพัฒนาเชิงพื้นที่นครสวรรค์สู่การพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

วันเดือนปี : วันที่ 4 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-16.00 น.

สถานที่ : ห้องประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ต.นครสวรรค์ตก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ร่วมกับกลุ่มจีน 5 ภาษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จัดกิจกรรมประชุมปฏิบัติการเพื่อระดมความคิดเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน เมืองสู่วิถีวัฒนธรรมจีน

วันเดือนปี : วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-16.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม แควใหญ่ ปากน้ำโพ ต.นครสวรรค์ออก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ กับคุณสมชาย พัฒนาธรชัย นายกสมาคมไหหนำนครสวรรค์ และคณะร่วมจัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำนครสวรรค์สู่โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน “กลุ่มคนจีนไหหนำ”

วันเดือนปี : วันพุธ ที่ 6 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-12.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าแม่หน้าผา ถ.โกสีย์ ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และนายนิรันดร์ ศิริวัฒนา ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าแม่หน้าผา เข้าร่วมกิจกรรมในงานประเพณี “เจ้าแม่กวนอิมเปิดทรัพย์” เพื่อสังเกตการณ์ในการจัดทำนครสวรรค์สู่โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน “กลุ่มคนจีนแต้จิ๋ว”

วันเดือนปี : วันเสาร์ ที่ 9 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 08.3-12.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่โกรกพระ ตำบลโกรกพระ อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พร้อมคณะทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ร่วมกับนางสาววรรณิศา กลิ่นชัย ประธานจัดงานศาลเจ้าโกรกพระ 108 ปี และชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำนครสวรรค์สู่โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน “กลุ่มคนจีนแต้จิ๋ว”

วันเดือนปี : วันอาทิตย์ ที่ 10 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 13.00-16.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าแม่หน้าผา ถ.โกสีย์ ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พร้อมคณะทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และนายขจรเกียรติ เลาวกุล ประธานมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ พร้อมคณะและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ร่วมกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน “กลุ่มคนจีนแต้จิ๋ว”

วันเดือนปี : วันอังคาร ที่ 12 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 13.00-16.00 น.

สถานที่ : มูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์ ถ.สวรรค์วิถี ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายปราการ วิบูลย์วัฒนกิจ ประธานมูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์ พร้อมคณะ และรศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ร่วมกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำนครสวรรค์สู่เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน ในนครสวรรค์

วันเดือนปี : วันเสาร์ ที่ 13 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 18.00-21.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าแม่หน้าผา ถ.โกสีย์ ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : เข้าร่วมสังเกตการณ์และสัมภาษณ์เก็บข้อมูล คณะสิงโต 5 ภาษา, กรรมการเถ่านั้ง ปี 109, คณะมังกรทอง กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำนครสวรรค์สู่การพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน “กลุ่มคนจีนแต้จิ๋ว” ในกิจกรรมวันฝึกซ้อม เตรียมจัดงานเฉลิมฉลองรางวัลโหงวซก

วันเดือนปี : วันเสาร์ ที่ 14 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 10.00-12.00 น.

สถานที่ : สมาคมฮากกา นครสวรรค์ ถนนโกสีย์ ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พร้อมคณะทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และนายชัยพร ลาภบำรุงวงศ์ นายกสมาคมฮากกา และคณะ ในกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำนครสวรรค์สู่การพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน “กลุ่มคนจีนฮากกา” ให้สัมภาษณ์เก็บข้อมูล บันทึกเทปถ่ายทำสารคดี โดยทีมงาน Thai PBS

วันเดือนปี : วันจันทร์ ที่ 18 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 10.00-12.00 น.

สถานที่ : สมาคมฮากกา นครสวรรค์ ถนนโกสีย์ ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ นำทีมคณะทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เข้าพบ นายศิลป จันทวัฒน์ กรรมการที่ปรึกษาสมาคมฮากกานครสวรรค์ เพื่อสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเพิ่มเติม ในกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน “กลุ่มคนจีนฮากกา”

วันเดือนปี : วันเสาร์ ที่ 14 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 18.00-21.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าแม่หน้าผา ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายขจรเกียรติ เลาวกุล ประธานมูลนิธิส่งเสริมงานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ เชิญคณะทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เข้าร่วมงานฉลองรางวัล ASIA Pinnacle Awards ประเภทรางวัล Best Parade “โหงวซก” ชมกิจกรรมการแสดงศิลปะวัฒนธรรมของกลุ่มคนจีน 5 ภาษา เช่น การแสดงกลองแห่งความสามัคคีที่ตีพร้อมกัน 5 ใบ และการเชิดสิงโตพร้อมแสงสีเสียง

วันเดือนปี : วันพฤหัสบดี ที่ 21 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-12.00 น.

สถานที่ : ศาลจ้าวพ่อเก้าเลี้ยว ตำบลเก้าเลี้ยว อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ นำทีมพร้อมคณะทำงาน และนายวิวัฒน์ วลัญช์อารยะ ประธานศาลจ้าวพ่อเก้าเลี้ยว พร้อมชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง ร่วมจัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

วันเดือนปี : วันพฤหัสบดี ที่ 21 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 13.30-16.00 น.

สถานที่ : ห้องประชุมศาลาประชาคมเทศบาลเมืองชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : คณาจารย์ คณะทำงานเก็บข้อมูล ร่วมกับนายอำนาจ กรเอี่ยม ผู้ฝึกสอนเอ็งกอ-พะบู๊ ศาลเจ้าพ่อชุมแสง ร่วมจัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน“กลุ่มคนจีนแต้จิ๋วและไหหนำ” สัมภาษณ์เก็บข้อมูล

วันเดือนปี : วันอาทิตย์ ที่ 31 มีนาคม พ.ศ.2567 เวลา : 09.00-12.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายอำนาจ กรเอี่ยม ผู้ฝึกสอนเอ็งกอ-พะบู๊ ศาลเจ้าพ่อชุมแสง ร่วมจัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน “กลุ่มคนจีนแต้จิ๋วและไหหนำ” สัมภาษณ์เก็บข้อมูลด้านกิจกรรมของคณะทำงานกรรมการศาลเจ้าพ่อชุมแสง

วันเดือนปี : วันจันทร์ ที่ 1 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 14.00-15.00 น.

สถานที่ : 239 ถนนสวรรค์วิถี อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : ดร.ชเล คุนาวงศ์ เจ้าของบริษัท องศาสถาปานิก จัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน ร่วมหารือเก็บข้อมูลความต้องการปรับปรุงภูมิทัศน์ของกลุ่มศาลเจ้า สมาคม ตลอดจนศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์

วันเดือนปี : วันพุธ ที่ 17 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 07.30-16.00 น.

สถานที่ : ศาลจ้าวพ่อเก้าเลี้ยว ตำบลเก้าเลี้ยว อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายวิวัฒน์ วลัญช์อารยะ ประธานศาลจ้าวพ่อเก้าเลี้ยว เชิญคณะทำงาน เข้าร่วมสังเกตการณ์ในงานประจำปีประเพณีลอยเรือเสาเภาสะเดาะเคราะห์ ซึ่งเป็นประเพณีเก่าแก่ของคนเก้าเลี้ยว เพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

- ถ่ายทำเก็บภาพพิธีกรรมลอยเรือสำเภาสะเดาะเคราะห์ โดยทีมงาน Thai PBS
- อาหารกลุ่มคนไหหนำ บะหมี่โกโฮ่ง, ขนมอีบั๊ว, ขนมเหลี่ยงหุ้น, ขนมข้าวฟ่าง, ขนมนวลแห้ว
- สัมภาษณ์เรื่อง ศาลเจ้าฯ พิธีกรรม อาหาร เหลี่ยงหุ้น นวลแห้ว

วันเดือนปี : วันพฤหัสบดี ที่ 18 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-12.00 น.

สถานที่ : ร้านโกตี๋ ข้าวมันไก่ไหหลำ (ไหหนำ) อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายสมชาย พัฒนาธรชัย นายกสมาคมไหหนำนครสวรรค์ ร่วมกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

- นำทีมงาน Thai PBS ถ่ายทำสารคดี เก็บภาพถ่ายอาหารไหหนำที่ร้านข้าวมันไก่โกตี๋ ข้าวมันไก่ไหหลำ (ไหหนำ)

วันเดือนปี : วันพฤหัสบดี ที่ 18 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-12.00 น.

สถานที่ : โรงงานเต้าเจี้ยวจี้แซ ถ.มาตุลี ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายสมชาย พัฒนาธรชัย นายกสมาคมไหหนำนครสวรรค์ ร่วมกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

- นำทีมงาน Thai PBS ถ่ายทำสารคดี สัมภาษณ์ เก็บภาพถ่าย การผลิตเต้าเจี้ยวจี้แซของอร่อยในนครสวรรค์

วันเดือนปี : วันพฤหัสบดี ที่ 18 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-12.00 น.

สถานที่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดพิพัฒน์เจริญ ถ.นครสวรรค์-เก้าเลี้ยว ต.วัดไทร อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : ผศ.พงษ์ทอง เฮครอฟท์ หัวหน้าสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ สังกัดคณะวิทยาการจัดการ และคณะทีมงาน Thai PBS ในกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

- สัมภาษณ์ เก็บข้อมูล ถ่ายทำสารคดี โดยทีมงาน Thai PBS ที่โรงงานพิพัฒน์เจริญ ผลิตเส้นก๋วยเตี๋ยวเส้นบะหมี่สด และวุ้นเส้น

วันเดือนปี : วันพฤหัสบดี ที่ 18 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 13.00-16.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม แควใหญ่ ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายธวัชชัย รุ่งคณาวุฒิ ประธานกรรมการบริหารศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม แควใหญ่ ปากน้ำโพ พร้อมทั้งคณะกรรมการจัดการของศาลเจ้าฯ ให้คณะทำงานจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และทีมงาน Thai PBS ร่วมเก็บข้อมูล สัมภาษณ์ ในกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

- ถ่ายทำเก็บภาพศาลเจ้าฯ ถ่ายทำการแสดงดนตรี รำถ้วย โดยทีมงาน Thai PBS
- สัมภาษณ์ความต้องการการปรับปรุงภูมิทัศน์ของศาลเจ้าฯ และสมาคมไหหนำนครสวรรค์

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 19 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 09.00-12.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่โกรกพระ ต.โกรกพระ อ.โกรกพระ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : คุณวรรณิศา กลิ่นชัย ประธานจัดงานศาลเจ้าโกรกพระ 108 ปี และชุมชนผู้เกี่ยวข้อง ร่วมจัดกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน โดยทีมงาน Thai PBS เก็บข้อมูล สัมภาษณ์ เรื่อง ศาลเจ้าฯ พิธีกรรม เก็บภาพการทำขนม อั่งถ่อก้วย, กุยช่าย, และขนมเทียน

วันเดือนปี : วันเสาร์ ที่ 20 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 09.00-12.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง ต.ชุมแสง อ.ชุมแสง จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายอำนาจ กรเอี่ยม ผู้ฝึกสอนเอ็งกอพะบู๊ และทีมงานเอ็งกอพะบู๊ จัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน เพื่อถ่านทำสารดี เก็บภาพ โดยทีมงาน Thai PBS

- สัมภาษณ์เรื่อง ศาลเจ้าฯ พิธีกรรม อาหาร, ถ่ายทำสารคดี แต่งหน้าเอ็งกอ, การแสดงพะบู๊, และขนมเทียนชุมแสง ร้านเฮียตี๋ เจ้เข

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 26 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 09.00-12.00 น.

สถานที่ : สมาคมกว๋องสิว นครสวรรค์ ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายกุลจิตต์ รัชดาศิวะกุล รองนายกสมาคมกว๋องสิว นครสวรรค์ และคุณนวพันธุ์ เหมชาติวิรุฬห์ ผู้ช่วยเหรัญญิกสมาคมกว๋องสิว นครสวรรค์ ให้สัมภาษณ์เก็บข้อมูลเชิงลึก และถ่ายทำสารคดีเก็บภาพถ่าย หัวสิงโตกว๋องสิว โดยทีมงาน Thai PBS และคณะทำงานจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 26 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 13.00-16.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าแม่หน้าผา ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายนิรันดร์ ศิริวัฒนา ผู้ตรวจตราสอดส่องศาลเจ้าแม่หน้าผา และคณะกรรมการศาลเจ้า ในกิจกรรมปฏิบัติการเก็บภาพถ่ายทำสารคดีศาลเจ้าแม่หน้าผา และสัมภาษณ์คณะกรรมการ โดยทีมงาน Thai PBS

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 27 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 09.00-12.00 น.

สถานที่ : สมาคมฮากกา นครสวรรค์ ถ.โกสีย์ ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายชัยพร ลาภบำรุงวงศ์ นายกสมาคมฮากกานครสวรรค์ เชิญเข้าร่วมทำบุญประจำปีของสมาคมฮากกานครสวรรค์ เพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน นำทีมโดย ผศ.พงษ์ทอง เฮครอฟท์ หัวหน้าสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ สังกัดคณะวิทยาการจัดการ และทีมงาน Thai PBS ปฏิบัติการสัมภาษณ์ ทำสารคดี ถ่ายภาพนิ่งอาหารกลุ่มคนจีนฮากกา นครสวรรค์

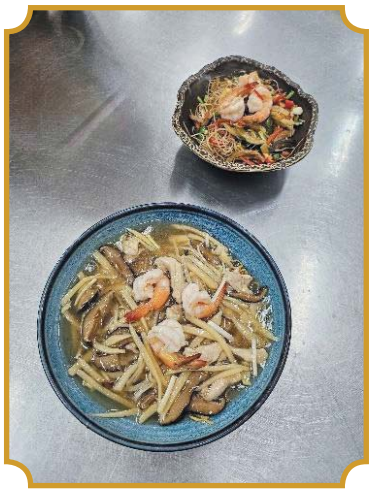

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 27 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 13.00-16.00 น.

สถานที่ : เล่งหงษ์ ภัตตาคาร นครสวรรค์ ถ.พรหมนิมิต ต.วัดไทรย์ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : ผศ.พงษ์ทอง เฮครอฟท์ หัวหน้าสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ สังกัดคณะวิทยาการจัดการ และทีมงาน Thai PBS ในกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเก็บภาพถ่ายทำสารคดีการทำอาหารของชาวจีนฮกเกี้ยน และกวางตุ้ง วิถีวัฒนธรรมจีนนครสวรรค์

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 27 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 13.00-16.00 น.

สถานที่ : มูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์ ถ.สวรรค์วิถี ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายปราการ วิบูลย์วัฒนกิจ ประธานมูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์ พร้อมคณะกรรมการมูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์ ร่วมกับทีมงาน Thai PBS จัดเวทีสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเรื่องการก่อตั้งและภารกิจของมูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์ ในกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 28 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 07.00-09.00 น.

สถานที่ : เล่งหงษ์ ภัตตาคาร นครสวรรค์ ถ.พรหมนิมิต ต.วัดไทรย์ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : คุณสุจิตรา นำเจริญ ผู้บริหารงานร้านเล่งหงษ์ ภัตตาคาร นครสวรรค์ กับผศ.พงษ์ทอง เฮครอฟท์ หัวหน้าสาขาวิชาการท่องเที่ยวและบริการ สังกัดคณะวิทยาการจัดการ และทีมงาน Thai PBS ในกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูล และสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน ถ่ายทำอาหารกลุ่มคน ฮกเกี้ยน กวางตุ้ง เก็บภาพถ่ายทำสารคดี โดยทีมงาน Thai PBS

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 28 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 09.00-10.00 น.

สถานที่ : บริษัท เปมินวิศวกรรม จำกัด ต.นครสวรรค์ออก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : บริษัท เปมินวิศวกรรม จำกัด หรือร้านบะจ่างแม่หมอกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

- สัมภาษณ์ เก็บภาพ ถ่ายทำสารคดี การทำอาหารบ๊ะจ่าง โดยทีมงาน Thai PBS

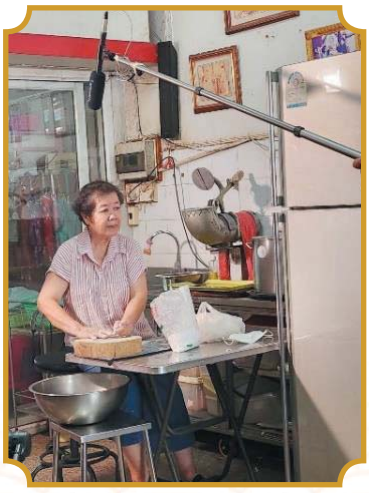

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 28 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 11.00-12.00 น.

สถานที่ : ร้านขนมบั่วเกี้ยะ เจ้เนี้ยว หลังวัดนครสวรรค์ ถ.โกสีย์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : แม่มานี แซ่ตั้น (เจ้เนี้ยว) ผู้ประกอบการ ร้านขนมบั่วเกี้ยะ เจ้เนี้ยว ในกิจกรรมเชิงปฏิบัติการบันทึกการถ่ายทำสารคดี การทำขนมบั่วเกี้ยะ โดย ทีมงาน Thai PBS

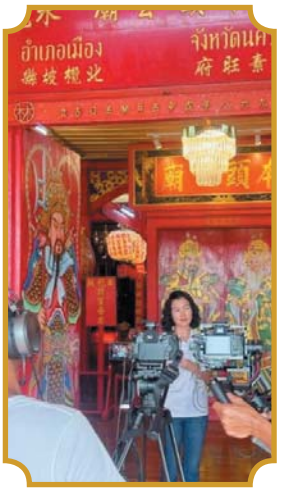
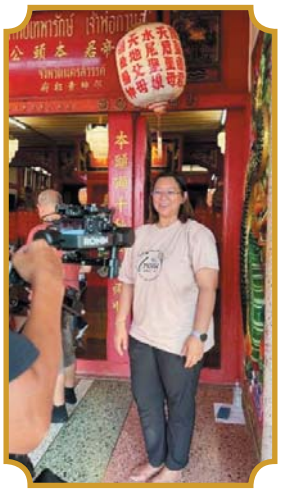

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 28 เมษายน พ.ศ.2567 เวลา : 13.00-16.00 น.

สถานที่ : ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม แควใหญ่ ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : กิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อสำรวจข้อมูลและสร้างกรอบแนวคิดในการจัดทำโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน - ถ่ายทำสารคดี สัมภาษณ์ความคิดเห็นของคณะทำงานฝ่ายลงพื้นที่เก็บข้อมูล โดยทีมงาน Thai PBS

วันเดือนปี : วันอาทิตย์ ที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ.2567 เวลา : 09.00-12.00 น.

สถานที่ : สมาคมไหหนำนครสวรรค์ ถ.ริมเขื่อน (ต้นเจ้าพระยา) ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายสมชาย พัฒนาธรชัย นายกสมาคมไหหนำนครสวรรค์ และคณะร่วมกับคณะทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จัดกิจกรรมสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเพิ่มเติม เกี่ยวกับภารกิจของสมาคมไหหนำนครสวรรค์

วันเดือนปี : วันจันทร์ ที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ.2567 เวลา : 18.00-20.00 น.

สถานที่ : คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ ปากน้ำโพ (หน้าผา) ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายวรพล ภัทราคณานนท์ (ลุงไหล) หัวหน้าคณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ ในกิจกรรมสัมภาษณ์เก็บข้อมูลเพิ่มเติม เกี่ยวกับ คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้ออี้ถัง เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ

วันเดือนปี : วันจันทร์ ที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ.2567 เวลา : 10.00-12.00 น.

สถานที่ : ห้องรัตนพิมาน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จัดประชุมเตรียมความพร้อมจัดงาน ประกาศเมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ.2567 เวลา : 13.30-16.00 น.

สถานที่ : อาคารเรียนคหกรรม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : ผศ.พงษ์ทอง เฮครอฟท์ อาจารย์นารีรัตน์ บุญลักษณ์ อาจารย์ทศพร โพธิ์เนียม และอาจารย์รังสิตา จันทร์หอม ในกิจกรรมเชิงปฏิบัติการถ่ายภาพนวัตกรรมอาหารจีน 5 ภาษา

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ.2567 เวลา : 14.00-17.00 น.

สถานที่ : ศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ ถ.สวรรค์วิถี ต.นครสวรรค์ตก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายบดินทร์ เกษมศานติ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นประธานการประชุมขับเคลื่อนโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน หารือและขอความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่อจัดกิจกรรมเมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีนที่ตรอกชุนหงษ์

วันเดือนปี : วันศุกร์ ที่ 7 มิถุนายน พ.ศ.2567 เวลา : 14.00-17.00 น.

สถานที่ : ศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ ถ.สวรรค์วิถี ต.นครสวรรค์ตก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายทวี เสริมภักดีกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นประธานการประชุมเพื่อหารือแนวทางการขับเคลื่อนโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทาง “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน และนำเสนอ Master plan และความก้าวหน้าของโครงการฯ โดย ดร.ชเล คุณาวงศ์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท องศาสถาปนิก จำกัด

วันเดือนปี : วันอังคาร ที่ 18 มิถุนายน พ.ศ.2567 เวลา : 16.15-18.30 น.

สถานที่ : ศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ ถ.สวรรค์วิถี ต.นครสวรรค์ตก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายทวี เสริมภักดีกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นประธานประชุมหารือร่วมกับ รศ.ดร.สุชาติแสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ นายสมศักดิ์ อรุณสุรัตน์ ประธานสภาเทศบาลนครนครสวรรค์ นางเบ็ญจมาศ บุญเทพ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์ แนวทางการขับเคลื่อนโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน เรื่องเตรียมการลงพื้นที่พบปะประชาชนที่ ตรอกชุนหงษ์

วันเดือนปี : วันจันทร์ ที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2567 เวลา : 18.30-19.00 น.

สถานที่ : ห้องประชุมสมาคมไหหนำ ถ.ริมเขื่อน (ต้นเจ้าพระยา) ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายทวี เสริมภักดีกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นประธานประชุมหารือแนวทางการขับเคลื่อนโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน พร้อมกับทีมคณะทำงาน พบปะประชาชนในพื้นที่ ตามโครงการถนนวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ตรอกชุนหงษ์ ตรอกรองเท้า ตรอกธนาคารกรุงไทย เพื่อเป็นแนวทางเลือกสถานที่จัดงานกิจกรรม

วันเดือนปี : วันจันทร์ ที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ.2567 เวลา : 09.30-12.00 น.

สถานที่ : ห้องประชุมเทวาภิรมย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และคณะ บุคลากรจากสำนักวัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์ และนายสมชาย พัฒนาธรชัย นายกสมาคมไหหนำนครสวรรค์ ประชุมเชิงปฏิบัติการหารือ เรื่องวางแผนและจัดสรรงบประมาณในการจัดงานถนนวิถีแห่งวัฒนธรรมจีน ที่ตรอกชุนหงษ์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

วันเดือนปี : วันจันทร์ ที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ.2567 เวลา : 15.00-16.00 น.

สถานที่ : ศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ ถ.สวรรค์วิถี ต.นครสวรรค์ตก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายทวี เสริมภักดีกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นประธานหารือแนวทางการขับเคลื่อนโครงการฯ, รศ. ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นางสาวรัตนา สรภูมิ หัวหน้าสำนักงานจังหวัดนครสวรรค์, นางเบ็ญจมาส บุญเทพ วัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์, ว่าที่ร้อยตรีณรงชัย จินดาพันธ์ นายอำเภอเมืองนครสวรรค์, นายสมศักดิ์ อรุณสุรัตน์ ประธานสภาเทศบาลนครนครสวรรค์, นายสมชาย พัฒนาธรชัย นายกสมาคมไหหนำนครสวรรค์ และคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เข้าร่วมกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการหารือและติดตามความคืบหน้าในการขับเคลื่อนโครงการฯ โดยจะมีการจัดกิจกรรมประกาศเมือง “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน จากนั้นจะมีการจัดกิจกรรมเปิดงานเทศกาลศิลปะการแสดงวัฒนธรรมจีน “ตรอกชุมหงษ์” ถนนแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน อาหารจีน 5 ภาษา ระหว่างวันศุกร์ ที่ 23 และวันเสาร์ ที่ 24 สิงหาคม 2567 ณ ตรอกชุนหงษ์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

วันเดือนปี : วันอังคาร ที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ.2567 เวลา : 09.30-10.30 น.

สถานที่ : เลิฟลี่ สตูดิโอ นครสวรรค์ ถ.สวรรค์วิถี ต.ปากน้ำโพ อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : คณะทำงานในโครงการฯ ประชุมหารือเตรียมสถานที่จัดงานกิจกรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน กับสำนักงานวัฒนธรรมนครสวรรค์, นายกสมาคมไหหนำนครสวรรค์, คณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

วันเดือนปี : วันพฤหัสบดี ที่ 1 สิงหาคม พ.ศ.2567 เวลา : 09.30-12.00 น.

สถานที่ : ศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์ ถ.สวรรค์วิถี ต.นครสวรรค์ตก อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : นายทวี เสริมภักดีกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นประธานหารือแนวทางการขับเคลื่อนโครงการฯ ร่วมกับคณะทำงานในโครงการฯ รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พร้อมทีมงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ และนางเบ็ญจมาส บุญเทพ จากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครสวรรค์ และคณะ

วันเดือนปี : วันจันทร์ ที่ 5 สิงหาคม พ.ศ.2567 เวลา : 08.30-13.30 น.

สถานที่ : โรงแรม 42C The Chic Hotel ถ.นครสวรรค์-พิษณุโลก ต.วัดไทร อ.เมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : พิธีประกาศเมือง “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน รมช.กระทรวงมหาดไทย นายชาดา ไทยเศรษฐ์ เป็นประธานเปิดพิธีประกาศเมือง “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน โดยมีนายทวี เสริมภักดีกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นผู้กล่าวรายงาน ศ.ดร.สมยศ พลับเที่ยง รักษาราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เป็นผู้กล่าวต้อนรับ และ รศ.ดร.สุชาติ แสงทอง คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เป็นผู้กล่าวถ้อยแถลงกิจกรรม พร้อมด้วยหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหาร อาจารย์ เทศบาลนครนครสวรรค์ ผู้แทนสมาคมองค์กรจีน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะผู้บริหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ คณะสื่อมวลชน และตัวแทนนักเรียน ร่วมให้การต้อนรับ

วันเดือนปี : วันอังคาร ที่ 13 สิงหาคม พ.ศ.2567 เวลา : 08.30 น.-13.00 น.

สถานที่ : รายการเช้าวันใหม่ Thai PBS กรุงเทพฯ

เนื้อหากิจกรรม/ประเด็นสัมภาษณ์ : ประชาสัมพันธ์ถ่ายทำออกสื่อ รายการเช้าวันใหม่ ทางช่อง Thai PBS นำเสนอเรื่อง นวัตกรรมเชิงวัฒนธรรมในการขับเคลื่อน Soft Power นวัตกรรมอาหารจีนโหงวซกตามวิถีวัฒนธรรมจีนเมืองปากน้ำโพ โดย คุณสุจิตรา นำเจริญ ผู้บริหารงาน ร้านเล่งหงษ์ ภัตตาคาร นครสวรรค์ และ ผศ.พงษ์ทอง เฮครอฟท์ หัวหน้าสาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ภายใต้โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

นวัตกรรมเชิงวัฒนธรรมในการขับเคลื่อน Soft Power นวัตกรรมอาหารจีนโหงวซกตามวิถีวัฒนธรรมจีนเมืองปากน้ำโพ ภายใต้โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

Chao Mae Na Pha Shrine
ศาลเจ้าแม่หน้าผา
山崖圣庙 - 悬崖娘娘

วัตถุประสงค์กิจกรรม

1. เพื่อสำรวจและศึกษาข้อมูลอาหารจีนพื้นถิ่นจากสมาคมจีน และศาลเจ้าที่สำคัญของจังหวัดนครสวรรค์ นำไปสู่การออกแบบนวัตกรรมอาหารจีน 5 ภาษา
2. เพื่อออกแบบนวัตกรรมอาหารจีน 5 ภาษา ตามวิถีวัฒนธรรมจีนของจังหวัดนครสวรรค์

ขั้นตอนการดำเนินงาน

คณะทำงานลงพื้นที่และดำเนินการสำรวจรวบรวมข้อมูลอาหารจีนพื้นถิ่นจากสมาคมจีนและศาลเจ้าที่สำคัญของจังหวัดนครสวรรค์

นำข้อมูลอาหารจีนพื้นถิ่นที่ได้มาออกแบบนวัตกรรมอาหารจีน 5 ภาษา ตามวิถีวัฒนธรรมจีนของ จังหวัดนครสวรรค์

ทดลองผลิตนวัตกรรมอาหารจีนต้นแบบ และออกแบบบรรจุภัณฑ์ เพื่อสามารถนำไปผลิตเชิงพาณิชย์ได้

ไอศกรีมน้ำตาลสด

หน้าสิงโตกว่องสิวและศาลเจ้าแนวคิดพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ใช้ผลิตภัณฑ์อาหารสะท้อนวัฒนธรรมจีนโดยผ่านสิงโตกว่องสิว และนำวัตถุดิบจากน้ำตาลสดเกษไชยที่เป็นเอกลักษณ์ของนครสวรรค์ มาสร้างอัตลักษณ์อาหารที่ผสมผสานวัฒนธรรมจีนและผลิตภัณฑ์ชุมชนของจังหวัดนครสวรรค์อย่างลงตัว ซึ่งมีรูปแบบที่ทันสมัยและมีจุดสนใจ และสามารถจำหน่ายในร้านสะดวกซื้อได้

อัตลักษณ์ใหม่ - เอกลักษณ์ใหม่

จิ๋วรุ้นไหหลำ
(รุ้นบัวเกี๋ย, รุ้นเหลียงฮุ้น)
ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่ทับทิม

แนวคิดพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ใช้ผลิตภัณฑ์อาหารสะท้อนวัฒนธรรมจีนไหหลำ โดยนำขนมหวานของไหหลำที่นิยมในจังหวัดนครสวรรค์ คือ บัวเกี๋ย และขนมไหหลำที่หากินได้ยาก คือ เหลี่ยงฮุ้น ซึ่งมีอัตลักษณ์ในรสชาติและวิธีการรับประทานคือขนมหวานใส่น้ำแข็งมาพัฒนาในรูปแบบ “รุ้นไหหลำ” (รุ้นบัวเกี๋ยและรุ้นเหลียงฮุ้น)

อัตลักษณ์เดิม -เอกลักษณ์ใหม่

อั้งถ่อก้วยจิ่ว
ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่โกรกพระ
วัฒนธรรมอาหารจีนแต้จิ๋ว

ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่โกรกพระ นำวัฒนธรรมการบริโภคอาหารจีนแต้จิ๋วมาร่วมในงานเทศกาลประจำปีของศาลเจ้ามาอย่างสม่ำเสมอเมนูอาหารแต้จิ๋วที่จำหน่ายในชุมชนและเป็นที่นิยม คือ กุ่ยช่ายและอั้งถ่อก้วย เป็นขนมที่นำมาใช้ในพิธีไหว้ต่างๆของศาลเจ้า ซึ่งแนวคิดพัฒนาผลิตภัณฑ์ “อั้งถ่อก้วยจิ่ว” นี้ยังคงเอกลักษณ์และอัตลักษณ์เดิมทุกประการ เพิ่มนวัตกรรมด้านรูปแบบในการบริโภคให้สะดวกในการรับประทานโดยลดขนมให้เล็กลง กินได้ทั้งชิ้นใน 1คำได้

อัตลักษณ์เดิม - เอกลักษณ์ใหม่

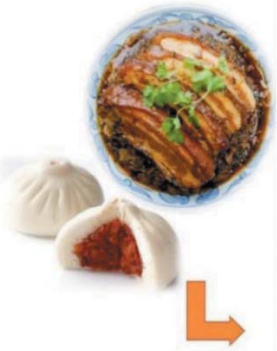
คุกกี้เอ็งกอ
ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่ชุมแสง
วัฒนธรรมจีนแต้จิ๋ว

ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่ชุมแสงมีวัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มเอ็งกอ (จีนแต้จิ๋ว) จึงมีการอนุรักษ์การวาดหน้าเอ็งกอทั้ง 108 หน้าไว้ให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษา เพื่อเป็นการสืบสานลายหน้าเอ็งกอชุมแสงให้เป็นที่รู้จักในรูปแบบนวัตกรรมอาหารจึงพัฒนาผลิตภัณฑ์ คุกกี้เอ็งกอ โดยวาดหน้าด้วยน้ำตาลไอซิ่งลงบนคุกกี้หลากรสชาติ ซึ่งลวดลายบนหน้าคุกกี้ได้คัดลอกมาจากเอ็งกอชุมแสงที่บันทึกไว้

สามารถเป็นกิจกรรม Workshop ให้ผู้สนใจวาดหน้าเอ็งกอบนคุกกี้ของตัวเอง

อัตลักษณ์ใหม่ - นวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์

ชาลาเปาไส้เคาหยก
วัฒนธรรมจีนฮากกา (จีนแคะ)
และจีนกวางตุ้ง

แนวคิดพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยการผสมผสานวัฒนธรรมจีนฮากกา (จีนแคะ) และจีนกวางตุ้งเข้าด้วยกัน ซึ่งนำเมนูเคาหยกของจีนฮากกา และ ชาลาเปาของจีนกวางตุ้งมาบูรณาการจนได้เป็นผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมอาหารชาลาเปาไส้เคาหยก

เคาหยกหรือสามชั้นตุ๋นผักกาดองแห้ง มีกรรมวิธียุ่งยากในการทำหลายขั้นตอน นิยมรับประทานกับข้าว เมื่อนำมาทำในรูปแบบชาลาเปาก็ยังคงอัตลักษณ์รสชาติเดิมที่คล้ายกับการรับประทานเคาหยกกับข้าวสวย แต่สร้างเอกลักษณ์ใหม่ในการรับประทานเมนูนี้ ซึ่งเพิ่มความสะดวกในการรับประทานเมนูนี้ และสามารถจำหน่ายในร้านสะดวกซื้อได้

อัตลักษณ์เดิม - เอกลักษณ์ใหม่

ผลลัพธ์ที่ได้จากการทำงาน

1. ข้อมูลอาหารจีนพื้นถิ่น 5 ภาษา ตามวิถีวัฒนธรรมจีนของจังหวัดนครสวรรค์
2. นวัตกรรมอาหารจีน 5 ภาษา 5 ผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

เส้นทางการท่องเที่ยววัฒนธรรมไทย-จีน
ภายใต้โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม
“นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

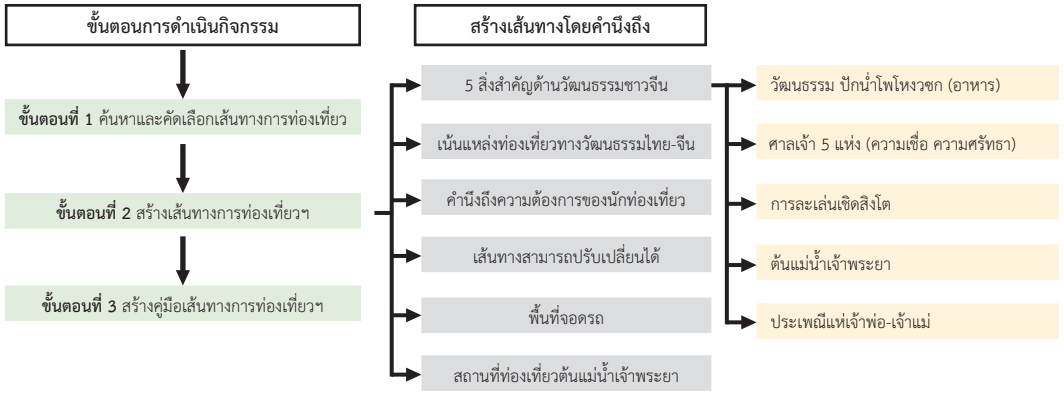
วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคีเครือข่ายจังหวัด ภูมิภาคและนานาชาติในการพัฒนาฐานข้อมูลและนวัตกรรมทางวัฒนธรรมของชุมชนคนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นกรณีศึกษาด้านการจัดการทุนและศักยภาพท้องถิ่นผ่านศาลเจ้าจีน ตลอดจนพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์สู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

2. เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายคณะทำงานของภาคการศึกษา ภาครัฐและภาคเอกชนในการฟื้นฟูอัตลักษณ์วัฒนธรรม ส่งเสริมและพัฒนาต่อยอดความเป็นชุมชนจีนต้นแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดนครสวรรค์

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เพื่อพัฒนาและออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยววัฒนธรรมไทย-จีน จำนวน 5 เส้นทาง

Chao Mae Na Pha Shrine
ศาลเจ้าแม่หน้าผา
山崖圣庙 - 悬崖娘娘

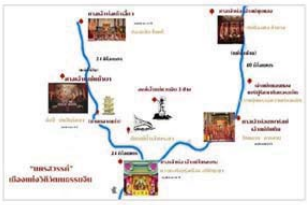
ผลการดำเนินกิจกรรม

5 เส้นทางการท่องเที่ยววัฒนธรรมไทย-จีน จำนวน 5 เส้นทาง

ชื่อเส้นทาง ที่ 1 : เส้นทางเพิ่มพูน มั่งมี บารมี เสริมสุขเมืองสี่แคว

จุดสนใจ : 1.ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม 2.ศาลเจ้าแม่หน้าผา
3.ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง 4.ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่โกรกพระ
5.ศาลจ้าวพ่อเก้าเลี้ยว

เส้นทาง ที่ 2 : เชิด 4 สิงห์ 1 เสือเมืองสวรรค์

จุดสนใจ : คณะเสือทองไหหนำ ณ ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม /
คณะสิงโตฮกเกี้ยน (เต้ออี้ถัง) ณ มูลนิธิเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ (หน้าผา)

เส้นทาง ที่ 3 : เส้นทาง ย่ำยลย่าน ปากน้ำโพ

จุดสนใจ : ย่านการค้าเมืองปากน้ำโพ ร้านอาหารย่านถนนโกสีย์ ตลาดริมน้ำนครสวรรค์
วัดนครสวรรค์ หอศิลป์นครสวรรค์ ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม
(นั่งเรือข้ามฟาก) พาสาน อาคารสัญลักษณ์ต้นแม่น้ำเจ้าพระยา
ศาลเจ้าแม่หน้าผา บึงบอระเพ็ด

เส้นทาง ที่ 4 : เส้นทางสานวัฒนธรรม ปักน่ำโพโหงวซก

จุดสนใจ : เส้นจัดงานตรุษจีนนครสวรรค์ งานประเพณีแห่เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ
- งานเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์
- งานประเพณีแห่จ้าวพ่อเก้าเลี้ยว
- งานประเพณีเจ้าพ่อ-เจ้าแม่โกรกพระ

เส้นทาง ที่ 5 : เส้นทางล่องสายน้ำ ตามวิถีเมืองสี่แคว

จุดสนใจ : ท่าเรือ และต้นแม่น้ำเจ้าพระยา (แม่น้ำสองสี)
ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม
วัดเกาะหงษ์ (แหล่งโบราณคดีและท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์)
ร้านอาหารแพริมแม่น้ำ

คู่มือเส้นทางการท่องเที่ยวนครสวรรค์ 5 เส้นทาง วัฒนธรรมไทย-จีน

นวัตกรรม “รำถ้วยจีน” สมาคมไหหนำนครสวรรค์

“Chinese Cup Dance” Hainan Nakhon Sawan Association

รำถ้วยจีนไหหนำ “พะเจียงบั่ว” เป็นศิลปะการร่ายรำซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของ “ชาวจีนไหหนำ” ซึ่งนักแสดงชาวจีนไหหนำ ได้ถ่ายทอดศิลปะการร่ายร่ำนี้ให้กับชาวจีนไหหนำเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ.2510 เพื่อเข้าเป็นส่วนหนึ่งของงานฉลองเทศกาลตรุษจีนนครสวรรค์ ต่อจากนั้นชาวจีนไหนำนครสวรรค์ได้มีการฝึกหัดหญิงตัวเล็ก ๆ ให้รู้จัก ร่ายรำถ้วยจีน เพื่อร่วมในขบวนแห่ “เจ้าพ่อ-เจ้าแม่” และเพื่อความเป็นสิริมงคลและอวยพรให้ทุกครอบครัวมีอาหารไม่ขาดหม้อ ไม่ขาดจาน ไม่ขาดถ้วย “ชาวจีนเชื้อสายไหหนำนครสวรรค์” ทุกคนภาคภูมิใจ ที่ได้มีการอนุรักษ์ มรดกทางวัฒนธรรม “การร่ายรำถ้วยจี” นี้ เพื่อเป็นประเพณีฉลองงานเทศกาลตรุษจีนนครสวรรค์ สืบไปชั่วกาลนาน

สำหรับกระบวนการถ่ายทอดการแสดง “รำถ้วยจีน” มีกระบวนการถ่ายทอดจากการเลียนแบบจากรุ่นสู่รุ่น ไม่มีรูปแบบในกระบวนการการถ่ายทอดที่ชัดเจน ส่งผลให้การแสดงรำถ้วยจีนไหหนำแต่ละรุ่นมีรูปแบบการแสดงที่แตกต่างกันในด้านขององค์ประกอบการแสดง เช่น ลีลาการแสดง ท่าทาง อุปกรณ์การแสดง เป็นต้น ผู้สร้างนวัตกรรมจึงเล็งเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ที่สร้างความเป็นเอกลักษณ์ของการแสดงชุดนี้ โดยการสร้างนวัตกรรม ชุดการเรียนรู้รำถ้วยจีนขึ้น จากการนำ ศิลปะ วัฒนธรรม และมานุษยวิทยา มาบูรณาการจะเป็นอีกเครื่องมือสำคัญที่ช่วยฟื้นฟู ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ช่วยยกระดับคุณค่าของ “รำถ้วยจีน” สมาคมไหหนำนครสวรรค์ สามารถสร้างให้เกิดความยั่งยืนได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นสืบต่อไป

องค์ประกอบการแสดง “รำถ้วยจีน” สมาคมไหหนำนครสวรรค์

1. อุปกรณ์ ประกอบไปด้วยการใช้อุปกรณ์ 3 ชนิด ได้แก่ 1. จาน/ตะเกียบ 2. ถ้วยตะไล 3. ลำไม้ไผ่

2. เครื่องแต่งกาย นักแสดงทั้ง 3 คน จะสวมเครื่องแต่งกายคละสี ดังนี้
   นักแสดงคนที่ 1 (ถือจาน/ตะเกียบ) เครื่องแต่งกายสีเหลือง
   นักแสดงคนที่ 2 (ถือถ้วยตะไล) เครื่องแต่งกายสีชมพู
   นักแสดงคนที่ 3 (ถือลำไม้ไผ่) เครื่องแต่งกายสีเขียว

3. การแต่งหน้า ทรงผมและเครื่องประดับศีรษะ นักแสดงทั้ง 3 คน มวยผมและติดดอกไม้ทั้งสองข้าง ตามสีของเครื่องแต่งกายของผู้แสดง

4. เครื่องดนตรีประกอบการใช้วงดนตรีจีนบรรเลงสดประกอบการแสดง

5. ท่ารำและการสื่อความหมาย ในการแสดงรำถ้วยจีนจะแบ่งนักแสดงออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 3 คน มีลีลาการร่ายรำที่สอดคล้องไปตามทำนองเพลงอันไพเราะของดนตรีจีนที่จะบรรเลงเพลง “รำถ้วย” โดยนักแสดงคนแรกร่ายรำทำให้เกิดจังหวะโดยใช้วิธีเคาะตะเกียบกับจาน นักแสดงคนที่สอง ร่ายรำตามจังหวะลีลาการกระทบของถ้วยตะไลเล็ก ๆ ซ้อนกันในมือแต่ละข้าง นักแสดงคนที่สามใช้ลีลาการเขย่าลำไม้ไผ่ซึ่งมีเสียงกังวาลดัง “กรุ๊งกริ๊ง”

ในกระบวนท่ารำบางท่า ก็สื่อถึงนัยสำคัญบางประการ เช่น ท่าพายเรือ แสดงถึงการคมนาคมหรือการค้าขายทางเรือของคนในสมัยก่อน โดยสร้างสรรค์ท่ารำผ่านการใช้อุปกรณ์และลีลาในการแสดง ดังนี้

ท่ารำ	อธิบายท่ารำ	หมายเหตุ
ท่าพายเรือ 	**ศีรษะ :** เอียงขวา **มือ :** ซ้ายถือตะเกียบ ขวาถือจาน **ลำตัว :** กดเอวขวา **เท้า :** ยืนถ่ายนำหนักตัวมาที่เท้าซ้าย เปิดส้นเท้าขวา	ลักษณะของท่าพายเรือ นักแสดงจะมีการวาดมือไปด้านหน้าพร้อมกับถ่ายน้ำหนักโน้มตัวไปด้านหน้า และกลับมาที่เดิม เปรียบเสมือนลักษณะของการพายเรือ
	ศีรษะ : เอียงขวา **มือ :** ซ้ายและขวาถือถ้วยตะไล **ลำตัว :** กดเอวขวา **เท้า :** ยืนถ่ายนำหนักตัวมาที่เท้าซ้าย เปิดส้นเท้าขวา	
	ศีรษะ : เอียงขวา **มือ :** จับลำไม้ไผ่โดยการคว่ำมือทั้งสองข้าง **ลำตัว :** กดเอวขวา **เท้า :** ยืนถ่ายนำหนักมาที่เท้าซ้าย เปิดส้นเท้าขวา	

“เอ็งกอ” เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง

“Eng Kor” Godfather-Goddess Chum Saeng

เทศกาลประจำปีของชาวชุมแสง ที่จัดกิจกรรมขึ้นมาเพื่อสืบสานเรื่องราว วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตผ่านรูปแบบของงาน การแสดงต่าง ๆ และอาหารในอดีตและปัจจุบัน ชมบรรยากาศเมืองเก่าที่คงความสวยงามผสมผสานความเป็นไทย-จีนเข้าด้วยกัน โดยมี เจ้าพ่อเจ้าแม่ชุมแสงเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในอำเภอในแต่ละปีชาวชุมแสงจะจัดงานสมโภชเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง เป็นการจัดงานประจำปีที่ใหญ่ยิ่งของชาวชุมแสง นับเนื่องเป็นเวลาเกือบกว่า 100 ปี งานสมโภชนี้มีมหรสพหลายชนิดมาแสดงบริเวณงาน ระยะเวลาจัดงานชาวชุมแสงว่างงานจึงมีผู้มาเที่ยวงานนี้อย่างคับคั่ง แม้ผู้อยู่ต่างถิ่นก็ถือโอกาสมาเยี่ยมญาติและมาเที่ยวงานประจำปีเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสงนี้ด้วย

เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสงจึงเป็นศูนย์รวมน้ำใจของชาวชุมแสงโดยแท้ โดยเฉพาะชาวชุมแสงจะมีองค์จำลองรูปเหมือนเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสงแทบทุกบ้าน และวัตถุมงคลเหรียญเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสงติดตัวให้เป็นสิริมงคล ถ้วนหน้ากันในแต่ละปีชาวชุมแสงจะจัดงานสมโภชเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง เป็นการจัดงานประจำปีที่ใหญ่ยิ่งของชาวชุมแสง นับเนื่องเป็นเวลาเกือบกว่า 100 ปี งานสมโภชนี้มีมหรสพหลายชนิดมาแสดงบริเวณงาน เช่น แห่มังกร สิงโต พะบู๊ เอ็งกอ เป็นต้น

ตำนาน “ผู้ยิ่งใหญ่แห่งเขาเหลียงซาน” ใช้เค้าโครงจากวรรณคดีจีนเรื่อง “ซ้องกั๋ง” ซึ่งเป็นวรรณคดีร้อยแก้วมีลักษณะเป็นการเล่า ได้เรียบเรียงขึ้นเป็นเรื่องราวยืดยาว มีรสมีชาติยิ่งนัก แต่ ซือไน่อาน เขียนไว้เพียงเจ็ดสิบบทมาภายหลัง “หลัวกว้านจง” ลูกศิษย์ของ ซือไน่อาน จึงเรียบเรียงเขียนต่อจนจบสมบูรณ์ หลัวกว้านจง คือ ผู้เขียนนิยายเรื่อง สามก๊ก อันลือชื่อนั่นเอง “ซ้องกั๋ง” เรื่องนี้จึงถือว่าเป็นฝีมือครูเป็นแบบอย่างของ สามก๊กอีกทีหนึ่ง

การละเล่นเอ็งกอ เป็นตอนที่ขบวนนักรบ 108 คน ที่ต่างมีวิชาความสามารถเก่งกาจกันคนละอย่างสองอย่าง ทั้งการต่อสู้ด้วยมือเปล่า ไม้พลอง มีด การดำน้ำ การเดินป่าทางไกล การรักษาโรค ฯลฯ แต่งหน้า

อำพรางตนเป็นนักแสดงขี่ม้าเข้าเมือง เพื่อไปช่วย ซ้องกั๋ง หัวหน้าของพวกตน การเขียนหน้าเพื่อปกปิดหน้าตาและทำให้ดูน่าเกรงขามของเอ็งกอ มีการเขียนลวดลายเฉพาะคนเหมือนการสวมหน้ากากทั้ง 108 คน เหมือนกับการสวมหัวโขนของคนไทย

ในการแสดงไม่ว่าขบวนแห่เอ็งกอจะผ่านไปทางไหน จะสร้างความตื่นเต้นและความประทับใจในการแสดงนี้ไปทั่ว อันเกิดจากความเร้าใจจากเสียงตีไม้คู่ของขบวน ผู้แสดงที่วิ่ง ผ่าน ไปอย่างรวดเร็ว ส่วน “พะบู๊” เป็นการแสดงการต่อสู้ด้วยอาวุธจีนโบราณ มักจะเป็นขบวนคู่แฝดของเอ็งกอในการแห่เจ้าขบวนเอ็งกอ-พะบู๊ ของนครสวรรค์ริเริ่มเล่นโดย นายคอซัว แซ่เตีย เมื่อพ.ศ.2490 และได้รับความนิยมเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

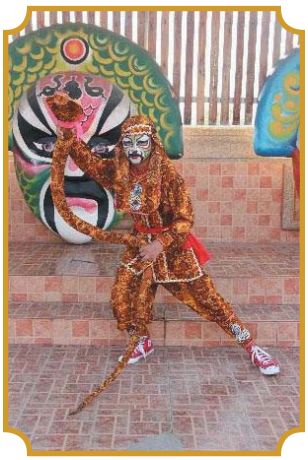
“เอ็งกอ” เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง มีกระบวนการถ่ายทอดจากการเลียนแบบจากรุ่นสู่รุ่น แต่ไม่มีรูปแบบในกระบวนการ ถ่ายทอดที่ชัดเจน ส่งผลให้การแสดงเอ็งกอชุมแสงแต่ละรุ่นมีรูปแบบการแสดงที่แตกต่างกันในด้านขององค์ประกอบการแสดง เช่น ลีลาการแสดง ท่าทาง อุปกรณ์การแสดง เป็นต้น

ผู้สร้างนวัตกรรมจึงเล็งเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ที่สร้างความเป็นเอกลักษณ์ของการแสดงชุดนี้ โดยการสร้างนวัตกรรม ชุดการเรียนรู้ “เอ็งกอ” เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสงขึ้น จากการนำศิลปะ วัฒนธรรม และมานุษยวิทยา มาบูรณาการจะเป็นอีกเครื่องมือสำคัญที่ช่วยฟื้นฟู ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ช่วยยกระดับคุณค่าของ “เอ็งกอ” เจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง สามารถสร้างให้เกิดความยั่งยืนได้อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นสืบต่อไป

ท่าทางในการแสดงเอ็งกอ

ท่าทางของการแสดงเอ็งกอดูผึ่งผายห้าวหาญ การแสดงเอ็งกอเมื่อได้ผ่านการแสดงและการเผยแพร่อย่างกว้างขวางก็ได้ค่อย ๆ มีการพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้น ไม่เพียงได้รักษาท่วงทำนองเก่าแก่ไว้ ยังพัฒนาเป็นหลายประเภท เช่น การแบ่งเป็นจังหวะช้า จังหวะกลาง และจังหวะเร็ว ซึ่งต่างมีลักษณะพิเศษของตน จังหวะช้านั้นมีท่ารำมั่นคง ช้า ๆ เรียบ ๆ สร้างความรู้สึกเบิกบาน สวยงาม สามารถทำการแสดงให้เห็นจิตใจส่วนลึกของตัวละครได้อย่างเต็มที่ ท่ารำจังหวะกลางเด็ดเดี่ยวมีพลังคล่องแคล่วปราดเปรียว จากลักษณะท่าทางโดยรวมนี้มาแสดงออกให้เห็นถึงพลัง และอานุภาพ ท่ารำ จังหวะเร็วก็จะมีความยิ่งใหญ่เกรียงไกรและเร้าใจ ยิ่งประกอบกับเครื่องดนตรีที่ใช้ในการแสดง ทำให้เพิ่มอรรถรสมากยิ่งขึ้น

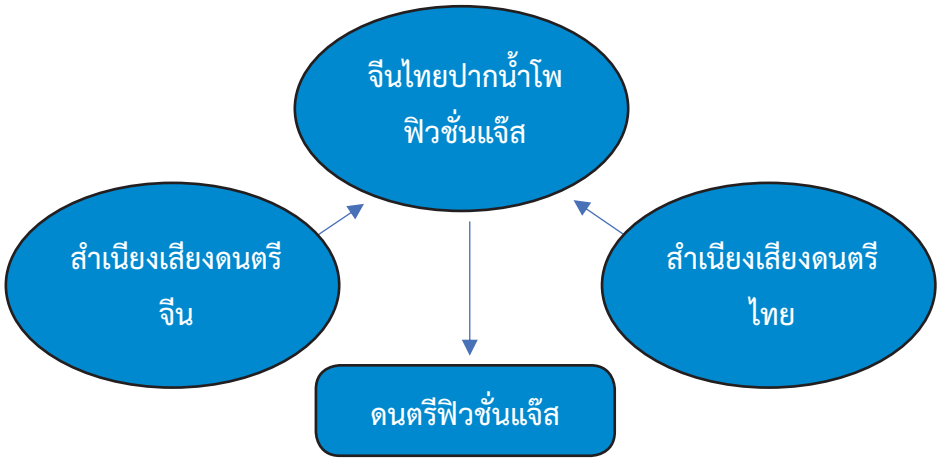

นวัตกรรมทางดนตรี นครสวรรค์เมืองจีนแห่งที่สอง
ชื่อผลงาน บทประพันธ์ “จีนไทยปากน้ำโพ” ฟิวชั่นแจ๊ส
(The composition “Chinese-Thai Pak Nam Pho” Jazz Fusion)

ผลงานบทประพันธ์ “จีนไทยปากน้ำโพ” ฟิวชั่น ได้แรงบันดาลใจในการประพันธ์มาจากกลุ่มชาติพันธุ์จีนที่อยู่ใน อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์บทเพลงจีน และวิถีวัฒนธรรมต่าง ๆ ของกลุ่มชาติพันธุ์จีน โดยผู้ประพันธ์ใช้หลักการสร้างสรรค์ทำนองในสำเนียงเสียงดนตรีจีน และเลือกใช้เครื่องดนตรีจีน คือ เอ้อหู (erhu) ในการดำเนินทำนองหลัก เพื่อเสริมแรงของจินตนาการในการประพันธ์ ผู้ประพันธ์เลือกใช้เครื่องดนตรีโซบราโนแซ็กโซโฟน (Soprano saxophone) แทนเสียงปี่จีน และ เปียโน (Piano) แทนเสียงเครื่องดนตรีกู่เจิง เสนอในรูปแบบของดนตรีฟิวชั่นแจ๊ส โดยมีหลักการแนวคิด ดังนี้

หลักการแนวคิด

ภาพกรอบแนวคิด

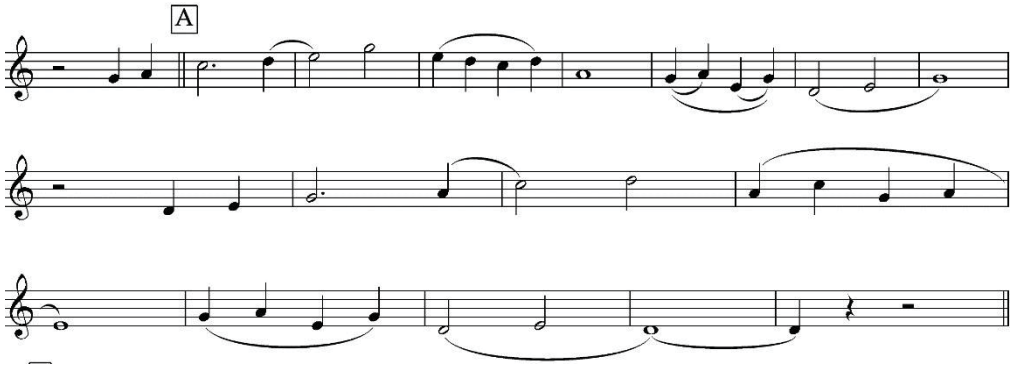
บทประพันธ์ “จีนไทยปากน้ำโพ” ฟิวชั่น มีการนำเสนอเป็น 2 กระบวน ดังนี้

กระบวนที่ 1 จีนไทยหลอมรวม

จีนไทยหลอมรวม

กระบวนนี้ มี 2 ท่อน โดยท่อน เอ (A) นั้นอยู่ในสำเนียงเสียง ซี เพนทาทอนิกแบบเมเจอร์ (C major Pentatonic) เปรียบเทียบถึงกลุ่มชาติพันธุ์จีนที่อพยพเดินทางมายังเมืองปากน้ำโพ ทางเส้นทางคมนาคมทางน้ำ และท่อน บี (B) ใช้สำเนียงเสียง เอเพนทาทอนิกแบบไมเนอร์ (A minor pentatonic) เปรียบเทียบถึงกลุ่มคนไทยที่มีวิถีการดำเนินชีวิตในเมืองปากน้ำโพ

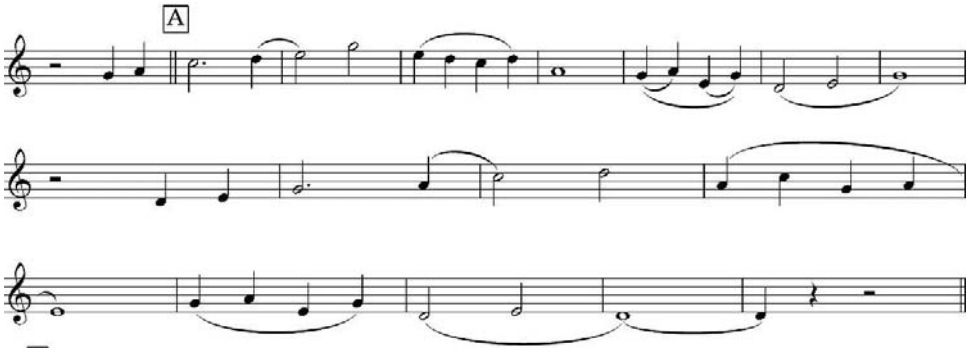
กระบวนที่ 2 จีนถิ่นปากน้ำโพ

จีนถิ่นปากน้ำโพ

กระบวนนี้ มี 2 ท่อน โดยท่อน ดี (D) และ อี (E) นั้นอยู่ในสำเนียงเสียง เอเพนทาทอนิกแบบไมเนอร์ (A minor pentatonic) เปรียบเทียบถึงกลุ่มชาติพันธุ์จีนและกลุ่มชาติพันธุ์คนไทย ได้หลอมรวมวิถีวัฒนธรรมและการดำเนินวิถีชีวิตของสองชาติพันธ์ในเมืองปากน้ำโพ แต่ยังคงความเป็นชาติพันธุ์จีนดั้งเดิม

บทประพันธ์ “จีนไทยปากน้ำโพ” ฟิวชั่น เป็นบทประพันธ์ ที่นำเสนอในรูปแบบของดนตรีฟิวชั่นแจ๊ส นอกจากกระบวนทั้ง 2 กระบวนแล้วยังมีการอิมโพรไวเซชั่น (Improvisation) ซึ่งได้สอดแทรกไปในแต่ละกระบวน โดยมีการวางแนวทางในการอิมโพรไวเซชั่น โดยอ้างอิงจากทำนอง การดำเนินคอร์ด และกระสวนจังหวะ บนหลักการของสำเนียงเสียงจีน และสำเนียงเสียงไทย

ฐานข้อมูลโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

นครสวรรค์เป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่งดงามและน่าภาคภูมิใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับวัฒนธรรมของชาวไทยเชื้อสายจีนที่มีการสืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรมนี้ มีเป้าหมายหลักในการรวบรวมและนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศาลเจ้า สมาคม และศิลปะวัฒนธรรมของชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อสร้างฐานข้อมูลที่สมบูรณ์และเข้าถึงได้ง่ายสำหรับทุกคน

ฐานข้อมูลนี้เปิดโอกาสให้กับทุกคนที่สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมจีนในนครสวรรค์

ได้อย่างสะดวกสบาย ไม่ว่าจะเป็นนักวิจัย นักเรียน นักศึกษา หรือประชาชนทั่วไปที่มีความสนใจในประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจีน การใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลนี้จะช่วยเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจในมิติทางวัฒนธรรมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนและสังคมในอนาคต

ข้อมูลที่ถูกรวบรวมในฐานข้อมูลนี้ครอบคลุมถึงประวัติ และกิจกรรมของศาลเจ้าต่าง ๆ ที่เป็นศูนย์กลางของความศรัทธาและพิธีกรรมทางศาสนา สมาคมและองค์กรที่มีบทบาทในการส่งเสริมและรักษาวัฒนธรรมจีน รวมถึงศิลปะวัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น นวัตกรรมการแสดง และนวัตกรรมอาหาร ที่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตและประเพณีของชาวจีนในนครสวรรค์

นอกจากนี้ โครงการนี้ยังมุ่งเน้นการสร้างความเข้าใจและการยอมรับในความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างชุมชนไทยและจีน เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีและการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคม การสร้างฐานข้อมูลนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถเรียนรู้และชื่นชมวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและสำคัญ

การเข้าถึงและใช้งานฐานข้อมูลโครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน จะช่วยสร้างความเข้าใจและความภาคภูมิใจในรากเหง้าทางวัฒนธรรมของเราอย่างยั่งยืน ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์และส่งเสริมอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรมจีนในนครสวรรค์ ด้วยการเข้าถึงและใช้งานฐานข้อมูลนี้ ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่ทรงคุณค่าและสำคัญต่อการศึกษาและการพัฒนาสังคมอย่างแท้จริง โดยทุกท่านสามารถเข้าใช้งานฐานข้อมูลได้ที่เว็บไซต์ https://nscc.nsru.ac.th

โครงการการวางผังพื้นที่เฉพาะชุมชนเมืองนครสวรรค์

Master Plan Nakohn Sawan

หลักการและเหตุผล

“นครสวรรค์” เป็นท้องถิ่นหนึ่งที่มีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์และเรื่องราวที่สามารถสืบค้นย้อนหลังกลับไปได้อย่างยาวนาน หลักฐานบ่งชี้การอพยพของผู้คนหลากหลายชาติพันธุ์ที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานใหม่สำหรับการดำรงชีพ โดยเฉพาะชาวจีนในสมัยรัตนโกสินทร์ เป็นช่วงเวลาที่สถานะ “รัฐกึ่งกลาง” ของนครสวรรค์รุ่งเรืองในแง่เศรษฐกิจ ทำให้ระบบการค้าแบบทุนนิยมหรือเสรีนิยมเข้ามา นครสวรรค์กลายเป็นแหล่งรวมสินค้าสำคัญต่าง ๆ การขยายตัวทางการค้านี้เองเป็นผลให้มีชาวจีนหลั่งไหลเข้ามาขายแรงงานและประกอบการค้าในนครสวรรค์มากขึ้น ชาวจีนเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความเจริญทางเศรษฐกิจในนครสวรรค์ในฐานะรัฐกึ่งกลาง ในพ.ศ.2447 ตัวเลขชาวจีนในนครสวรรค์โดยประมาณเชื่อว่ามีมากถึง 6,000 คน ซึ่งในเวลานั้นนครสวรรค์เป็นจังหวัดอันดับ 3 รองจากกรุงเทพฯ และภูเก็ตที่มีคนจีนอาศัยอยู่

ชาวจีนที่มาตั้งถิ่นฐานสามารถจำแนกตามกลุ่มภาษาพูดได้ 5 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ แต้จิ๋ว กวางตุ้ง ไหหนำ ฮากกา (แคะ) และ ฮกเกี้ยน ซึ่งชาวจีนทั้ง 5 กลุ่มใหญ่นี้มีรากฐานการดำรงชีพแบบจีนดั้งเดิม ทั้งในด้านวิธีการดำเนินชีวิตทางสังคม วัฒนธรรม และความเชื่อในการไหว้เทพเจ้า

ศาลเจ้าจึงมีความสำคัญสอดกล้องกับวิถีชีวิตของชุมชุนชาวจีนเป็นอย่างมาก รวมทั้งชาวจีนยังมีการรวมกลุ่มก่อตั้งเป็นสมาคมและมูลนิธิชุมชนชาวจีนตามกลุ่มภาษา เพื่อการช่วยเหลือ ต่อยอดและพัฒนาวิถีชุมชนจีนอีกด้วย ทั้งหมดเป็นผลก่อให้เกิดเป็นอัตลักษณ์แห่งวิถีวัฒนธรรมจีน ที่สืบทอดต่อกันมาหลายชั่วอายุคน

“โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรมชุมชนเพื่อให้นครสวรรค์เป็นเมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน” จึงเกิดขึ้นเพื่อตระหนักถึงความสำคัญทางประวัติศาสตร์และการพื้นอัตลักษณ์ของชาวจีนในท้องถิ่น เพื่อให้สามารถดำรงอยู่และสืบต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ในการดำเนินการ

1. เพื่อศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูล เพื่อจัดทำแผนพัฒนาและส่งเสริมการพลิกฟื้นมรดกทางสถาปัตยกรรม ศิลปะ และอัตลักษณ์แห่งวิถีวัฒนธรรมจีนในนครสวรรค์

2. เพื่อศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูล เพื่อดำเนินการออกแบบวางผังอาคารศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว (Tourist Information Center) ซึ่งจะเป็นจุดศูนย์กลางในการเชื่อมโยงข้อมูล

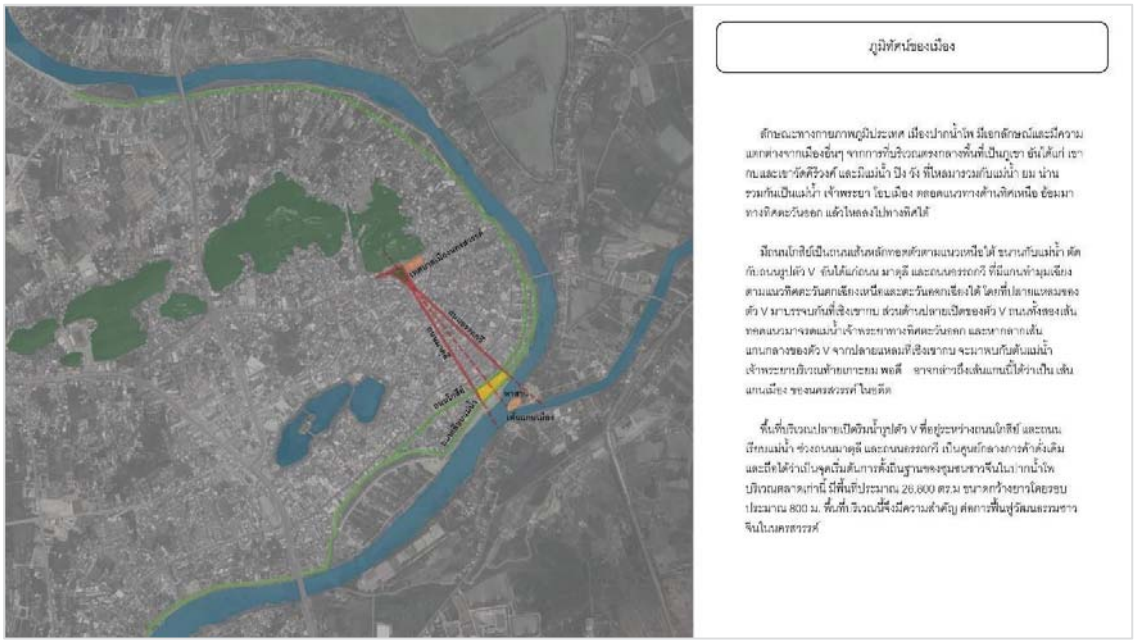
การท่องเที่ยวของจังหวัดนครสวรรค์ในมิติต่าง ๆ รวมถึงการท่องเที่ยวในมิติที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมจีนของจังหวัดนครสวรรค์

3. เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้แก่ชุมชนและนักท่องเที่ยวทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งสามารถสร้างรายได้แก่ชุมชนได้อย่างยั่งยืน

4. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ เผยแพร่ พัฒนาและพลิกฟื้นอัตลักษณ์ แห่งวิถีวัฒนธรรมจีนในชุมชนนครสวรรค์ ให้สามารถสืบทอดต่อไป

แนวทางการพัฒนา

- การฟื้นฟูอัตลักษณ์วิถีแห่งวัฒนธรรมจีน ควบคู่กับการพัฒนาชุมชน
- ส่งเสริมการพัฒนาโครงข่ายการเดินทางเชื่อมโยงสถานที่ต่าง ๆ ในรูปแบบที่เป็นมิตรต่อชุมชน

ศาลเจ้าและ สมาคมจีน

ชุมชนจีนในนครสวรรค์ประกอบด้วย 5 เชื้อสาย ได้แก่ จีนแต้จิ๋ว จีนไหหน่ำ จีนฮกเกี้ยน จีนฮากกา และจีนกวางตุ้ง

มีการจัดตั้งเป็นสมาคม และจัดกิจกรรมต่างๆต่อเนื่องตลอดปี เพื่อธนูรักษ์วัฒนธรรมของตน มีการสร้างศาลเจ้าที่เป็นศูนย์รวมความศรัทธา กระจายตัวไปทั้งในเขตเมืองส่วนกลาง และชานเมือง ศาลเจ้าแต่ละแห่งมีจุดเด่นและมีคุณค่าแก่การแวะเยือน เมื่อถึงเทศการตรุษจีนจะมีการรวมตัวกัน ร่วมกันจัด ขบวนแห่เจ้าใหญ่ประจำปี

ตำแหน่งที่ตั้งศาลเจ้า 5 แห่ง และสมาคม / มูลนิธิ 5 แห่ง

1. ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่ชุมแสง
10 ถนน แสงปัญญา ตำบลชุมแสง อำเภอชุมแสง นครสวรรค์ 60120

2. ศาลเจ้าพ่อเก้าเลี้ยว
ตำบลเก้าเลี้ยว อำเภอเก้าเลี้ยว นครสวรรค์ 60230

3. ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่โกรกพระ
ตำบลโกรกพระ อำเภอโกรกพระ นครสวรรค์ 60170

4. ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่หน้าผา
ถนนโกสีย์ ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ นครสวรรค์ 60000

5. ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์ เจ้าแม่ทับทิม
ตำบลนครสวรรค์ออก แควใหญ่ 469 อำเภอเมือง นครสวรรค์ 60000

1. มูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์
200/3 ถนน สวรรควิถี ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมือง นครสวรรค์ นครสวรรค์ 60000

2. สมาคมกว่องสิวนครสวรรค์
รอยมาตุลี 7 ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ นครสวรรค์ 60000

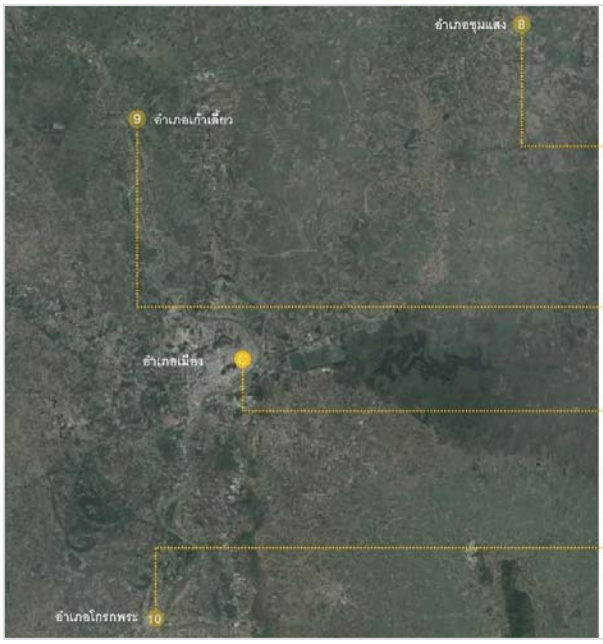
3. สมาคมไหหน่ำนครสวรรค์
ถนนธรรถกวี ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ นครสวรรค์ 60000

4. สมาคมฮากกานครสวรรค์
151 ถนนโกสีย์ ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ นครสวรรค์ 60000

5. คณะสิงโตฮกเกี้ยน เต้อยี่ยัง
ถนนโกสีย์ ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมืองนครสวรรค์ นครสวรรค์ 60000

ศาลเจ้า 3 แห่งที่ตั้งอยู่ในต่างอำเภอ

8. ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่ชุมแสง

9. ศาลเจ้าพ่อเก้าเลี้ยว

สมาคม / มูลนิธิ 5 แห่ง ในเทศบาลเมือง
ศาลเจ้า 2 แห่ง ในเทศบาลเมือง

10. ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่โกรกพระ

Chao Mae Na Pha Shrine
ศาลเจ้าแม่หน้าผา
山崖圣庙 - 悬崖娘娘

จากการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้บริหารสมาคม ศาลเจ้า และกลุ่มอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้ง 5 เชื้อสาย อันได้แก่ สมาคมฮากกานครสวรรค์ (จีนฮากกา) สมาคมกว๋องสิวนครสวรรค์ (จีนกวางตุ้ง) สมาคมไหหนำนครสวรรค์ (จีนไหหนำ) มูลนิธิปากน้ำโพประชานุเคราะห์ (จีนแต้จิ๋ว) ศาลเจ้าแม่หน้าผา (จีนฮกเกี้ยน) ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่โกรกพระ

โดยมีจุดมุ่งหมาย 3 ประเด็นคือ

1. แผนพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดการพลิกฟื้นอัตลักษณ์แห่งวิถีวัฒนธรรมจีนในนครสวรรค์

2. แผนพัฒนาและออกแบบวางผังอาคาร เพื่อให้เป็นศูนย์กลางของการจัดแสดงวัฒนธรรมจีนนครสวรรค์ ทั้ง 5 กลุ่มภาษา ไว้ในสถานที่เดียวกัน (ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว)

3. แผนการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจีนให้แก่ชุมชน เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนมากขึ้น อันจะนำไปสู่การสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนอย่างยั่งยืนผลการสัมภาษณ์ สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

- สมาคมไม่มีพื้นที่ ที่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เช่นห้องประชุม ห้องรับรอง หรือพื้นที่จัดเก็บและแสดงนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับการเชิดสิงโตและมังกร อีกทั้งสถานที่ฝึกซ้อมที่จำกัดและห่างไกลจากชุมชน การเดินทางที่ไม่สะดวก ทำให้การดำเนินกิจกรรรมทำได้อย่างยากลำบาก

- เส้นทางการเข้าถึงสถานที่ตั้งของศาลเจ้าบางแหล่งยังมีความซับซ้อน และทำให้ผู้มาเยี่ยมชมสับสนได้

- ความแออัดในบางช่วงเวลาของผู้เข้ามาเยี่ยมชม เนื่องจากมีการนำรถยนต์ส่วนตัวเข้ามาในพื้นที่ศาลเจ้าเป็นจำนวนมากทำให้อาจจะมีพื้นที่ไม่เพียงพอต่อการรองรับ

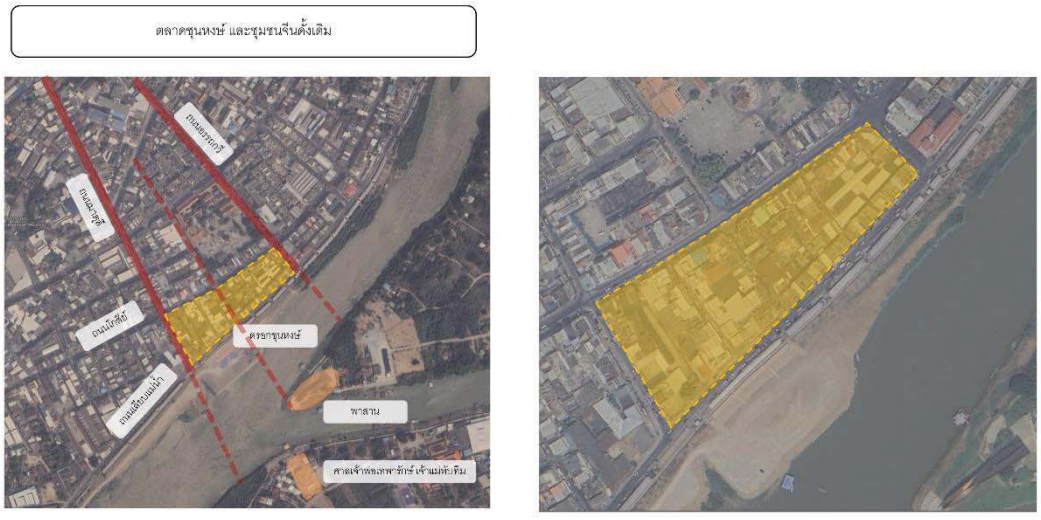
- เกือบทุกสมาคมมีความเห็นตรงกันในเรื่องการรวบรวมประวัติศาสตร์ความเป็นมา วัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของชาวจีนทั้ง 5 ภาษาให้เป็นหนึ่งเดียวกัน แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีความเห็นว่านักท่องเที่ยวควรจะได้รับประสบการณ์ที่แตกต่างกันของกลุ่มชาวจีนแต่ละภาษา ณ สถานที่ดั้งเดิมนั้น ๆ การพัฒนาและออกแบบอาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยวจึงมีความสอดคล้องและเหมาะสม

จากศาลเจ้าทั้ง 5 แห่ง มี 2 ศาลเจ้า ได้แก่ ศาลเจ้าพ่อเทพารักษ์-เจ้าแม่ทับทิม และศาลเจ้าแม่หน้าผา ที่อยู่ในรัศมี 2.20 กม. จากศูนย์กลางเมืองเก่า ส่วนอีก 3 ศาลเจ้า อันได้แก่ ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ชุมแสง ศาลจ้าวพ่อเก้าเลี้ยว และ ศาลเจ้าพ่อ-เจ้าแม่โกรกพระ ที่อยู่ต่างอำเภอ จะต้องใช้เวลาเดินทางโดยรถยนต์จากจุดศูนย์กลาง ประมาณ 28 นาที 15 นาที และ 17 นาที ตามลำดับ

ชุมชนชาวจีนในนครสวรรค์ เป็นชุมชนเก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศ มีประเพณีฉลองเทศกาลตรุษจีน มาอย่างต่อเนื่องยาวนาน จนเป็นที่รู้กันในระดับประเทศว่า ถ้าจะเที่ยวเทศกาลตรุษจีน ต้องมาที่

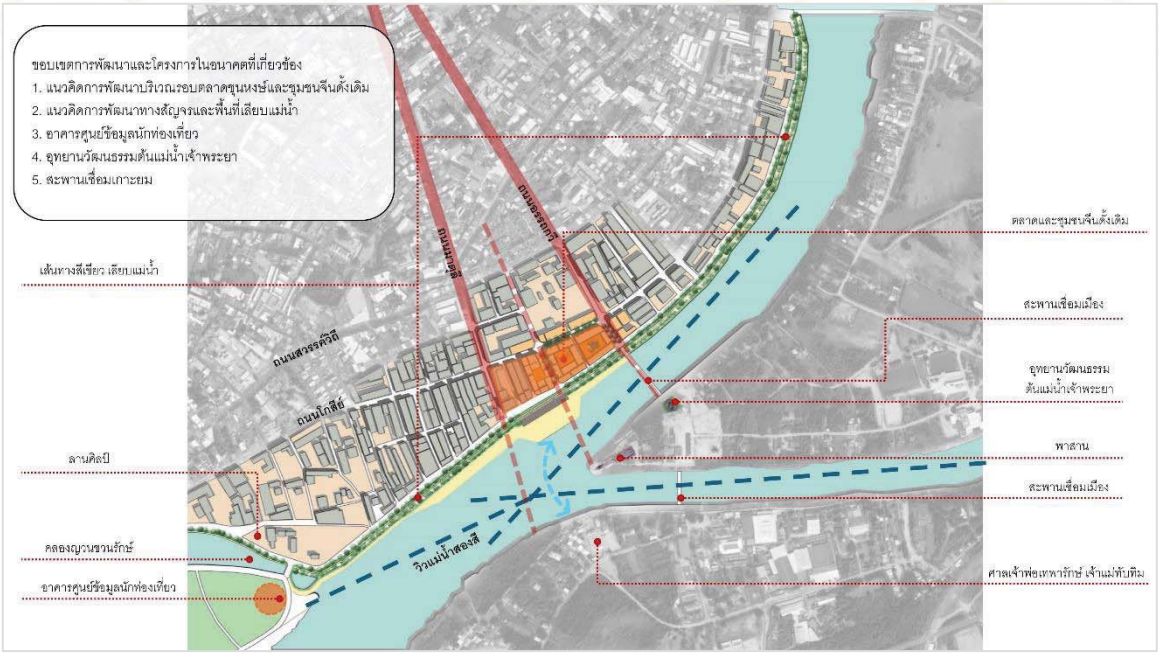
นครสวรรค์ เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมดังกล่าวให้ยั่งยืน จึงควรมี**ศูนย์อนุรักษ์และสืบสาน** ที่มีการรวบรวมประวัติความเป็นมา พื้นที่จัดเก็บสิ่งที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ และพิพิธภัณฑ์ ห้องเรียน มีพื้นที่เป็นลานซ้อมและฝึกสอน ห้องซ่อม และอนุรักษ์โบราณวัตถุ เช่น หัวสิงโต หรือมังกร เป็นต้น ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งของศาลเจ้าที่มีความพร้อม และที่ตั้งอยู่ในกลุ่มศูนย์กลาง

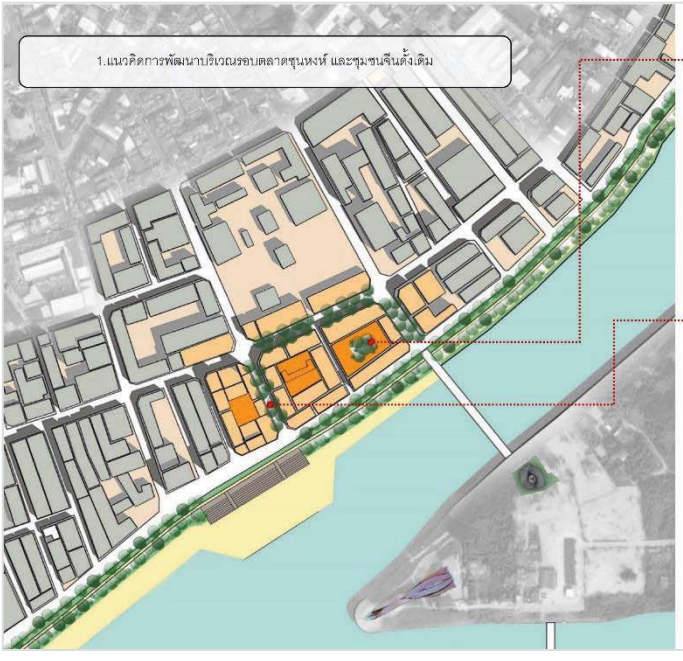
การที่นักท่องเที่ยวจะทราบถึงความน่าสนใจ และข้อมูลเบื้องต้นของศาลเจ้าแต่ละแห่ง จึงจำเป็นต้องมี ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว เป็นจุดพักแวะพักจุดแรก เพื่อการวางแผนท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ และเหมาะกับช่วงเวลาที่ตั้งใจ ดังจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป

ครอกชุนหงษ์ เป็นถนนที่อยู่ในแนวแกนกลาง ตัว V และอยู่ถึงกลางระหว่าง ถนนนวมิตร กับ ถนนบรรจบกวี ครอกนี้เป็นถนนที่เชื่อมระหว่าง ถนนโกสีย์ยันเป็นถนนสายหลักตามแนวเหนือใต้ และถนนเลียบแม่น้ำ บริเวณนี้เป็นที่ตั้งของตลาดสดหลัก จึงนับได้ว่าเป็นจุดศูนย์กลางของชุมชนในอดีต

ตลาดชุนหงษ์และชุมชนจีนดั้งเดิมมีพื้นที่ประมาณ 26,800 ตร.ม ขนาดกว้างยาวโดยรอบ ประมาณ 800 ม.

1.1 การเชื่อมต่อทางพื้นที่และถนนโดยรอบ

พื้นที่ในตลาดเก่านี้ มีอาคารเก่า รู้จักกันในนามว่า ตึกเหลือง อาคารมีเค้าโครงในรูปแบบ โคโลเนียล ควรค่าแก่การอนุรักษ์ พื้นที่มีวัดโพธาราม เป็นเจ้าของ ในอดีตเป็นตลาดขายผ้าใหญ่ แต่ปัจจุบัน ผู้เช่า ใช้พื้นที่ดำเนินธุรกิจสีเทา

อีกทั้งยังมีอาคารศูนย์พระเครื่อง ที่เป็นอาคารยาวแทรกตัวอยู่ระหว่าง ตึกแถวสมัยเก่า โดยมีหลังคาขนาดใหญ่คลุมอยู่ ทำให้เกิดเป็นพื้นที่ปิดซึ่งยากต่อการเข้าถึง

ในการพัฒนาพื้นที่จึงเสนอให้มีการเปิดพื้นที่บางส่วนให้โปร่งโล่ง เข้าถึงง่าย และเชื่อมทางสัญจรระหว่างตรอกซุ้มหงษ์ ถึงถนน อรรถกวี เมื่อเปิดพื้นที่ให้มีการสัญจรที่สะดวกขึ้นได้ ศักยภาพของพื้นที่จะปรากฏให้ประจักษ์ เป็นการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในพื้นที่ เช่นการลงทุนใหม่ๆ เป็นต้น

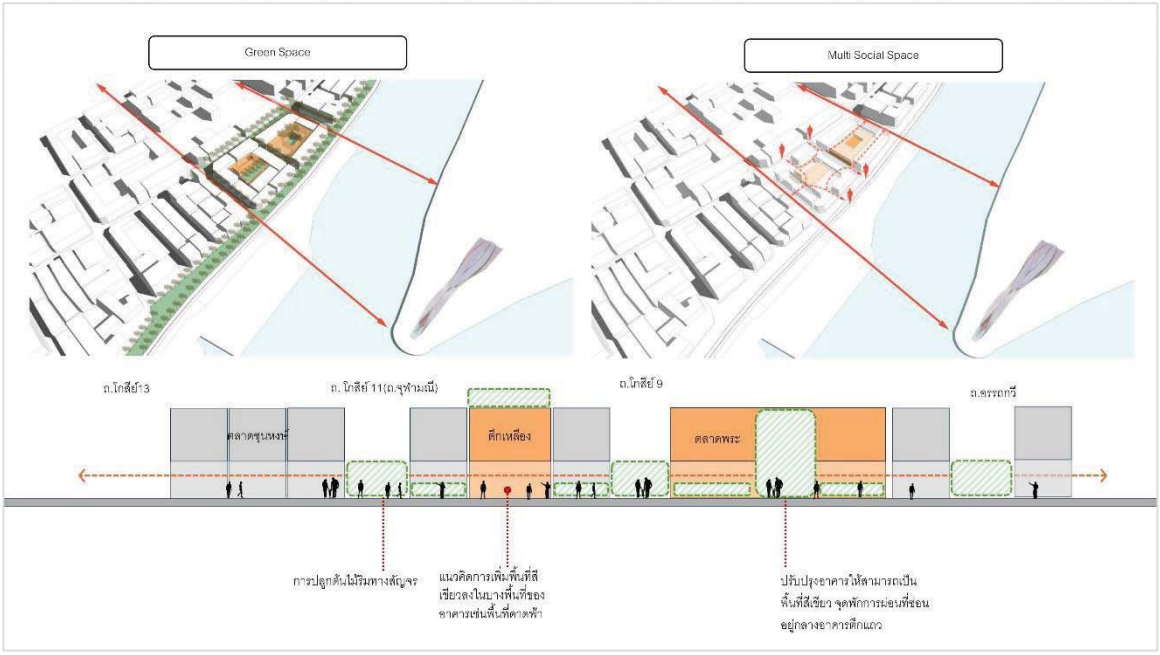
1.2 การพัฒนาถนนโดยรอบ

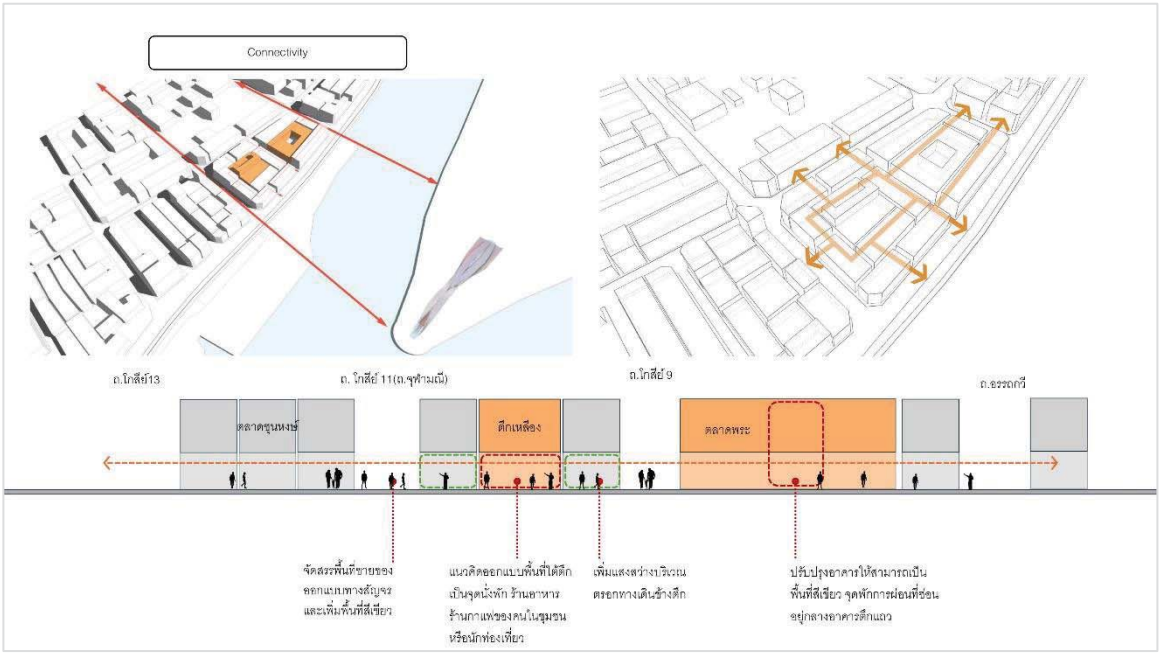
สภาพแวดล้อมและพื้นที่สีเขียวในเมือง

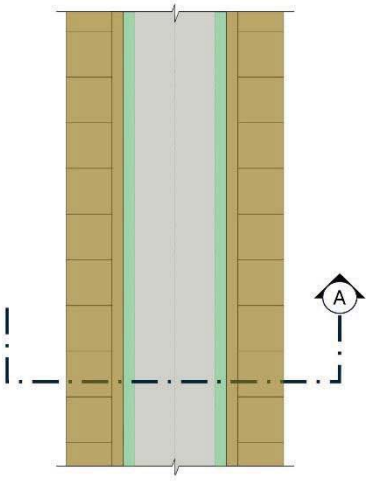
พื้นที่สีเขียวเฉลี่ยต่อประชากร เท่ากับ 9 ตร ม ต่อคน แต่ตามความเป็นจริงที่ปรากฏแก่สายตาคือความรู้สึกแห้งแล้ง ร้อน ไม่ร่มรื่น ทั้งนี้เพราะไม่ปรากฏต้นไม้ ที่ให้ร่มเงา ตามเกณฑ์สายตางๆ ในเมือง รวมถึงถนนและทางเดินริมน้ำ และนี่น่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้อุณหภูมิเฉลี่ยของนครสวรรค์สูงติดอันดับต้นๆ ของประเทศ

อุปสรรคอย่างหนึ่งของการปลูกต้นไม้ริมถนนคือสายไฟฟ้า ซึ่งจะทำให้การปลูกต้นไม้สูงเพื่อให้ร่มเงา จะต้องมีภาระค่าใช้จ่ายสูงในการตัดแต่งดูแลในระยะยาว

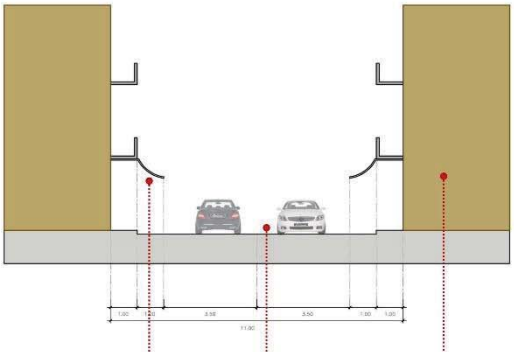
แนวทางการพัฒนาจึงเสนอให้มีการนำสายไฟฟ้าลงใต้ดิน เริ่มปลูกต้นไม้ริมทาง เพื่อสร้างร่มเงา ลดความร้อนที่เกิดจากการเก็บความร้อนของมวลของอาคาร และการถ่ายเทความร้อนจากอาคาร ในรูปแบบอื่นๆ โดยเฉพาะจากเครื่องทำความเย็นรูปแบบต่างๆ เป็นต้น ในภาพรวมจะทำให้เมืองมีทัศนียภาพที่ มีความสะอาดเรียบร้อย และที่สำคัญ มีความร่มรื่นน่าอยู่ จากร่มเงาของต้นไม้สีเขียวริมทาง

Green Space
Multi Social Space
ถ.โกสีย์ 3
ถ. โกสีย์ 11(ถ.จุฬามณี)
ถ.โกสีย์ 9
ถ.อรรถกวี
ตลาดชุนหงษ์
ตึกเหลือง
ตลาดพระ
การปลูกต้นไม้ริมทางสัญจร
แนวคิดการเพิ่มพื้นที่สีเขียวลงในบางพื้นที่ของอาคารเช่นพื้นที่ดาดฟ้า
ปรับปรุงอาคารให้สามารถเป็นพื้นที่สีเขียว จุดพักการผ่อนที่ซ่อนอยู่กลางอาคารตึกแถว

Connectivity
ถ.โกสีย์ 3
ถ. โกสีย์ 11(ถ.จุฬามณี)
ถ.โกสีย์ 9
ถ.อรรถกวี
ตลาดชุนหงษ์
ตึกเหลือง
ตลาดพระ
จัดสรรพื้นที่ขายของออกแบบทางสัญจรและเพิ่มพื้นที่สีเขียว
แนวคิดออกแบบพื้นที่ให้ตึกเป็นจุดนั่งพัก ร้านอาหาร ร้านกาแฟของคนในชุมชนหรือนักท่องเที่ยว
เพิ่มแสงสว่างบริเวณตรอกทางเดินข้างตึก
ปรับปรุงอาคารให้สามารถเป็นพื้นที่สีเขียว จุดพักการผ่อนที่ซ่อนอยู่กลางอาคารตึกแถว

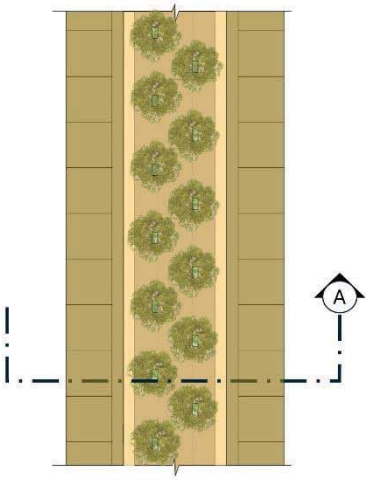
ถนนจุฬามณี ตรอกขุนหงษ์

กัดสาดที่ต่อเติมเกินแนวพุ่ดบาท
สีของกันสาดที่ขัดกับเอกลักษณ์
อาคารสถาปัตยกรรมสมัยเก่า

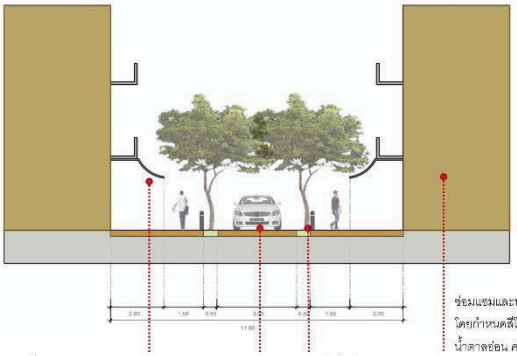
ถนน 2 เลนสัญจรที่ไม่มีการแบ่ง
เขตทางวิ่งโดยชัดเจน

อาคารที่มีเอกลักษณ์ของ
สถาปัตยกรรมสมัยเก่า

ปลูกต้นไม้ในแนวทะแยงระยะ
ไม่เกิน 5 เมตร ทำให้ระยะแผ่ของ
ต้นไม้สามารถเป็นอุโมงทางเดิน
ที่ให้ร่มเงาได้

ถนนจุฬามณี ตรอกขุนหงษ์ แนวคิด 1

เปลี่ยนและกำหนดสีของกันสาด
ตลอดแนว ไม่ให้ขัดกับโทนสีของ
อาคารโดยรอบ ใช้เป็นสีน้ำตาล
อ่อนหรือครีม

ปรับเป็นถนน 1 เลน
สัญจร เดินรถทางเดียว
และเว้นพื้นที่ด้านข้าง
สำหรับให้คนเดินสัญจร

ปรับระดับถนนและทำ
การเปลี่ยนพื้นผิวถนน

เพิ่มพื้นที่ปลูกต้นไม้และ
แนว Bollard เพื่อเพิ่ม
ความสว่างตลอด
แนวทางเดิน

ซ่อมแซมและทาสีใหม่
โดยกำหนดสีโทนเดิม เช่น
น้ำตาลอ่อน ครีม และขาว

เลือกต้นเสลา (อินทรชิต) มาเป็นพันธุ์ไม้หลักในการปลูกบนถนนจุฬามณี

ต้นเสลา (อินทรชิต) เป็นต้นไม้ประจำจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นต้นไม้
ขนาดกลาง โตช้า ความสูงเฉลี่ย 10 - 20 เมตร มีดอกรมพู่อ่อนไปมวง

สามารถสร้างร่มเงาและบรรยากาศที่โดดเด่นให้กับถนนจุฬามณี

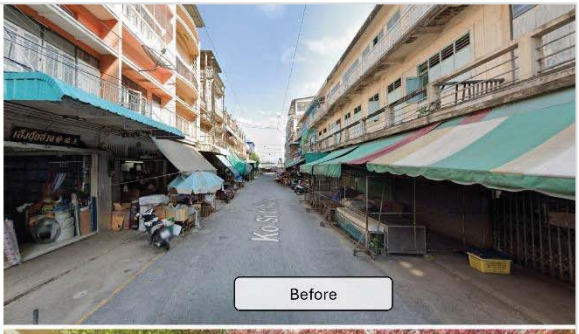

เลือกต้นเสลา (อินทรชิต) มาเป็นพันธุ์ไม้หลักในการปลูกบนถนนจุฬามณี

ต้นเสลา (อินทรชิต) เป็นต้นไม้ประจำจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นต้นไม้
ขนาดกลาง โตช้า ความสูงเฉลี่ย 10 - 20 เมตร มีดอกรมพู่อ่อนไปมวง

สามารถสร้างร่มเงาและบรรยากาศที่โดดเด่นให้กับถนนจุฬามณี

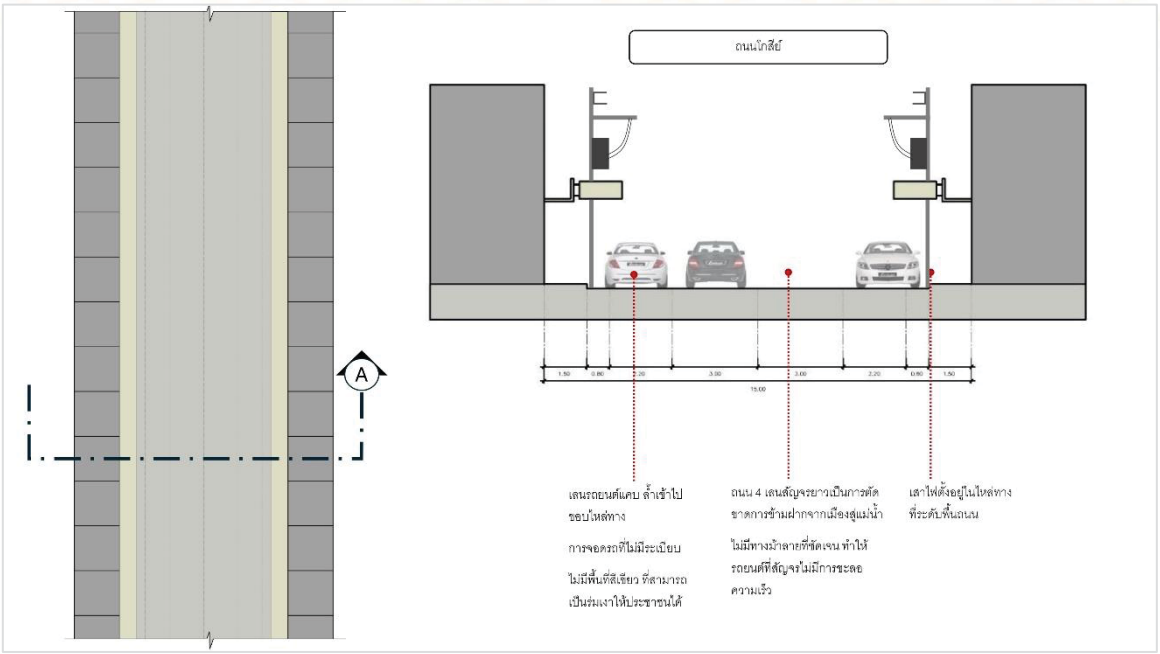

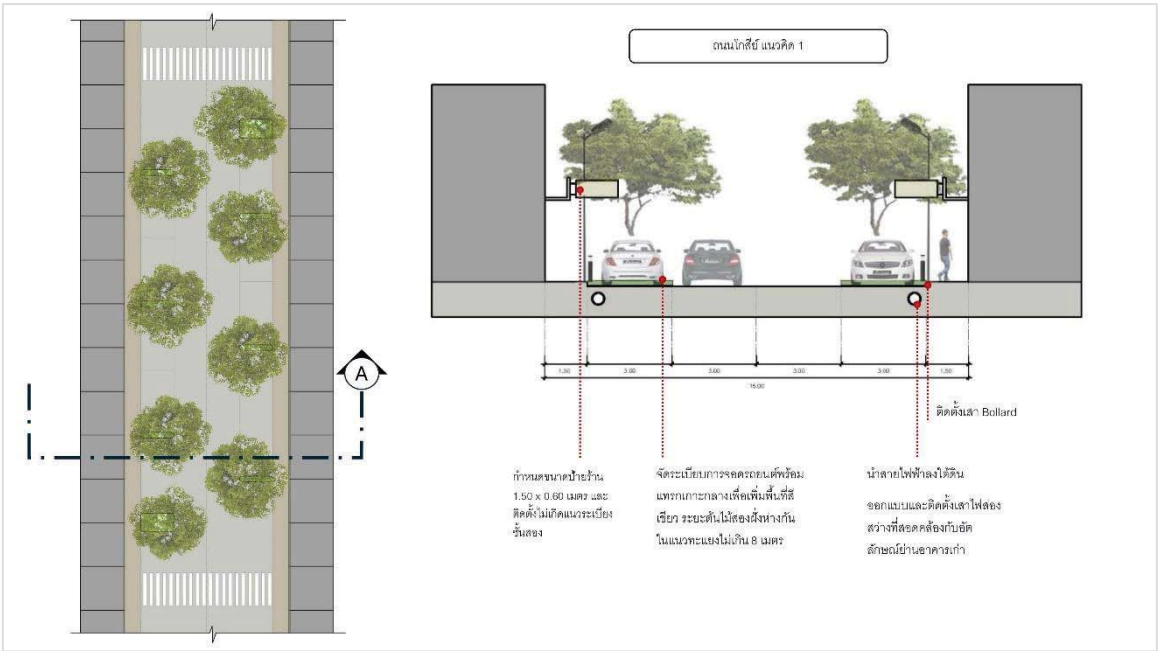

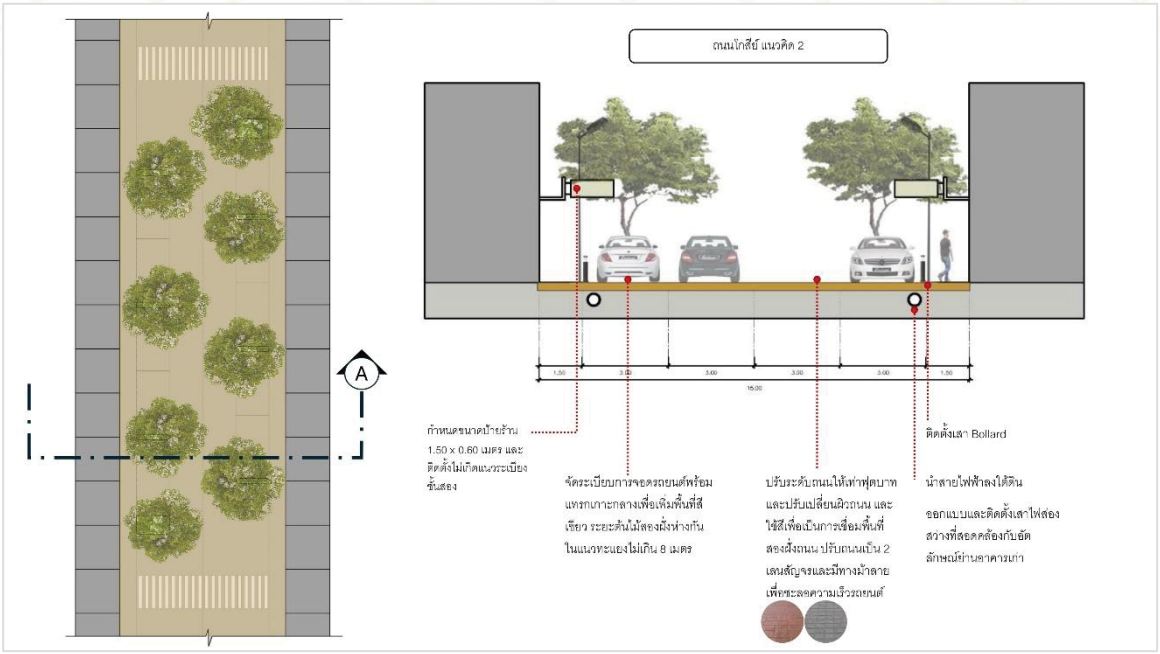

Chao Mae Na Pha Shrine
ศาลเจ้าแม่หน้าผา
山崖圣庙 - 悬崖娘娘

A
ถนนโกสีย์
เลนรถยนต์แคบ ล้ำเข้าไปขอบไหล่ทาง
การจอดรถที่ไม่มีระเบียบ
ไม่มีพื้นที่สีเขียว ที่สามารถเป็นร่มเงาให้ประชาชนได้
ถนน 4 เลนสัญจรยาวเป็นการตัดขาดการข้ามฝากจากเมืองสู่แม่น้ำ
ไม่มีทางม้าลายที่ชัดเจน ทำให้รถยนต์ที่สัญจรไม่มีการชะลอความเร็ว
เสาไฟตั้งอยู่ในไหล่ทางที่ระดับพื้นถนน

A
ถนนโกสีย์ แนวคิด 1
ติดตั้งเสา Bollard
กำหนดขนาดป้ายห้าม 1.50 x 0.60 เมตร และติดตั้งไม่เกิดแนวระเบียงชั้นสอง
จัดระเบียบการจอดรถถนนพร้อมแทรกเกาะกลางเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว ระยะต้นไม้ห่างกันในแนวทะแยงไม่เกิน 8 เมตร
นำสายไฟฟ้าลงใต้ดิน
ออกแบบและติดตั้งเสาไฟส่องสว่างที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ย่านอาคารเก่า

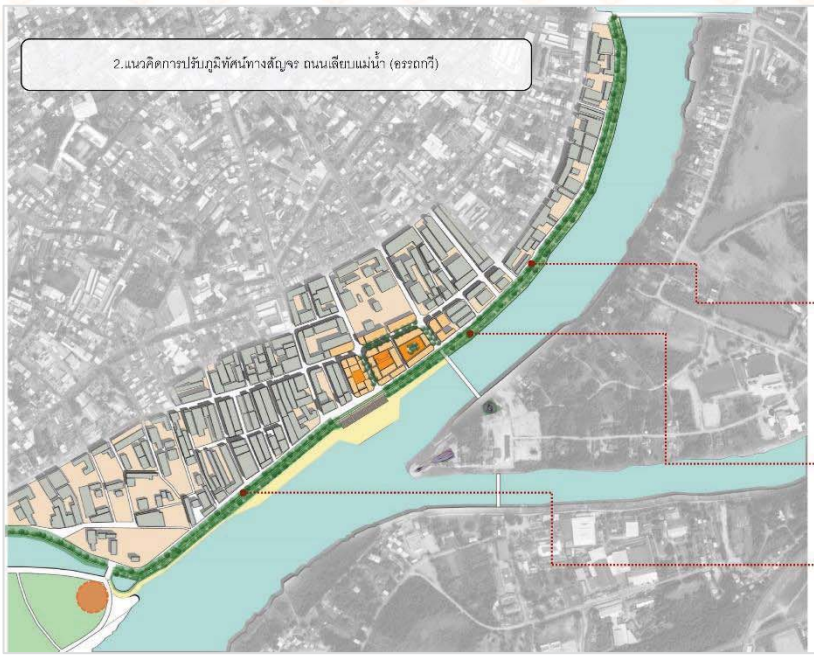

Chao Mae Na Pha Shrine

ศาลเจ้าแม่หน้าผา

山崖圣庙 - 悬崖娘娘

เส้นทางเลียบแม่น้ำเจ้าพระยา

องค์ประกอบที่สำคัญของ พื้นที่ตลาดเก่า คือ เป็นพื้นที่เลียบแม่น้ำเจ้าพระยา ในอดีตชุมชนมีการปฏิสัมพันธ์กับแม่น้ำอย่างแนบแน่น โดยใช้ตลาดรายริมแม่น้ำเป็นแหล่งสันทนาการของคนในชุมชน ในขณะเดียวกัน ก็ทำให้เมืองมีความเสี่ยงน้ำท่วมทุกปี ในฤดูน้ำหลาก ต่อมาเมื่อมีการสร้างเขื่อนป้องกันน้ำท่วม ทำให้สันเขื่อนที่มีความสูงบดบังทัศนียภาพของแม่น้ำจากฝั่ง แม้ว่าเขื่อนจะออกแบบให้มีทางเดินบริเวณสันเขื่อน แต่เมื่อร้านแผงลอยขายของ ซึ่งย้ายออกจากตลาดดั้งเหลือง ออกมาตั้งบนทางเท้าหน้าสันเขื่อน ทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบ และที่สำคัญ ทำให้การปฏิสัมพันธ์ของชุมชนกับแม่น้ำถูกตัดขาดจากกัน

4.1 แนวคิดออกแบบและจัดระเบียบร้านค้า

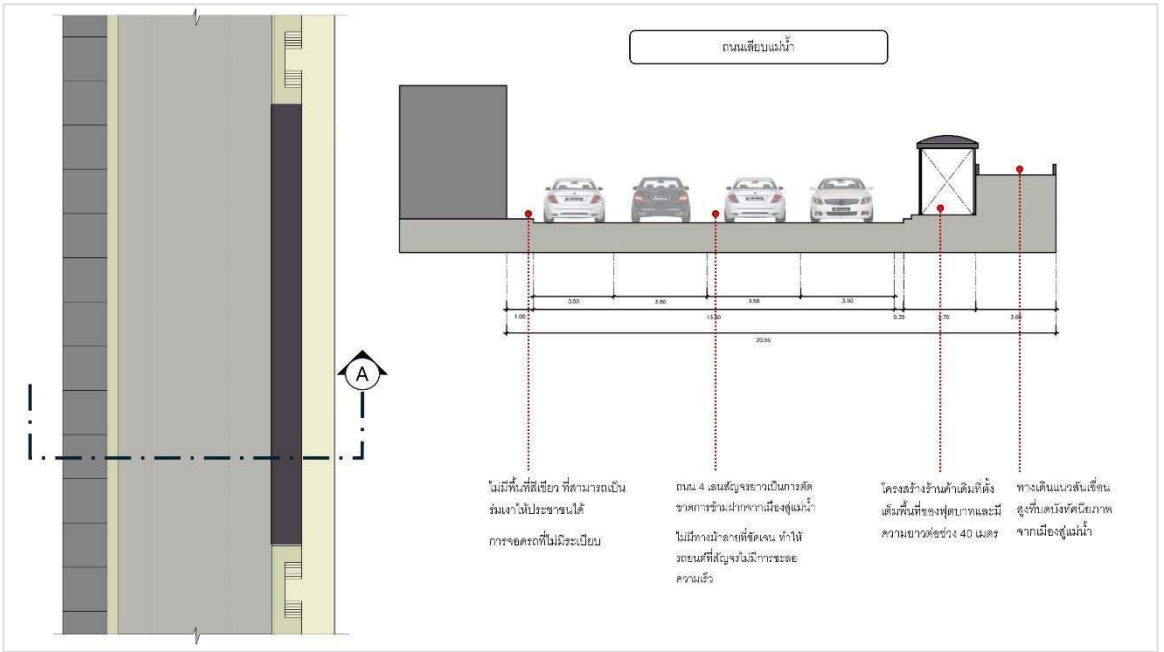
- ลดจำนวนแผงลอย ในช่วงจุดสำคัญเช่น ช่วงต้นแม่น้ำเจ้าพระยา
- ออกแบบปรับปรุง แผงลอยรูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับ และส่งเสริม ทัศนียภาพบริเวณริมน้ำ
- ปลูกต้นไม้ร่มเงาตามแนวแผงลอย และสันเขื่อน เพื่อสร้างร่มเงา ส่งเสริมการเดินเล่นบนสันเขื่อน

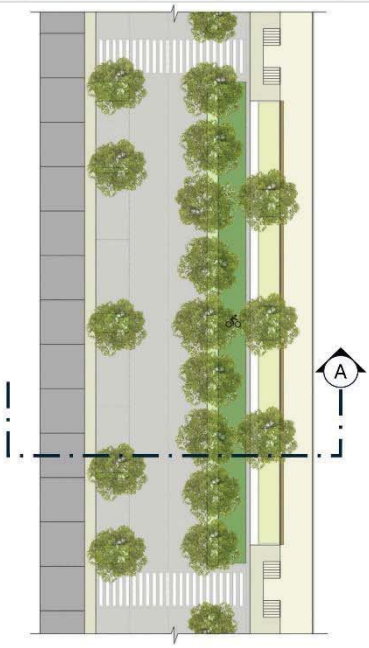
4.2 แนวคิดทางจักรยานนอกสันเขื่อน

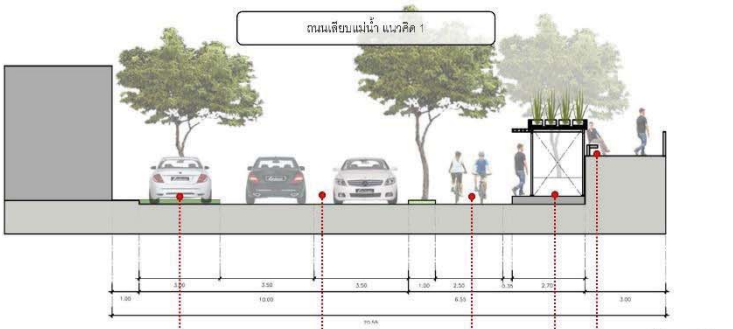
- สร้างทางเดินทางจักรยานนอกสันเขื่อน เพื่อเพิ่มการปฏิสัมพันธ์ของชุมชนกับแม่น้ำ

4.3 แนวคิดปรับทางสัญจรและเพิ่มเลนจักรยาน

- การปรับทางสัญจรบนถนนอรรถกวี ต่อเนื่องบริเวณที่ไม่มีร้านค้า

ออกแบบที่นั่งขนานไปกับทางเดินเพื่อเป็นจุดพักคอยและชมวิวแม่น้ำ

จัดระเบียบการจอดรถยนต์พร้อมแทรกเกาะกลางเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว และเปรียบเสมือนจุดสังเกตุก่อนถึงทางม้าลาย

ปรับถนนเป็น 2 เลนสัญจร และเพิ่มทางม้าลายในช่วงระยะทางขึ้นบนสันเขื่อน เพื่อชะลอความเร็วรถยนต์และเป็นการชี้นำผู้คนจากตัวเมืองสู่ทางเดินริมแม่น้ำ

เพิ่มเลนจักรยานและแนวต้นไม้ตลอดแนว

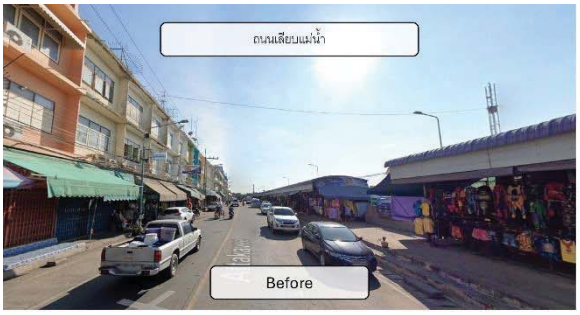
ลดขนาดความยาวต่อเนื่องโดยการขั้นด้วยพื้นที่สีเขียวในระยะทุกๆ 8 เมตร

หลังคาร้านรองรับกระถางต้นไม้ตลอดแนว

กันสาดด้านหน้าติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์เพื่อให้ความสว่างตลอดแนวทางเดิน

Green Kiosk
8.00
3.00
8.00
ออกแบบขนาดร้านค้าความยาวไม่เกิน
8 เมตร เพื่อลดความแออัด
แทรกพื้นที่สีเขียวขนาด 2.5 - 3 เมตร
ในทุกๆช่วงร้านค้าระยะ 8 เมตร
เว้นช่วงร้านค้าสำหรับบันไดทางขึ้น
ทางเดินบนสันเขื่อนสลับกับพื้นที่สีเขียว

ถนนเลียบแม่น้ำ
Before

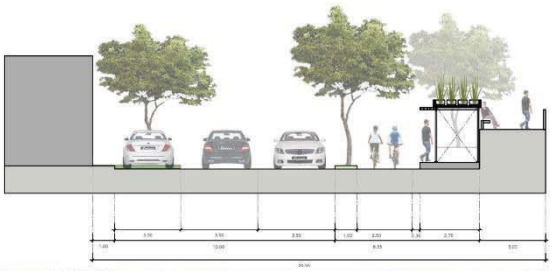

Before

After

After

ถนนเลียบแม่น้ำ

- ลดจำนวนแผงลอย ในช่วงจุดสำคัญเช่น ช่วงต้นแม่น้ำเจ้าพระยา
- ออกแบบปรับปรุง แผงลอยรูปแบบใหม่ที่ลดผลกระทบ และ ส่งเสริม ทัศนียภาพบริเวณริมน้ำ
- ปลูกต้นไม้ริมสลับ ตามแนวแผงลอย และสันเขื่อน เพื่อสร้างร่มเงา ส่งเสริมการเดินเล่นบนสันเขื่อน

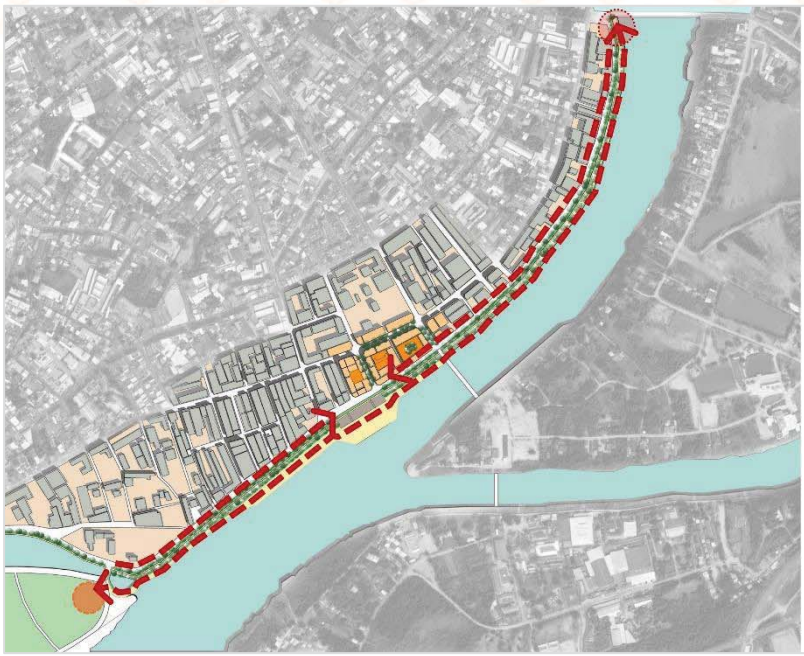
ถนนเลียบแม่น้ำ ช่วงไม่มีร้านค้า

- เพิ่มต้นที่สีเขียวทั้งสองฝั่งถนน เพื่อสร้างร่มเงา และชดเชยคุณภูมิโดยรวม
- เพิ่มเลนจักรยานยาวตลอดถนน เพื่อส่งเสริมการเดินทางในรูปแบบที่เป็นมิตรต่อเมืองและสิ่งแวดล้อม

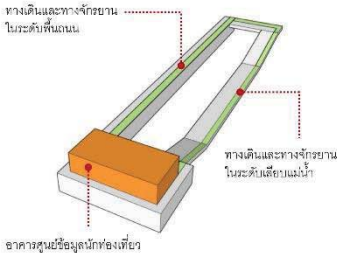

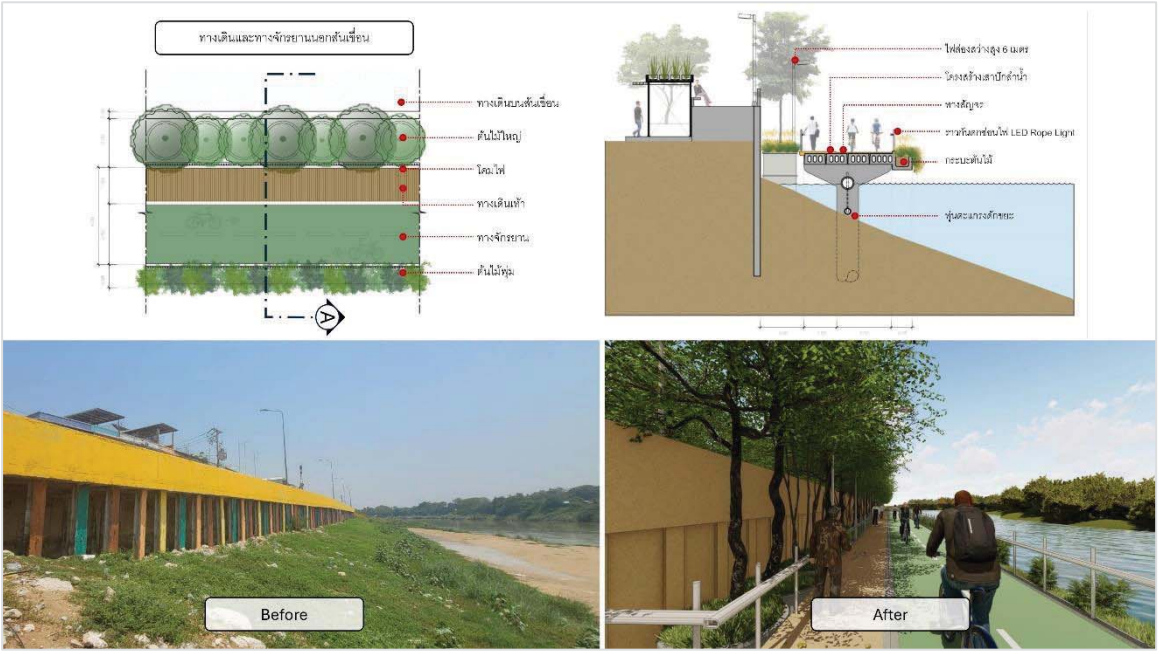

แนวคิดทางเดินและทางจักรยานนอกสันเขื่อน

การสร้างเส้นทางเดินและทางจักรยานที่สามารถเชื่อมและวนหากันได้ครบรอบ การเพิ่มทางลงจากแนวสันเขื่อนลงสู่ทางเดินและทางจักรยานริมแม่น้ำเป็นระยะ

- ทางเดินและทางจักรยานนอกสันเขื่อน มีระยะทางขาไป 2 กิโลเมตร และ ขากลับ 2 กิโลเมตร รวมเป็น 4 กิโลเมตร
- ค่าเฉลี่ยการขี่จักรยานของคนทั่วไป 20 กิโลเมตร/ชั่วโมง (330 เมตรต่อนาที)
- การขี่จักรยานครบ 1 รอบ ใช้เวลา 12 -15 นาที

3. อาคารศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว

นครสวรรค์ในอดีต เป็นเมืองที่ใช้พักการเดินทางระหว่าง กรุงเทพฯ กับ จังหวัดภาคเหนือ เพราะมีการเดินทางที่ต้องใช้เวลากว่า 4 ชม. จากกรุงเทพฯ ทำให้ธุรกิจที่พักค้างแรม อาหาร และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเฟื่องฟู แต่ปัจจุบัน การขยายถนน คุณภาพของพาหนะโดยสาร ทำให้การเดินทางใช้เวลาลดลงเหลือน้อยกว่า 3 ชม. จากกรุงเทพฯ-นครสวรรค์ จึงกลับกลายเป็นเมืองทางผ่าน การขยายตัวของธุรกิจและเมือง จึงเป็นไปอย่างช้า ๆ แนวคิดการปรับให้นครสวรรค์เป็นแหล่งท่องเที่ยวจึงเกิดขึ้น

แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ มีหลายแห่งที่ขึ้นชื่อระดับประเทศ เช่น บึงบอระเพ็ด เทศกาลแห่เจ้าช่วงตรุษจีน พาสานต้นแม่นำเจ้าพระยา และอุทยานวัฒนธรรมต้นแม่นำเจ้าพระยา เจ้าแม่กวนอิมที่กำลังจะเปิดตัวในเร็ววันนี้

ในโครงการฟื้นฟูวัฒนธรรมจีน ก็จะมีการเชื่อมโยงศาลเจ้า 5 แห่ง เข้ามาให้เป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวอีกด้วย และในอนาคตเทศบาล และจังหวัดต่างก็มีการริเริ่ม โครงการใหม่ ๆ เช่นเทศกาลอาหารและอื่น ๆ ตามมาอีก

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีอาคารศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว (Tourist Information Center) เป็นจุดแวะแรกของนักท่องเที่ยว เพื่อการทำความเข้าใจ ประวัติความเป็นมาของจังหวัดนครสวรรค์รวมถึงข้อมูลการท่องเที่ยวในมิติต่าง ๆ

ตำแหน่งที่ตั้งของศูนย์นี้ จะต้องอยู่ไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยวหลัก และเป็นจุดเปลี่ยนพาหนะ เช่น จากรถส่วนตัว หรือรถบัส สู่พาหนะรูปแบบอื่น ที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวในมิติต่าง ๆ เช่น อาจเป็นรถแทรมไฟฟ้าฟรีที่วิ่งเป็นลูป จักรยานให้เช่า เดินตามทางที่ร่มรื่น หรือทางเรือ เป็นต้น

ศูนย์นี้นอกจากจะทำให้นักท่องเที่ยวเข้าใจความเป็นมาเบื้องต้นแล้ว ยังเป็นการจัดระบบการจราจร ลดการติดขัด ลดมลภาวะ ในช่วงเทศกาล อีกด้วย

Location 1 พื้นที่ข้างแฟร์แลนด์นครสวรรค์

Location 2 สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดนครสวรรค์

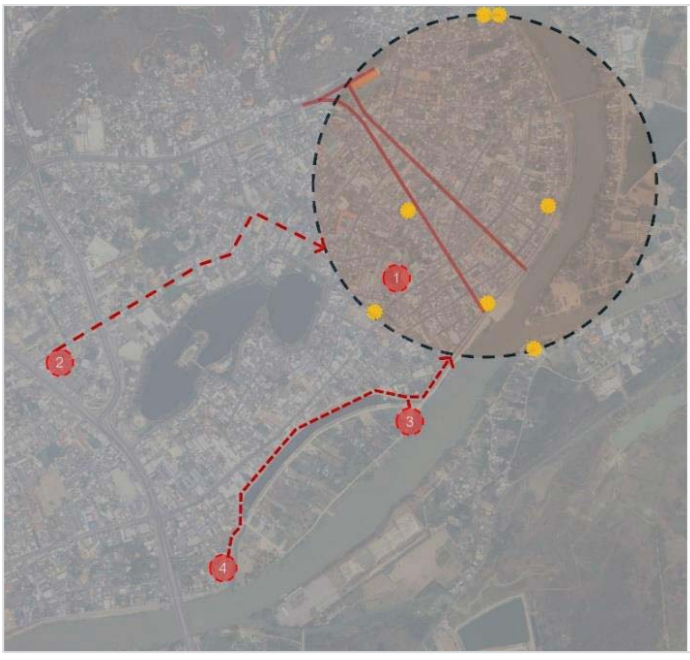

Location 3 พื้นที่บริเวณต้นเกาะญวน

Location 4 พื้นที่เชิงสะพานเดชาติวงศ์

ระยะทางระหว่างตำแหน่งที่ตั้งศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยวและกลุ่มศาลเจ้า / สมาคมในจังหวัดนครสวรรค์

1 ---------> 0 กิโลเมตร

2 ---------> 1.90 กิโลเมตร

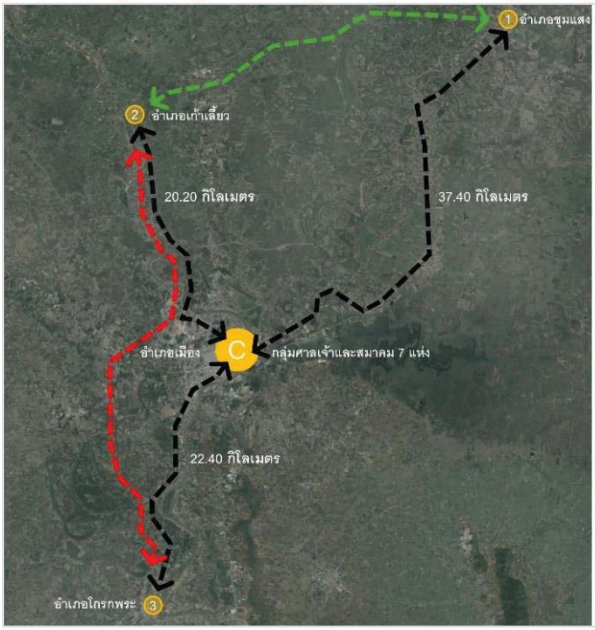
3 ---------> 0.50 กิโลเมตร

4 ---------> 2.10 กิโลเมตร

ระยะระหว่างกลุ่มศาลเจ้าและสมาคมอยู่ในรัศมีไม่เกิน 2.20 กิโลเมตรซึ่งเป็นระยะทางที่สามารถเดินหรือขี่จักรยานระหว่างสองสถานที่ได้ในเวลาไม่เกิน 30 นาที โดยประมาณ

ค่าเฉลี่ยการเดินของคนทั่วไป 1.40 เมตร/วินาที (80 เมตรต่อนาที)

ค่าเฉลี่ยการขี่จักรยานของคนทั่วไป 20 กิโลเมตรชั่วโมง (330 เมตรต่อนาที)

ระยะทางระหว่างศาลที่อยู่ต่างอำเภอกับอาคารศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์

C <------> 1 37.40 กิโลเมตร

C <------> 2 20.20 กิโลเมตร

C <------> 3 22.40 กิโลเมตร

ระยะห่างที่ไกลที่สุดระหว่างศูนย์กลางเทศบาลเมืองและศาลเจ้านอกเทศบาลเมือง มีระยะ 37.40 กิโลเมตร ซึ่งนับระยะทางที่ต้องใช้รถยนต์หรือรถโดยสารสาธารณะในการเดินทาง

เกณฑ์การเลือกตำแหน่งที่ตั้ง

Issue / Locations	 1. พื้นที่ข้างแหล่งแลนด์นครสวรรค์	 2. สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดนครสวรรค์	 3.พื้นที่บริเวณต้นเกาะญวน	 4. พื้นที่เชิงสะพานเดชาติวงศ์
1. การเข้าถึงพื้นที่	2	3	2	2
2. ความคล่องตัวของปริมาณการจราจร	1	2	3	3
2. ระยะทางเชื่อมต่อสู่แหล่งวัฒนธรรมจีน	3	1	3	1
3. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่	2	1	3	3
4. การสร้างรายได้แก่ชุมชน	3	3	1	1
5. การได้มาซึ่งพื้นที่	2	1	3	2
รวม	13	11	15	12

เกณฑ์การให้คะแนน
1 น้อย 2 ปานกลาง 3 มาก

พื้นที่ภายในอาคาร		รองรับคน (คน)	LOS (ตร.ม./คน)	พื้นที่ / ตร.ม.
โซน	ห้อง			
พื้นที่สาธารณะ	โถงต้อนรับและประชาสัมพันธ์และจำหน่ายตั๋ว	100	1.5	150
	ร้านกาแฟ			70
	ห้องน้ำ			80
	พื้นที่ทางเดิน 30%			90
	พื้นที่รวม			390
พื้นที่นิทรรศการ	ห้องจัดแสดง	100	1.5	150
	นิทรรศการหมุนเวียน			80
	พื้นที่ทางเดิน 30%			70
	พื้นที่รวม			300
พื้นที่สนับสนุนนิทรรศการ	ห้องเตรียมนิทรรศการ			50
	ห้องควบคุมนิทรรศการ			30
	ห้องเก็บของ			40
	พื้นที่ทางเดิน 30%			36
	พื้นที่รวม			156
สำนักงาน	พื้นที่สำนักงาน	10		50
	ห้องน้ำ			30
	ห้องเก็บของ / ห้องเก็บเอกสาร			15
	พื้นที่ทางเดิน 30%			28.5
	พื้นที่รวม			123.5
พื้นที่สนับสนุนสำนักงาน	ห้องปฐมพยาบาล			10
	ห้องแม่บ้าน / ห้องเก็บของ			18
	ห้องไฟฟ้า			25
	ห้องเครื่องกำเนิดไฟฟ้า			40
	ห้องปั๊ม			15
	ห้องขยะ			8
	พื้นที่ทางเดิน 30%			35
	พื้นที่รวม			151
	พื้นที่ภายในอาคารรวม			1120.5
พื้นที่ภายนอกอาคาร				
พื้นที่จอดรถ	ที่จอดรถทั่วไป, ที่จอดรถสำนักงาน, ที่จอดรถส่วนบริการ	10 คัน		125
	ที่จอดรถคนพิการ	1 คัน		20.5
	ที่จอดรถบัส (4x12)	2 คัน		100
	ที่จอดรถจักรยาน	30 คัน		60
	ทางเข้า-ออก , ถนน 35%			92
	พื้นที่ภายนอกอาคารรวม			397.5
	พื้นที่รวมทั้งหมด			1518

สูตรการหาพื้นที่

การรองรับคน X LOS 1.5 (ตร.ม.)

พื้นที่ภายในอาคารรวม	1120.5 ตร.ม.
พื้นที่ภายนอกอาคารรวม	297.5 ตร.ม.
พื้นที่รวมของโครงการ	1518 ตร.ม.

อาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

การจัดสรรโปรแกรม

1 . พื้นที่สาธารณะ

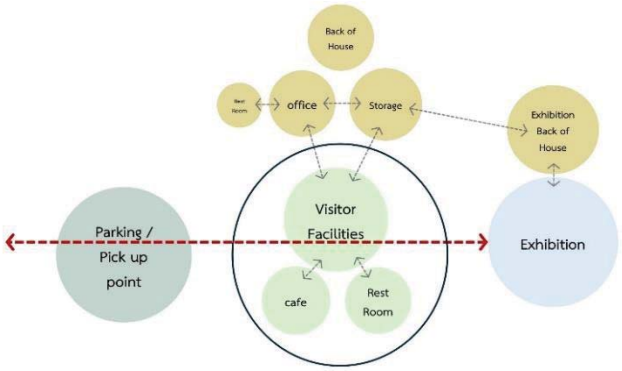
2. พื้นที่นิทรรศการ

3. พื้นที่สนับสนุนนิทรรศการ

4. สำนักงาน

5. พื้นที่สนับสนุนอาคาร

6. พื้นที่จอดรถ

อาคารศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว
ตลาดชุมชนและชุมชนจีนดั้งเดิม
สะพานเชื่อมเมือง
อุทยานวัฒนธรรมต้นแม่น้ำเจ้าพระยา
แนวแกนเมือง
พาสาน
ทางเดินเท้าและทางจักรยานเลียบแม่น้ำ
อาคารศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว

อาคารศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว
อาคารศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว เป็นที่รองรับและเปลี่ยนผ่านการเดินทางจากภายนอก เพื่อเตรียมเข้าสู่แหล่งชุมชน
เพื่อช่วยลดทอนความแออัดของจำนวนยานพาหนะ
การเปลี่ยนโหมดการเดินทาง โดยการโดยสารมินิบัสเพื่อเข้าสู่แหล่งชุมชนและทางเลียบแม่น้ำ
เส้นทางเดินเท้าและทางจักรยานในระดับถนนหรือระดับสันเขื่อน และระดับเลียบแม่น้ำ ที่สามารถเชื่อมกันได้ครบรอบทั้งแต่อาคารศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว ไปบรรจบที่ละพานอีกหนึ่ง

แนวความคิดที่สำคัญของการพัฒนาชุมชนเดิมในการศึกษานี้ จะเริ่มต้นจากการให้ความสำคัญกับ การปรับปรุงสภาพแวดล้อมของเมืองให้มีความน่าอยู่ หลีกเลี่ยงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเดิมของคนในชุมชนโดยเชื่อว่า สภาพแวดล้อมใหม่ ที่น่าอยู่ ร่มรื่น จะนำไปสู่โอกาสใหม่ ๆ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนในชุมชน ในช่วงเวลาที่เหมาะสม

โครงการจากแนวทางที่นำเสนอ จะต้องผ่านกระบวนการ การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากโครงการ ทั้งนี้เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ ของคนในชุมชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวทางการจัดเทศกาลชั่วคราว ณ ตรอกชุนหงษ์

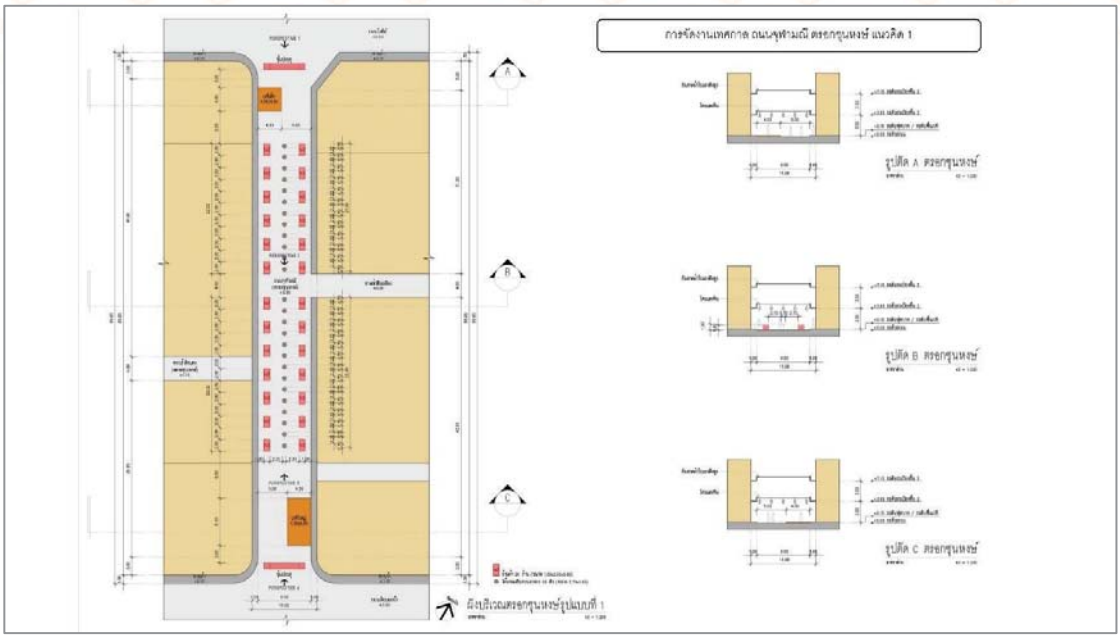
การจัดงานเทศกาลชั่วคราว ในวันที่ 23-24 สิงหาคม 2567 มีแนวคิดให้ ตรอกชุนหงษ์ ซึ่งเป็นชุมชนจีนดั้งเดิมกลายเป็นถนนคนเดิน โดยจะมีการจัดงานแสดง และส่งเสริมวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ เช่น ศิลปะและอาหาร

แนวคิดการจัดวางตำแหน่งเวทีแบ่งเป็น

1. การจัดวางเวทีใหญ่และเวทีเล็กที่ตำแหน่งหัวและท้ายของถนน ใกล้กับซุ้มประตูที่ตัดกับถนนโกสีย์และถนนเลียบแม่น้ำ

2. การจัดวางเวทีใหญ่ไว้ที่หัวถนนตัดกับถนนเลียบแม่น้ำ และวางเวทีเล็กไว้ด้านในตรงกลางตรงกับทางเข้าตึกเหลือง

โดยทั้งสองแนวคิดจะมีรูปแบบการจัดวางซุ้มประตูทั้งสองฝั่งหัวและท้ายของถนน ที่ตัดกับถนนโกสีย์และถนนเลียบแม่น้ำ วางร้านค้าไว้ด้านข้างสองฝั่งตลอดแนวถนนตรอกชุนหงษ์ และวางโต๊ะกลมระหว่างร้านค้าทั้งสองฝั่ง

การจัดงานเทศกาล ถนนสุพรรณมณี ดอกทุนหงษ์ แนวคิด 1
รูปตัด A ดอกทุนหงษ์
รูปตัด B ดอกทุนหงษ์
รูปตัด C ดอกทุนหงษ์
ผังบริเวณดอกทุนหงษ์รูปแบบที่ 1

แนวคิดที่ 1 PERSPECTIVE 1

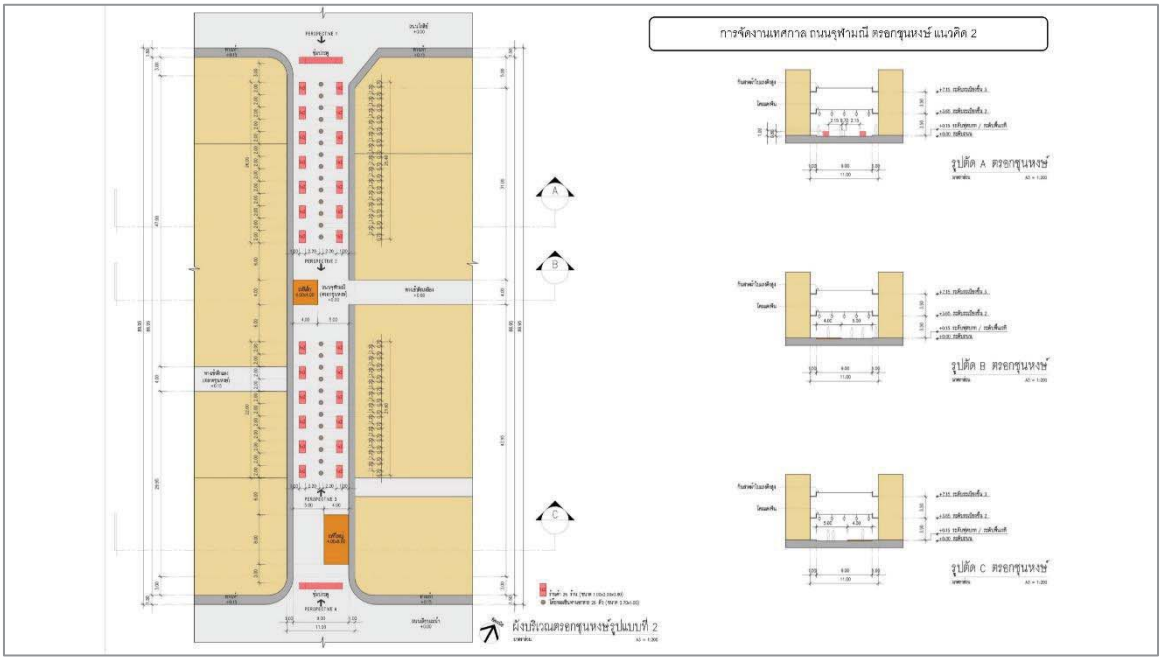
แนวคิดที่ 1 PERSPECTIVE 2

แนวคิดที่ 1 PERSPECTIVE 3

แนวคิดที่ 1 PERSPECTIVE 4

Chao Mae Na Pha Shrine

ศาลเจ้าแม่หน้าผา

山崖圣庙 - 悬崖娘娘

แนวคิดที่ 2 PERSPECTIVE 1

แนวคิดที่ 2 PERSPECTIVE 2

แนวคิดที่ 2 PERSPECTIVE 3

แนวคิดที่ 2 PERSPECTIVE 4

นวัตกรรมดนตรี “เพลงมังกรบินแห่งเมืองปากน้ำโพ”

ชื่อ**ชื่อผลงานนวัตกรรม (ภาษาไทย)** นวัตกรรมดนตรี “เพลงมังกรบินแห่งเมืองปากน้ำโพ”

คำสำคัญต่อการเข้าถึงผลงาน “เพลงมังกรบินแห่งเมืองปากน้ำโพ” “นครสวรรค์เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน” “อัตลักษณ์ความหลากหลายทางวัฒนธรรมชุมชนต้นแม่น้ำเจ้าพระยา”

ชื่อ**ผลงานนวัตกรรม (ภาษาอังกฤษ)** The Flying Dragon of Pak Nam Pho Song.

รูปภาพผลงาน Music Full Score เพลงมังกรบินแห่งเมืองปากน้ำโพ

Chao Mae Na Pha Shrine

ศาลเจ้าแม่หน้าผา

山崖圣庙 - 悬崖娘娘

Chao Mae Na Pha Shrine

ศาลเจ้าแม่หน้าผา

山崖圣庙 - 悬崖娘娘

Chao Mae Na Pha Shrine

ศาลเจ้าแม่หน้าผา

山崖圣庙 - 悬崖娘娘

Chao Mae Na Pha Shrine

ศาลเจ้าแม่หน้าผา

山崖圣庙 - 悬崖娘娘

Chao Mae Na Pha Shrine

ศาลเจ้าแม่หน้าผา

山崖圣庙 - 悬崖娘娘

6
40
D
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
D
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.

Chao Mae Na Pha Shrine

ศาลเจ้าแม่หน้าผา

山崖圣庙 - 悬崖娘娘

8
55
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
fp
f
pp
mp
p

Chao Mae Na Pha Shrine

ศาลเจ้าแม่หน้าผา

山崖圣庙 - 悬崖娘娘

10
75
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.
mp
pp
arco

Chao Mae Na Pha Shrine

ศาลเจ้าแม่หน้าผา

山崖圣庙 - 悬崖娘娘

12

Chao Mae Na Pha Shrine

ศาลเจ้าแม่หน้าผา

山崖圣庙 - 悬崖娘娘

109
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.

14
119
E
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
E
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.

Chao Mae Na Pha Shrine

ศาลเจ้าแม่หน้าผา

山崖圣庙 - 悬崖娘娘

16

135
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.

Chao Mae Na Pha Shrine

ศาลเจ้าแม่หน้าผา

山崖圣庙 - 悬崖娘娘

Chao Mae Na Pha Shrine

ศาลเจ้าแม่หน้าผา

山崖圣庙 - 悬崖娘娘

Chao Mae Na Pha Shrine

ศาลเจ้าแม่หน้าผา

山崖圣庙 - 悬崖娘娘

Chao Mae Na Pha Shrine

ศาลเจ้าแม่หน้าผา

山崖圣庙 - 悬崖娘娘

Chao Mae Na Pha Shrine

ศาลเจ้าแม่หน้าผา

山崖圣庙 - 悬崖娘娘

22
179
Picc.
Fl.
Ob.
Cl.
Hn.
Tpt.
Tbn.
B. Tbn.
Timp.
Dr.
Dr.
Cym.
Tamb.
W.Ch.
Glock.
Xyl.
Pno.
Vln. I
Vln. II
Vla.
Vc.
Cb.

ประมวลภาพกิจกรรมงานเทศกาลอาหารจีน 5 ภาษา และศิลปะการแสดงเมืองปากน้ำโพ
ย่านเมืองเก่า ตรอกชุนหงษ์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
วันศุกร์ ที่ 23 – วันเสาร์ ที่ 24 สิงหาคม พ.ศ.2567 เวลา 17.00-21.00 น.

งานเทศกาลอาหารจีน 5 ภาษา และศิลปะการแสดงเมืองปากน้ำโพ “ย่านเมืองเก่า ตรอกชุนหงษ์” ชุด ชวน ชิม (สวมชุดจีน : งดงามนามฮั่นฝู “ชวน” ชมดู : เมืองเก่าตรอกชุนหงษ์ ตรงไป “ชิม” : อิ่มสำราญอาหารจีน (5 ภาษา), พบกับบูทอาหารจีน “ปากน้ำโพโหงวซก” และกิจกรรมการแสดงอีกมากมาย ของนักแสดงชาวไทย และชาวจีน เกือบ 30 ชีวิตจากคณาจารย์ และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ กับ วิทยาลัยเทคนิคอาชีวศึกษาเทียนจินโป๋ห่าย (ประเทศจีน)

Chao Mae Na Pha Shrine
ศาลเจ้าแม่หน้าผา
山崖圣庙 - 悬崖娘娘

Chao Mae Na Pha Shrine

ศาลเจ้าแม่หน้าผา

山崖圣庙 - 悬崖娘娘

Chinese Cultural Practices

วิถีวัฒนธรรมจีน

那空沙旺中国风俗文化

โครงการพลิกฟื้นอัตลักษณ์ความหลากหลาย
ทางวัฒนธรรม “นครสวรรค์” เมืองแห่งวิถีวัฒนธรรมจีน

nscc.nsru.ac.th